

T. C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
İSTANBUL SABAHATTİN ZAİM ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM YÖNETİMİ VE DENETİMİ
ORTAK YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ÖĞRETMEN VE VELİ GÖRÜŞLERİNE GÖRE AİLENİN
EĞİTİME KATILIMI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Bediha Gökçen AYKOL

İstanbul
Eylül, 2019

T. C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
İSTANBUL SABAHATTİN ZAİM ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM YÖNETİMİ VE DENETİMİ
ORTAK YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ÖĞRETMEN VE VELİ GÖRÜŞLERİNE GÖRE AİLENİN
EĞİTİME KATILIMI

Bediha Gökçen AYKOL

Danışman

Doç. Dr. Bilal YILDIRIM

İstanbul

Eylül, 2019

Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğüne,

Bu çalışma, jürimiz tarafından Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Eğitim Yönetimi ve Denetimi Bilim Dalında YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Danışman Doç. Dr. Bilal YILDIRIM

Üye Prof. Dr. İbrahim KOCABAŞ

Üye Dr. Öğr. Üyesi Ertuğrul ORAL

Onay

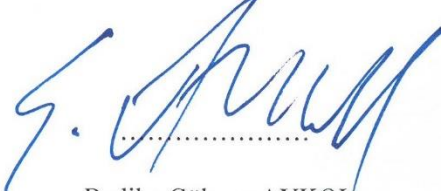
Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

Prof. Dr. Ömer ÇAHA
Enstitü Müdürü

BİLİMSEL ETİK BİLDİRİMİ

Yüksek lisans tezi olarak hazırladığım “**Öğretmen ve Veli Görüşlerine Göre Ailenin Eğitime Katılımı**” adlı çalışmanın öneri aşamasından sonuçlandığı aşamaya kadar geçen süreçte bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle uyduğumu, tez içindeki tüm bilgileri bilimsel ahlak ve gelenek çerçevesinde elde ettiğimi, tez yazım kurallarına uygun olarak hazırladığımı, bu çalışmamda doğrudan veya dolaylı olarak yaptığım her alıntıya kaynak gösterdiğimi ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu beyan ederim.

Bediha Gökçen AYKOL

ÖNSÖZ

Herkes çocuğun eğitiminde aile katılımının önemi konusunda hemfikirdir. Aile ve okul arasındaki çift yönlü iletişim hem okullar için (çocuğun ihtiyaçlarını daha iyi anlar ve ebeveyn yardımını güvenli bir şekilde kazanır) hem de aileler için (çocukları hakkında daha fazla bilgi almak ve onları doğru yönlendirebilmek için) önemlidir. Ülkemizde aile katılımı hakkında çok fazla çalışmaya rastlanmamıştır.

Bu araştırmamızda çocuğu ilköğretime devam eden velilerin eğitime katılım düzeylerine ilişkin veli ve öğretmen görüşleri araştırılmaya çalışılmıştır.

Bu araştırma danışman hocam Doç. Dr. Bilal Yıldırım'ın desteği ve yönlendirmesiyle tamamlanmıştır. Araştırmam süresince planlanması, uygulanması, değerlendirilmesi ve raporlaştırılması aşamasında bana sürekli yol gösteren, bilgisini, tecrübesini, yardımını ve güler yüzünü esirgemeyen, sınırsız sabrıyla başarabileceğime inanan ve değerli olduğumu hissettiren sayın hocama sonsuz minnetle teşekkürü bir borç bilirim.

Son olarak sevgili ailem, beni her koşulda sevgi ile kucaklayan, ellerimi sımsıkı tutan ve her zaman yanımda olan, yüksek lisans eğitimim süresince desteklerini her zaman hissettiğim, en büyük zenginliğin aile olduğunu kavratarak beni bugünlere getiren eğitime gönül vermiş canım babam Celalettin AYKOL ve canım annem Hülya AYKOL, biricik kardeşim Bahattin AYKOL size sonsuz teşekkürler.

Araştırmanın ilgili alana katkı sağlaması dileğiyle...

Bediha Gökçen AYKOL

Eylül-2019

ÖZET

ÖĞRETMEN VE VELİ GÖRÜŞLERİNE GÖRE AİLENİN EĞİTİME KATILIMI

Bediha Gökçen AYKOL

Yüksek Lisans, Eğitim Yönetimi ve Denetimi

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Bilal YILDIRIM

Eylül, 2019 – XIII+107 Sayfa

Bu çalışmanın amacı, çocuklarının temel eğitimine devam eden ebeveynlerin katılım düzeyini ebeveynlerin ve öğretmenlerin görüşlerine göre belirlemektir. Çocuğun eğitiminde ve eğitiminde istenen başarıya ulaşmak için, öncelikle okul ve aile ile işbirliği yapmak gerekir. aileler çocuklarını okulların yardımı olmadan eğitemezler ve okullar da aileleri ile işbirliği yapmadan öğrencilerini gerektiği şekilde eğitemezler. Tanımlayıcı araştırma modelinde yürütülen bu araştırmanın evreni 2018-2019 eğitim-öğretim döneminde İstanbul'un Bağcılar, Başakşehir, Esenler ilçelerindeki ilk ve orta düzeydeki devlet okullarında görev yapmakta olan 4826 öğretmenden ve bu okullarda çocuğu öğrenim gören velilerden oluşmaktadır. Örneklemi ise araştırmaya gönüllü olarak katılım gösteren 151 öğretmen ve 129 ebeveyn oluşturmaktadır. Verilerin toplanmasında veli ve öğretmen ölçeklerinin ilk kısımlarında veli ve öğretmenlerin kendi demografik bilgileri sorgulanmıştır. İkinci kısımda ise velilere ve öğretmenlere uygulamak üzere 42 madde ve ebeveynlik, iletişim kurma, gönüllülük, evde öğrenme, karar verme alt boyutlarından oluşan Ailenin Eğitime Katılım Ölçeği Joyce Epstein Ölçeği kullanılmıştır.

Araştırmada öğretmenlerin ve velilerin cevaplarından elde edilen bulgular SPSS programı kullanılarak analiz edilmiştir. Verilere ilişkin frekans, yüzde, standart sapma ve aritmetik ortalama değerleri bulunmuştur. Nicel verilerin değerlendirilmesinde aralarında anlamlı farklılığın olup olmadığını belirleyebilmek için t-testi, one-way anova analizi ve farklılığın kaynağını tespit etmek için ise Post-Hoc Scheffe testleri yapılmıştır. Elde edilen bulgulara göre; ailelerin eğitime katılımı öğretmen görüşlerine göre orta düzeyde, veli görüşlerine göre de orta düzeyde olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Veli, Ailenin eğitime katılımı, Temel eğitim, öğretmen.*

ABSTRACT

PARENTS 'PARTICIPATION IN EDUCATION ACCORDING TO THE VIEWS OF TEACHERS AND PARENTS

Bediha Gökçen AYKOL

Master, Education Management and Supervision

Thesis Advisor: Assoc. Prof. Bilal YILDIRIM

September, 2019- XIII+107 Pages

The aim of this study is to determine the level of participation of parents who attend basic education of their children according to the opinions of parents and teachers. To ensure that the child is with the school and the family in order to achieve certain success in education and training, parents cannot educate their children without the help of schools, and schools learn to work with their families. The universe of this research, which is conducted in descriptive research model, is composed of 4826 teachers working in the primary and middle level giants schools in Bağcılar, Başakşehir and Esenler districts of İstanbul during the 2018-2019 academic year and the parents of the children studying in these schools. The sample consisted of 151 volunteer teachers and 129 parents. In the first part of the parent and teacher scales, the demographic information of the parents and teachers were questioned. In the second part, the Family Participation Scale, Joyce Epstein Scale, which consists of 42 items and parenting, communication, volunteering, learning at home, decision making, was used to apply to parents and teachers. Findings obtained from the answers of teachers and parents were analyzed using SPSS program. Frequency, percentage, standard deviation and arithmetic mean values of the data were found. In order to determine whether there is a significant difference in the evaluation of quantitative data, t-test, one-way anova analysis and Post-Hoc Scheffe tests were used to determine the source of the difference. According to the findings; it was determined that the participation of the families in the education was at the middle level according to the teachers' opinions and at the middle level according to the parents' opinions.

Key Words: Parent, Parent involment in education, Basic education, Teacher.

İÇİNDEKİLER

Sayfa No

TEZ ONAYI.....	i
BİLİMSEL ETİK BİLDİRİMİ.....	ii
ÖNSÖZ.....	iii
ÖZET.....	iv
ABSTRACT.....	v
TABLolar LİSTESİ.....	x
ÇİZELGELER LİSTESİ.....	xi
KISALTMALAR LİSTESİ.....	xiii

I. BÖLÜM

GİRİŞ.....	1
------------	---

1.1 Problem Durumu	2
1.2 Amaç.....	4
1.3 Sınırlılıklar.....	4
1.3 Tanımlar.....	5
1.4. Araştırmanın Önemi.....	5

II .BÖLÜM

KURAMSAL ÇERÇEVE.....	7
2.1.Türk Eğitim Sistemi.....	8

2.2. Eski Türklerde Eğitim.....	8
2.3. İslamiyet'in Kabulünden Sonra Türklerde Eğitim.....	9
2.4. Cumhuriyet Dönemi.....	9
2.4.1. Cumhuriyet Dönemi Eğitim Programlarında Aile Katılımı.....	10
2.5. Türk Eğitim Sisteminde Temel Eğitim.....	12
2.5.1. Milli Eğitim Temel Kanunu (METK).....	12
2.5.2. Türk Milli Eğitiminin Temel Amaçları.....	12
2.5.3. Türk Milli Eğitiminin Temel İlkeleri.....	13
2.6. Okul Aile Birliği.....	14
2.7. Ailenin Kurum Programına ve Karar Sürecine Katılması.....	15
2.8. Ailenin Eğitime Katılımı.....	18
2.9. Temel Eğitimde Ailenin Eğitime Katılımı.....	22
2.10. Temel Eğitimde Aile Katılım Etkinlikleri.....	24
2.11. Ailenin Sınıf İçi ve Sınıf Dışı Etkinliklere Katılımı.....	24
2.11.1. Veli Toplantıları.....	24
2.11.2. Sınıf Anneliği.....	25
2.11.3. Ev Ziyaretleri.....	26
2.12. Evde Öğrenme.....	26
2.13. Ailenin Çocuğun Gelişimi ve Eğitiminde Görev ve Sorumlulukları.....	27
2.14. Okulun Çocuğun Eğitimi ve Gelişiminde Görev ve Sorumlulukları.....	29
2.15. Temel Eğitimde Ailenin Eğitime Katılmasının Amacı ve Yararları.....	32
2.16. Ailenin Eğitime Katılımını Engelleyen Durumlar.....	33
2.17. Aile Eğitimi.....	34
2.18. Türkiye'de Uygulanan Aile Eğitimi ve Destek Programları.....	35

2.18.1. 5-6 Yaş Anne-Çocuk Eğitimi Programı (AÇEP).....	35
2.18.2. Baba Destek Programı (BADEP).....	35
2.18.3.Okul Öncesi Veli Çocuk Eğitimi Programı (OVÇEP).....	36
2.19. Öğretmen-Veli İletişimi.....	36
III. BÖLÜM	39
YÖNTEM.....	39
3.1 Araştırmanın Modeli	39
3.2 Evren ve Örneklem.....	39
3.3 Veri Toplama Teknikleri	39
3.4 Verilerin Analizi	40
IV. BÖLÜM	48
BULGULAR VE YORUMLAR	48
Birinci Alt Problem.....	48
İkinci Alt Problem.....	48
Üçüncü Alt Problem.....	57
Dördüncü Alt Problem.....	57
Beşinci Alt Problem.....	66
V. BÖLÜM	68
SONUÇ TARTIŞMA VE ÖNERİLER	68
5.1 Sonuçlar ve Tartışma	68
5.1.1 Birinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar	68

5.1.2 İkinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar	68
5.1.3 Üçüncü Alt Probleme İlişkin Sonuçlar.....	70
5.1.4 Dördüncü Alt Probleme İlişkin Sonuçlar.....	70
5.1.5 Beşinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar.....	72
5.2 Öneriler.....	73
KAYNAKÇA	75
EKLER	88

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo3.1: Veri toplama araçlarının güvenilirlik değerleri.....	40
Tablo3.2: Öğretmenlerin branşlarına göre dağılımı.....	41
Tablo3.3: Öğretmenlerin okul düzeylerine göre dağılımı.....	42
Tablo 3.4: Öğretmenlerin kıdemlerine göre dağılımı.....	42
Tablo 3.5 : Öğretmenlerin cinsiyetlerine göre dağılımı.....	43
Tablo 3.6: Öğretmenlerin yaşlarına göre dağılımı.....	43
Tablo 3.7 : Öğretmenlerin eğitim seviyesine göre dağılımı.....	44
Tablo 3.8 : Velilerin yakınlık derecesine göre dağılımı.....	44
Tablo 3.9: Velilerin çocuk durumuna göre dağılımı.....	45
Tablo 3.10: Velilerin çalışma durumuna göre dağılımı.....	45
Tablo 3.11: Velilerin yaşlarına göre dağılımı.....	46
Tablo 3.12 : Velilerin eğitim seviyesine göre dağılımı.....	46
Tablo 3.13 : Velilerin gelir durumuna göre dağılımı.....	47
Tablo 4.1 : Öğretmenlerin görüşlerine göre velilerin eğitime katılım düzeyleri.....	48
Tablo 4.2 : Velilerin eğitime katılım düzeyine ilişkin öğretmenlerin cinsiyetine göre t-test analiz sonuçları.....	49
Tablo 4.3 : Velilerin eğitime katılım düzeyine ilişkin öğretmenlerin branşına göre t-test analiz sonuçları.....	50
Tablo 4.4 : Velilerin eğitime katılım düzeyine ilişkin öğretmenlerin yaşlarına göre one way anova analiz sonuçları.....	51
Tablo 4.5 : Velilerin eğitime katılım düzeyine ilişkin öğretmenlerin mesleki kıdem göre one way anova analiz sonuçları.....	52

Tablo 4.6 : Öğretmenlerin görüşlerine ilişkin mesleki kıdem değişkenine göre sheffe analizi sonuçları.....	54
Tablo 4.7 : Velilerin eğitime katılım düzeyine ilişkin öğretmenlerin okul düzeyine göre t-test analiz sonuçları.....	55
Tablo 4.8 : Velilerin eğitime katılım düzeyine ilişkin öğretmenlerin eğitim düzeyine göre one way anova analiz sonuçları.....	56
Tablo 4.9 : Veli görüşlerine göre veli katılım düzeyi.....	57
Tablo 4.10: Velilerin eğitime katılımına ilişkin velilerin yakınlık derecesine göre t-test analizi sonuçları.....	58
Tablo 4.11 : Velilerin eğitime katılımına ilişkin velilerin yakınlık derecesine göre one-way anova analizi sonuçları.....	59
Tablo 4.12: Velilerin eğitime katılımına ilişkin velilerin çalışma durumuna göre t-test analizi sonuçları.....	60
Tablo 4.13 : Velilerin eğitime katılımına ilişkin velilerin yaşlarına göre one-way anova analizi sonuçları.....	61
Tablo 4.14 : Velilerin eğitime katılımına ilişkin velilerin eğitim seviyesine göre one-way anova analizi sonuçları.....	63
Tablo 4.15 : Velilerin eğitime katılımına ilişkin velilerin gelir durumuna göre one-way anova analizi sonuçları.....	64
Tablo 4.16 : Velilerin eğitime katılımına ilişkin öğretmen ve veli görüşleri.....	66

ÇİZELGE LİSTESİ

Çizelge 3.1: Öğretmen ve Veli Ölçeği Puanlama Sınırları Değerlendirme Oranı.....40

KISALTMALAR LİSTESİ

MEB :Milli Eğitim Bakanlığı

ANOVA :Tek yönlü varyans analizi

METK :Milli Eğitim Temel Kanunu

AÇEP :Anne Çocuk Eğitim Programı

BADEP :Baba Destek Programı

OVÇEP :Okulöncesi Veli Çocuk Eğitim Programı

TKY : Toplam Kalite Yönetimi

I. BÖLÜM

GİRİŞ

Bir ailenin içrisine doğarız ve o ailenin ve yakın çevresinin dilini ve kurallarını öğreniriz. Daha sonra bulunduğumuz çevrede bir okula başlarız. Sosyal bir kurum olan okullarda farklı arkadaşlar ediniriz. Yaşadığımız ortam, küçük yaşlardan itibaren bizi etkilemektedir. Ayrıca bize değer ve davranış öğretip, vizyon kazandırır (Ergün, 1994).

Eğitim, bir ülkenin çağdaş uygarlık seviyesine çıkabilmesi, bilimde ve teknikte ilerleyebilmesi, dolayısıyla refah düzeyine çıkabilmesi en büyük etkidir. Günümüzde ülkelerin amacı eğitimle yetenekli insan gücü yetiştirmektir (Demirci, 2011: 16).

Eğitim bireyin toplumsal ve bireysel hayatında gelişme ihtiyaçlarını karşılama en temel etkenlerdendir. Düzenli ve planlı olan eğitimin belli mekan ve zamanda olan kısmına örgün eğitim denir. Eğitim sisteminde bireyin ilköğretimini kapsayan eğitimi Temel Eğitim'dir. Temel Eğitim'de çocuğa okuma-yazma, matematik, fen bilgisi, sosyal bilgiler, din bilgisi alanlarındaki temel kavramları kazandırmak amaçtır. Bunun yanı sıra topluma uyum sağlamaları, iyi bir vatandaş olmaları, kişiliklerini geliştirmeleri ve ortaöğretime hazırlamak amaçlanır. Ülkemizde Temel Eğitim, 2012 yılında yürürlüğe giren kanunlar hakkındaki değişiklik yapılmış eğitim sistemi 4+4+4 şeklinde 12 yıl ve zorunlu olarak yeniden düzenlenmiştir (Milli Eğitim Temel Kanunu, [METK], 1973: Madde 26).

Ülkelerin ihtiyacı olan nitelikli insan eğitim sayesinde kazanılır. Bu sebeple eğitime önem verilir. Çocuğun okul yaşantısında başarıya ulaşabilmesinin ön koşulu okul ile ailenin iş birliği yapmasıdır. Çocuk için yapılan çalışmaların tek taraflı olması, çocukları istenilen amaca taşıyamamaktadır. Bunun sebebi, öğrencilerin günlerinin bir kısmını okulda bir kısmını da evlerinde geçirmelidirler Bunu göz önünde tutarsak yakın çevrenin çocuğun hayatı üzerindeki önemini anlayabiliriz. Şüphesiz ki okul; aile işbirliği olmadan çocukları istedikleri gibi yetiştiremezler (Kıncal, 1991:24).

Ailenin, çocuk üzerindeki etkisi ve önemi bilinmektedir. Eğitimden başarılı sonuçlar beklemek, ailenin çocuğun yaşantısındaki katkı ve yardımlarına da bağlıdır. Bir çocuğun,

okulda elinden geldiği kadar başarı kazanmasını ve okulda öğrendiklerinin evde pekiştirilmesini sağlamada çocuğa yardımcı olabilmek için, anne babanın okulun amaçlarının neler olduğunu ve bu amaçlara ulaşmak için hangi yöntemlerin uygulandığını anlaması gerekir. Çocuklarının nasıl öğrendiğini araştırmaları ve onların öğrenmelerine yardım etme yolunu bulmaya çalışmalarını bilmeleri yararlı olacaktır (Belç, 1993).

Bilim ve teknolojideki gelişim hızı ailenin eğitime katılmasının önemini arttırmıştır. Ailelerin eğitime katılması, çocuklarının gelişimine bilinçli olarak katkı sağlayabilmesi için ailelere yönelik çalışmalar artmıştır.

1.1 Problem Durumu

Eğitim, günlük yaşantımızda sıklıkla kullandığımız kelimelerden biridir. Neredeyse hepimiz eğitimin ne olduğu, nasıl olması gerektiği hakkında düşünmüşüzdür ve fikir üretmişizdir. Eğitim, bireyin doğumundan ölümüne kadar devam eden bir süreçtir. Bu süreç bireylere çeşitli bilgi, beceri, tutum ve değerler kazandırır. Bu öğrenme süreci bireyin davranışlarında gözle görülür değişikliklere sebep olur. Örneğin okuma yazma bilmeyen bir çocuk, okuma yazma eğitiminden sonra kitap, dergi okuyabilir ve okuması gözlenebilir (Erden, 2011).

Öğrenci, eğitime gereksinim duyan, bunun için okula giden kişidir. Okul, öğrencilere, toplumun ve kendisinin ihtiyaçlarını, toplum beklentilerine uygun şekilde giderebilmesi için gerekli olan bakış açısı, düşünce üretme, sorumluluk ve gibi değerler kazandırır. Okulda düzenlenen tüm etkinlikler öğrenciye yönelik olduğundan okulların var olma sebebi öğrencilerdir. Bunun yanı sıra öğrencilerden de beklenen davranışlar ve üstlenmesi gereken sorumluluklar vardır. Hem okul yöneticisi ve öğretmenler hem de öğrenci velilerinin bunun yanında toplumdaki diğer bireylerin öğrencilerden derslere devam etme, derslerine çalışma, çevresine karşı saygılı olma ve arkadaşlarıyla iyi geçinme ve okulun kurallarına uyma gibi davranışlarda bulunmaları beklenir (Erden, 2011). Okullar tüm çocukların eğitimini iyileştirmek için daha fazlasını yapmak zorundadır, ancak okullar bunu yalnız yapamazlar.

Çocuğun eğitiminde okulların yanı sıra aile de önemli bir yere sahiptir. Bu sebeple aile ile okulların sürekli işbirliği yapması gerekir. Aile içerisinde edindiği deneyimler çocuğun

okul başarısına etki eder. Çocuğun ailesinden öğrendikleri, okuldakileri destekliyorsa, çocuğun okul başarısı daha da artar. Okul ve ailenin çocuğa öğrettikleri arasında tutarsızlık varsa, bu durum çocuğun başarısını olumsuz olarak etkileyecektir. Bununla birlikte aile içindeki çatışmalar, ailenin sahip olduğu kültürün özellikleri, ailedeki bireylerin okula olan bakış açıları ve eğitim düzeyleri çocuğun akademik başarısında etkisi olan etkenlerdendir. Okulda başarısız olan bir çocuğun başarısızlık sebepleri araştırılırken, bu unsurların da göz önünde bulundurularak çözüm aranması gerekmektedir. Bu da çocuğun öğretmeni, yönetici ve veliler arasında sağlıklı bir iletişim kurularak sağlanabilir (Erden, 2011).

Okul ve aile toplumun en önemli kurumlarıdır ve bu iki kurumun ortak paydası çocuktur. Çocukların daha sağlıklı, mutlu, topluma faydalı bireyler olmaları ve aynı zamanda toplumumuzun da daha sağlıklı olabilmesi için okulla ailenin iletişim halinde olup işbirliği yapması gerekmektedir. Okul ile aile ilişkisi içerisinde her iki tarafta birbirilerini anlayabilmeli ve güvenmelidir. Çünkü çocuk için olumlu sonuçların ortaya çıkmasında temel faktörlerden biri bu işbirliğinin sağlanmasıdır. Bunun yanı sıra aile katılımı hakkında fikir üretmek, aile katılımının artması için çocukların eğitimi ile ilgilenen herkesin konuyla ilgili farkındalığının artmasını sağlamak, aile katılımı ile ilgili etkin uygulamalar geliştirmeye teşvik etmek ayrıca eğitim sürecinin bu yönünün etkisini optimize etme sebeplerinden dolayı aile katılımı hakkında veli ve öğretmen görüşlerinin incelenmesine ihtiyaç duyulmuştur.

Velilerin eğitime katılımı öğrencinin başarısı ve toplumsal uyumu açısından çok önemlidir. Yapılan literatür taramasında velilerin eğitime katılımı ile ilgili yurt dışında çok sayıda (Eccles ve Harold, 1996, Grolnick ve Slowiaczek, 1994, Hill ve Tyson, 2009, Sui-Chu ve Willms, 1996, Epstein, 1986, Pomerantz, Moorman ve Litwack, 2007, Gordon, 1977, Jeynes, 2005, Fan, Chen, 2001, Hoover-Dempsey, Sandler, 1997, Bundy, 1991, Catron, Allen, 2007, El Nokali, Bachman, Votruba-Drzal, 2010, Fantuzzo, Tighe, Childs, 2000, Fitton, Gredler, 1996, Hornby, Lafaele, 2011, Kohl, Lengua, McMahon, 2000, Lunts, 2003, Marcon, 1999, Coleman, 1991, Seginer, 2006, Bogenschneider, 1997, Zellman ve Waterman, 1998) çalışma yapıldığı, ancak Türkiye'de çok az sayıda Abbak, 2008, Ceviş, 2002, Gürşimşek, 2003, Güven ve Temel 2018, Kuzu, 2006, Bilaloğlu ve Arnas, 2019, Kızıлтаş, 2009, Köksal Eğmez, 2008, Ünüvar, 2010, Erdener, 2016, Argon,

Kıyıcı, 2012, Metlilo, 2017) çalışmanın yapıldığı ayrıca son yıllarda aile katılımı hakkında yapılan çalışmaların arttığı anlaşılmaktadır. Bununla birlikte ülkemizde yapılan aile katılımı ile ilgili çalışmaların çok büyük çoğunluğunun okul öncesi dönem ile ilgili olduğu temel eğitimle ilgili çok az sayıda çalışma yapıldığı görülmüştür. Bu sebeple bu araştırmanın problem cümlesi "Öğretmen ve Veli Görüşlerine Göre Ailenin Eğitime Katılımı ne düzeydedir?" şeklinde belirlenmiştir.

1.2 Amaç

Bu araştırmanın amacı, Çocuğu Temel Eğitime Devam Eden Velilerin Eğitime Katılım düzeyinin veli ve öğretmen görüşlerine göre belirlenebilmesidir. Bu amaçla aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1- Öğretmen görüşlerine göre ailelerin eğitime katılımı ne düzeydedir?

2. Ailelerin eğitime katılımına ilişkin öğretmen görüşleri arasında;

- Cinsiyet, branş, yaş, mesleki kıdem, görev yapılan eğitim kademesi ve eğitim düzeyi açısından anlamlı farklılık var mıdır?

3- Veli görüşlerine göre ailelerin eğitime katılımı ne düzeydedir?

4-Ailelerin eğitime katılımına ilişkin velilerin görüşleri arasında;

- Yakınlık derecesi, çocuk durumu, çalışma şekli, yaş, eğitim seviyesi, gelir durumu göre anlamlı farklılık var mıdır?

5.Ailelerin eğitime katılımına ilişkin veli ve öğretmen görüşleri arasında anlamlı farklılık var mıdır?

1.3. Sınırlılıklar

1) Araştırma, İstanbul ili, Esenler, Bağcılar, Başakşehir İlçeleri sınırları içerisinde alınan örnekleme göre Devlet İlkokul ve Ortaokullarında 2018-2019 yılları arasında eğitim veren öğretmenlerin görüşüyle sınırlıdır.

2) Araştırma, İstanbul ili, Esenler, Bağcılar, Başakşehir İlçeleri sınırları içerisinde alınan örnekleme göre devlet ilkokul ve ortaokullarında öğrenim gören öğrenci velisi görüşüyle sınırlıdır.

1.4. Tanımlar

Öğretmen: Bu araştırmada öğretmen, İstanbul ili, Esenler, Bağcılar, Başakşehir İlçeleri sınırları içerisinde, devlet ilkokul ve ortaokullarında, 2018- 2019 yılları arasında görev yapan kişidir.

Veli: Bu araştırmada veli, İstanbul ili, Esenler, Bağcılar, Başakşehir İlçeleri sınırları içerisinde, 2018-2019 yılları arasında devlet ilkokul ve ortaokullarında kayıtlı, bakmakla yükümlü olduğu çocuğu bulunan kişidir.

Okul: Bu araştırmada okul, İstanbul ili, Esenler, Bağcılar, Başakşehir İlçeleri sınırları içerisinde 6-14 yaş grubuna eğitim ve öğretim veren devlet kurumlarıdır.

Ailenin Eğitime Katılımı: Bu araştırmada eğitime katılım, çocukların eğitim ve öğrenimini desteklemek ve çocuklara uygun koşullar sağlamak için ailelerin okula yardımcı olmasıdır.

1.5. Araştırmanın Önemi

Türkiye’de okul-aile işbirliğiyle ilgili yapılan ilk çalışma 1931 yılındaki “Himaye Heyetleri Yönetmeliği” olmuştur. Daha sonra okul-aile işbirliğinin gerekliliği düşünölmüş III. Milli Eğitim Şurası’nda karara bağlanıp 1947’de bu konuda yönetmelik yayınlanmıştır. Günümüze kadar gelen yönetmelikte çeşitli düzenlemeler yapılmıştır. Okul aile işbirliğinin önemini erken fark etmemize rağmen okullarımızda istenilen düzeyde bir okul aile işbirliği kurulamadığı görölmüşür.

Bunun sebebi okul ile aile arasında işbirliği konusunda doğru iletişim kurulamayıp ailelerin yönlendirilememesidir. Aileler, çocuklarının eğitim sürecinde aktif bir rol üstlenerek, çocuklarının potansiyellerini tam olarak geliştirebilmeleri için gereken tüm desteğe sahip olmalarını sağlamaya yardımcı olabilirler. Ayrıca sınıf dışında da öğretimin genişletilmesine yardımcı olup, çocuklar için daha olumlu bir deneyim yaratır ve çocukların daha iyi performans göstermelerini sağlar. Bu yüzden ailelerin çocuklarının öğrenmelerini desteklemeleri esastır. Unutulmamalıdır ki eğitim, sınıfın dört duvarı içinde yaşananlardan daha fazlasıdır. Bununla birlikte, bir çocuğun eğitiminin tüm yönlerine dahil olmak, karşılaşacağınız davranış sorunlarının sayısını en aza indirmeye yardımcı olabilir. Fakat gerçek şu ki birçok anne-baba çocuklarının eğitimlerine katılmalarının ne kadar önemli olduğunun ve katılmaları durumunda çocukları için fark oluşturacaklarının farkında değildir. Ailenin, çocuğuna bir hikaye okuması, her gün okulda verilen ev çalışmalarını kontrol etmesi, çocuğunun öğretmeni ile iletişime geçmesi, okulda karar sürecine katılması ve hatta çocuklarına “Bugün okul nasıl geçti?” diye sorması çocuğa okul çalışmalarının aile için ne kadar önemli olduğu ve onlardan öğrenmelerinin beklendiği mesajını verecektir. Geleceğimiz olan çocuklarımızı yarınlara hazırlayabilmemiz için elinden gelen fedakarlığı göstermeye çalışan aile, öğretmen ve eğitimin diğer tüm paydaşlarının çalışmalarının etkililiğini arttırabilmek için yapılanların düzeyinin belirlenip etkileri hakkında bilgi sağlayan araştırmaya ihtiyaç vardır.

Bu araştırmada, öğretmen ve veli görüşlerine göre ailelerin eğitime katılım düzeyini belirleyebilmek açısından önemlidir. Ayrıca anne ve babaların demografik özellikleri açısından eğitime katılımında anlamlı bir farklılık olup olmadığı ortaya konularak okul ve veliler arasında etkili bir işbirliği sağlanması beklenmektedir.

Yeni yazımlara kaynak oluşturabilir. Politika belirleyicilere ışık tutabilir. Yönetici ve öğretmenlere ipuçları sunabilir. Velilerin bilinçlendirilmesinde yol gösterici olabilir.

II. BÖLÜM

KURAMSAL ÇERÇEVE

Eğitim kelimesi, 1940'lı yıllarda dilimize girmiştir. Bundan önceki yıllarda "eğitim" kelimesi yerine Arapça kökenli "terbiye" kelimesi kullanılmakta idi. Bilineceği üzere eğitim, bütün canlı varlıkları içine alan bir konudur. Çünkü bütün canlılar yaşadıkları ortamın kurallarına uymak zorundadırlar.

Eğitim kelimesi, eğitimle ilgilenen kişilerce farklı şekillerde tanımlanmıştır. Bütün bu tanımlar, eğitimin değişik açıdan ve değişik amaçlarla ele alınışını yansıtmaktadır. Bazı tanımlar eğitimin yöntemlerine, bazıları yeri ve zamanına, bazıları da gücüne ve önemine ağırlık vermektedirler.

Eğitim kelimesi günümüzde, insanların davranışlarında belirlenmiş hedeflere göre farklılık oluşturmasını içerir. Program geliştirme konusunda büyük katkılarda bulunan Tyler, eğitime 1950'lerde getirdiği yaklaşımla " bireylerin davranışlarını farklılaştırma süreci" olarak ifade etmiş ve bu tanım günümüze kadar yaygın şekilde kabul edilmiştir. Bir başka ifade ile eğitim, yetişmiş neslin yetişmekte olan nesle değer aktarımıdır. O eğitime, "ferdin çevresine uyum sağlama süreci" olarak bakar ve toplumsal işlev yükler (Özkan, 2016: 1-3).

Eğitim kavramı; Eflatun'da, insanı olgunlaştırmak, Kant'ta, insanların kabiliyetlerini keşfedip geliştirmek, Rousseau'da, çocukları iyi bir insan olarak yetiştirmek, tam yaşayışa hazırlık anlam bulur. Formal eğitim: Planlı eğitim faaliyetleri formal eğitim olarak ele alınmaktadır. Formal eğitim "Örgün" ve "Yaygın" olarak iki bölüme ayrılır (Özkan, 2016). İnfomal eğitim: İnfomal eğitim planlı ve kontrollü olmayan eğitim faaliyetleridir.

Günümüzde hayata hazırlanmanın tek yolu eğitim almaktır. İnsan hayatının yaklaşık üçte biri eğitim kurumlarında hayata hazırlanılarak geçmektedir. Ayrıca eğitim okul bittikten sonra da devam etmekte, insanlar işlerinde başarılı olabilmek, alanlarıyla ilgili yeni gelişmelere ayak uydurabilmek için, yine eğitim kurumlarına başvurmaktadır. Diğer bir deyişle, eğitim yaşam boyu devam etmektedir (Erden, 2011).

Aile, toplumun en küçük kurumdur. Çocuk bu kurumun doğuştan üyesidir. Çocuklar ilk toplumsal davranışlarını aile üyelerini taklit ederek öğrenir. Bu sebeple çocuğun toplumla bütünleşmesi ailede başlar (Erden, 2011).

Öğretmen, devletin eğitim ve bununla alakalı yönetim işlerini üstlenen uzmanlık gerektiren bir meslektir. Öğretmenler bu sorumluluklarını Türk milli eğitiminin amaç ve ilkelerine göre yerine getirmelidirler (Erden, 2011). Bireyin sahip olduğu ailenin yapısı ve özellikleri çocuğun gelişiminde etkisi olan çevresel faktörlerdir (Yeşil, 2001).

İnsan sosyal bir canlıdır. Sadece fiziksel ihtiyaçların karşılanması insanların hayatlarını devam ettirmelerine yetmez. Çünkü güvene, saygı ve sevgiye de ihtiyaçları vardır. İnsanlar duygu ve düşüncelerini paylaşmaya gereksinim hissederler. Aile ile başlayıp daha sonra yakın çevre ile devam eden etkileşim ve eğitim, sosyal becerilerin oluşup gelişmesini sağlamaktadır (Samancı, Diş, 2014).

2.1 Türk Eğitim Sistemi

Türk eğitim tarihi, genel Türk tarihi içerisinde, eğitim ile alakalı bir Tarih bilimidir. Amacı, Türk milletinin tarih sahnesine çıktığı andan günümüze kadar geçen sürede Türk milletinin benimseyip, ürettiği, geliştirdiği eğitimle alakalı fikirleri, uygulamaları, insan yetiştirme şeklini araştırmak, Türk milletinin bugünkü eğitim sorunlarımızı çözebilme amacıyla geçmişten ders çıkarmaya çalışmaktır (Akyüz, 2013).

2.2 Eski Türklerde Eğitim

MÖ IV. bin yıldan başlayarak yaşadıkları coğrafyada çok çeşitli ve çok yönlü kültür eserleri veren ilk Türk toplulukları sırasıyla Anau (MÖ IV.-I. bin yıllar), Kelteminar (MÖ III. bin yıl), Afanesyevo- Karasuk (MÖ 1200-700 arası), Tagar ve Taştık (MÖ 700-200 arası) kültür zeminlerini zamanımıza kadar sunmuş; bu zeminlerden elde edilen buluntularla da haklarında oldukça yüksek bir yaşam kültürü oluşturdukları sonucuna ulaşmamızı belirlemişlerdir (Leylak, 2007).

Orta Asya Türk toplulukları, edindikleri bilgi ve tecrübelerini yeni nesillere aktararak onları eğitmişlerdir. Bu onların yaşama şeklini ortaya koyuyordu. (Leylak, 2011). Ayrıca

bu yolla kendilerinden sonra gelen nesle bir değer katarak yaşadıkları toplumun kùltürünü de oluşturmaktaydılar.

Hunlar, çocuklarını asker olarak eğitip yetişmeyi önemserlerdi. Bu eğitim, töre içinde gerçekleşirdi. Göktürkler'de eğitim Hunlar'dakine benzemekteydi. Ancak yazılı eser bırakmaları onların planlı bir örgün eğitim yaptıklarını düşündürmektedir. Uygurlar'ın da alfabeleri vardı ve baskı tekniğini bulmuşlardı. Yerleřik hayata geçmiş olmaları sebebiyle planlı bir örgün eğitimin olduğu düşünölmektedir (Akyüz, 2013). Uygurlar'ın eğitim alanında yaptığı bu atılımlar ve matbaa tekniğini kullanmaları edindikleri bilgi ve tecrübeleri yazıya aktararak daha kalıcı olmalarını sağlamış ve Türk kùltürünün o zamandan bu zamana doğru bir şekilde gelmesini sağlamıştır.

2.3. İşlamiyetin Kabulünden Sonra Türklerde Eğitim

İşlamiyet'in kabulünden sonra medreseler kurulmuştur. Devlet adamları, eğitime ve bilimin gelişmesine önem verilmiştir. Alaettin elebi de deneni Amasyalı Hüseyinoğlu Ali adında bir sıbyan öğretmeni,1453 'te Tariku'l Edeb" başlıklı bir kitap yazmıştır. Yazar, eğitim ve öğretimi ailede ve okulda olmak üzere ikiye ayırmıştır. Bu da o dönemde ailenin eğitime katılımının önemsendiğini göstermektedir. Osmanlı Devleti matbaayı kullanmaya başladıktan sonra eğitimde yenilikler yapılmaya başlanmıştır (Akyüz,2013).

2.4. Cumhuriyet Dönemi

Kurtuluş Savaşı zaferle sonuçlandıktan sonra Cumhuriyet kurulmuştur. Dönemin değişmelerini halka benimsetilmesinde eğitiminin rolü fazlaca önemsenmiştir. 1924'te çıkarılmış olan kanunla okullar Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlanmıştır.

2.4.1. Cumhuriyet Dönemi Eğitim Programlarında Aile Katılımı

Toplumumuzdaki geleneksel ailelerde çocuklar üzerinde aile baskısı vardır. Bu baskı Cumhuriyet kurulduğu zaman devam etmekte olup Atatürk tarafından eleştirilmekteydi. Özgür düşünen yaratıcı bireylerin yetiştirilebilmesi için bu anlayışın öğrencilere çok

küçük yaştan itibaren verilmesi gerekmektedir. Aile içinde görüşlerini rahatlıkla ortaya koyamayan ve olayları sorgulama imkanı bulamayan öğrencilerin eğitim hayatlarında başarılı olmaları zordur. Bu bağlamda Atatürk, öğrencilerin üzerindeki aile baskısını eleştirmiş ve bu durumun onların gelişimini olumsuz yönde etkilediğini vurgulamıştır (Arıbaş, Koçer, 2011).

Türkiye’de okul-aile birliklerinin kurulmasına ilişkin ilk örnek 1931 yılında çıkartılan 10 maddelik “Himaye Heyetleri Yönetmeliği”dir. Fakat bu yönetmeliğin uygulanmasında pek başarılı olunmamıştır. Kurulan en eski okul-aile işbirliği kurumlarından birisi 4272 sayılı Köy Enstitüleri ve Köy Okulları Kanununa göre kurulan “Köy Okulları Yardım Kurulları”dır (Başaran, Koç, 2001). Zamanla bu konuya verilen önem artmış ve daha fazla ele alınmaya başlanmıştır.

Üçüncü Milli Eğitim Şurası’nda okul-aile işbirliğinin üzerinde durulmuştur. Şurada (Dinç, 1999);

1.Okul Aile Birliklerinin okul yaşamının merkezindeki eğitim ilkelerinin ailelere anlatılması.

2.Okul-aile birliğinin yaptıkları çalışmaları kolaylaştıran önlemler alınması kararları alınmıştır (III. Milli Eğitim Şurası,1946). Şura’da oluşturulan okul aile komisyonu bir rapor oluşturmuştur. Bu raporda Okul-Aile Birliği tüzüğü hakkında alınan kararlar vardır. Bununla birlikte eğitim ve öğretim ilkelerinin velilere anlatılması, temizlik, sağlık ve devamsızlık sorunlarının üzerinde durulmasına karar verilmiştir. Ayrıca okul-aile birlikleri faaliyetlerini kolaylaştıran önlemler alınması hususunda öneriler verilmiştir. Raporda, yeni eğitim anlayışına göre öğrencinin tüm yaşam alanlarındaki durumlarının önemsenmiştir. Bu da okul aile işbirliğinin gerekli görülmesinin kanıtıdır. Bunun dışında ilkokulda öğretmen-aile ilişkilerinin zayıfladığı belirtilerek bu konuda önlem alınması kararına varılmıştır. Bunun için de “Okul -Aile Birlikleri” kurulması ve yaygınlaştırılması düşünülmüştür.

1947 yılında yayımlanan ilk okul-aile birliği yönetmeliğinde; birliğin ilkokul, ortaokul ve liselerde kurulacağından, birliğin amacından, konusu itibari ile okulun kurumu olduğundan, kimlerin üye olduğu veya olabileceği hakkında bilgiler vermesinin yanı sıra yönetmelik okul aile birliğinin kurul toplantısının nasıl yapılacağı, yönetim kurulunun

seçimini ve çalışma esasları hakkında ayrıntılı olarak bilgi vermiştir. Bunun dışında okul aile birliklerinin başlıca sorumluluklarına da yer verilmiştir. 1952 yılında Okul Aile Birliği Yönetmeliği'nde bazı değişiklikler yapılmıştır. Düzenlenen yönetmelikte birden fazla Okul Aile Birliği'nin kurulduğu yerlerde ortak bir karar alabilmek ve alınan kararları daha iyi uygulayabilmek için “Birlikler Arası Kurul” oluşturulması hakkında madde eklenmiştir. 1961'de çıkarılmış olan kanunda ise köy, bucak, ilçe, ilçe, il ilköğretim kurulları kurulması hükmü bulunmaktadır. Bu kurullar bulundukları yerlerin mülki amirleri, ihtiyar kurulu heyeti, belediye meclisi üyeleri, okul müdürü, veli temsilcilerinden oluşturulur denmiştir. Kurullar bulundukları yerde ilköğretimle alakalı kararlar alıp, eksiklerini gidermek ve varsa sorunlarına çözüm üretmektedirler. Bu madde daha sonra mülga edilmiştir. 1965 yılında Okul-Aile Birliği Yönetmeliği'nin amacı tekrar düzenlenerek daha ayrıntılı olarak maddeler halinde açıklanmıştır. Bunun sebebi okul aile birliklerinin aldıkları kararlar ile okulu zor duruma sokacak okulun amaçlarına politik veya menfi çıkarlar karıştırılması kararlar almasını engellemektir (Başaran, Koç, 2001).

Dünyada meydana gelen gelişmeler sonucu Türk kamu yapısının beklentileri karşılayamadığı görülmüş merkezi ve yerel idarenin tekrar düzenlenmesi düşünülmüştür (Sevinç, 2014). Bu sebeple 1970'li yıllara gelindiğinde idari yapının etkin bir şekilde çalışması hedeflenmiştir ve Merkezi Hükümet Teşkilatı Araştırma Projesi (MEHTAP) oluşturulmuştur (Tutum, 1971). Bu projede okul aile birlikleri ile de ilgili kararlar yer almaktadır. Bu kararlarda okul aile birlikleri ile iletişim kurulması Milli Eğitim Bakanlığı'nın sorumluluğunda olması gerektiği ve toplumun bu yapılara katılmasının yollarının bulunması gerektiğine değinilmiştir (Başaran, Koç, 2001).

1983'te Okul Aile Birliği yönetmeliği çıkarılmış ve bu yönetmelikle birlikler arası kurul ve ilköğretim kurulları kaldırılmıştır. Böylece ailelerin okul yönetimine katılımının bir anlamda önüne geçilmiştir. Okul aile işbirliği, zaman içerisinde çıkarılan kanun ve yönetmeliklere rağmen istenilen seviyeye getirilememiş, uygulamalar bakımından eksik kalmıştır (Başaran, Koç, 2001).

2.5. Türk Eğitim Sisteminde Temel Eğitim

1924 Anayasası'nda Zorunlu ilköğretim ve Devlet okullarının parasız olması yinelenmiş ve kanuna İlköğretim'e devam eden çocukların meslek okullarına gidemeyecekleri ve İlköğretim çağı bitmiş olan ve bu dönemde öğrenim kurumuna devam etmemiş çocukları alan kurumların onlara eğitim vermek zorunda olduğuna dair madde eklenmiştir (Akyüz,2013). Türk Milli Eğitiminin genel amaçları genel anlamıyla tanımlanmaya çalışıldığında, değerler sahibi ve özel nitelikli bir insan yetiştirme arzusunun uzantısı olduğunu görürsünüz (Dilaver, 2016).

2.5.1. Milli Eğitim Temel Kanunu (METK)

Milli Eğitim Temel Kanunu'na göre ilköğretim 8 yıldır. Bu kanuna göre, Temel Eğitim 7-14 yaş aralığındaki çocukları kapsar ve zorunludur. Bu düzenlemenin sebebi 5 yıl süren bir ilköğretimin artık asgari bilgilere ve yeterliliğe sahip yurttaşlar yetiştirmede pek başarılı olmadığı anlaşılmış bulunmaktadır. Önceleri Temel Eğitim, sonra İlköğretim Okulları denen bu okulların kurulmaya çalışılmasındaki asıl neden budur (METK, 1973).

2012-2013 eğitim öğretim yılından itibaren temel eğitim ve orta öğretimde bazı düzenlemelere gidilmiştir. Bu kanun ile 8 yıllık zorunlu eğitim süresi 12 yıla çıkarılmıştır. Üç kademe halinde oluşturulup yapılandırılmış olan zorunlu eğitim süreci, sırasıyla ilkokul, ortaokul ve lise eğitimi süreleri 4+4+4 şeklinde formüle edilmiştir. Yükseköğretim ise, orta öğretim sonrasında en az iki yıl olmak şartıyla yükseköğrenim veren eğitim kurumlarının tamamını kapsamaktadır (Özalbant,2016).

2.5.2. Türk Milli Eğitiminin Temel Amaçları

Türk Milli Eğitiminin temel amaçları aşağıdaki şekilde kanun maddesi olarak belirlenmiştir (MEB, 1973):

- ✓ Türk Milletinin tüm bireylerini, Atatürk inkılap ve ilkelerine ve Anayasada ifadesini bulan Atatürk milliyetçiliğine bağlı; milli, ahlaki, insani, manevi ve kültürel değerleri benimseyip, koruyan ve geliştiren; ailesini, ülkesini, ulusunu seven ve her zaman

yüceltmeye çalışan, insan haklarına ve Anayasanın baş kısmındaki temel ilkelere uygun demokratik, laik ve sosyal bir hukuk Devleti olan Türkiye Cumhuriyetine karşı görev ve sorumluluklarını bilen ve bunları davranış haline getirmiş vatandaş olarak yetiştirmek

- ✓ Bütünsel olarak sağlıklı ve dengeli bir kişiliğe, özgür ve bilimsel bir düşünce sistemine, geniş bir dünya görüşüne sahip bireyler yetiştirmek. Ayrıca insan haklarına saygılı, insana değer veren, topluma karşı olan sorumluluklarının farkında olup yerine getirmeye çalışan yapıcı, üretken ve verimli bireyler olarak yetiştirmek.
- ✓ Bireyleri ilgi, istek ve yeteneklerine göre yetiştirmek ve bunun için ihtiyaçları olan bilgi, beceri, davranışları, grupla çalışabilme yeteneği kazandırmak. Ayrıca bireyleri mutlu ve toplumun mutlu olmasına katkı sağlayabilecek bir meslek sahibi olmalarına imkan sağlayarak hayata hazırlamak. Böylelikle Türk milletinin rahatlık ve mutluluk seviyesini arttırmak. Milli birlik duygusu içerisinde ekonomik, sosyal ve kültürel olarak ülkemizin kalkınmasını sağlamaktır. Sonuç olarak Türk Milletini çağdaş uygarlığın üretken, kreatif, güzide bir parçası olmasını sağlamaktır (METK, 1973).

2.5.3. Türk Milli Eğitiminin Temel İlkeleri

Türk Milli Eğitimi'nin 14 temel ilkesi vardır. Bunlar: Genellik ve eşitlik, ferdin ve toplumun ihtiyaçları, yöneltme, eğitim hakkı, fırsat ve imkan eşitliği, süreklilik, Atatürk İlke ve İnkılapları ve Atatürk Milliyetçiliği, demokrasi eğitimi, laiklik, bilimsellik, planlılık, karma eğitim, eğitim kampüsleri ve okul ve aile işbirliği, her yerde eğitim olarak sıralanmaktadır (METK, 1973).

2.6. Okul Aile Birliği

Ailenin eğitime katılımının kurumsallaşmış ismi Okul Aile Birliği'dir. Okul ile aile arasında iletişimi geliştirerek, okuldaki çalışmalarını desteklemek, fırsat eşitliği sağlayabilmek için maddi olanakları kısıtlı öğrencilere yardımcı olabilmek için Okul Aile Birliği Yönetmeliği'ne göre kurulan birliklerdir (MEB, 1973).

Bu yönetmelik; okullarda ve okul-aile birliklerinin kurulması, işleyişı, birlik organlarının oluşturulması, seçim şekilleri ve görev ve sorumluluklarını kapsamaktadır (Aslan, F. G.1994).

Okul aile birliğinin görevleri ilgili yönetmelikte şu şekilde sıralanmaktadır (Resmi Gazete, 2005, Sayı, 25831, 31):

- ✓ Öğrencileri istendik şekilde yetiştirebilmek için okul ile aile arasında işbirliği sağlamak.
- ✓ Okulun amaçlarına ulaşabilmesi için okula destek olmak ve eğitimde fırsat eşitliğine olanak sağlamak
- ✓ Öğrencilerin başarısını arttırabilecek okul etkinliklerini düzenlenmesine yardımcı olmak.
- ✓ Öğrenciyi daha iyi yetiştirebilmek için okul idaresinin planladığı, etkinlikler düzenlenmesine yardımcı olmak.
- ✓ Okul idaresi ile birlikte eğitim-öğretim saatleri dışındaki zamanlarda okulda bulunan farklı eğitim ortamlarından öğrencilerin yararlanmasına destek olmak.
- ✓ Okul gereksinimlerinin karşılanabilmesi için satın alma gibi işlemlerin ödemesini yapmak.
- ✓ Özel günlerde okulda sosyal ve kültürel etkinlikler düzenlenmesine yardımcı olmak
- ✓ Okula yapılan karşılıksız maddi yardımları almak ve bunları kayıt almak, şartlı maddi yardımları amaca uygun kullanılmasını sağlamak.
- ✓ Okul kantini açmak veya açtırmak.
- ✓ Bulundukları okulda veya diğer okullarda bulunan maddi olanakları kısıtlı öğrencilere okul yönetimi ile birlikte yardımda bulunmak.

- ✓ Öğrenci taşımacılığı yapan araç veya araç şirketleriyle ilgili görevlerini yönetmeliğe uygun şekilde yerine getirmek.
- ✓ Kurum ve kuruluşlarla işbirliği sağlamak.
- ✓ Daha iyi bir eğitim verebilmek amacıyla kurulan komisyonların çalışmalarına yardımcı olmak.
- ✓ Yurt içi ve yurt dışında yapılan projelere katılım göstermek ve bunların hedeflerine ulaşmasını sağlamak.
- ✓ Okulda yapılan diğer faaliyetlere katkıda bulunmak.

2.7. Ailenin Kurum Programına ve Karar Sürecine Katılması

Okul; eğitimin tüm paydaşlarıyla bir bütün oluşturur. Üstelik bu paydaşların hepsi birbirleriyle etkileşim halindedir (Karadeniz, Aksu, Topal, 2012: 233). Günümüzde okullaşma oranı hızla artmaktadır.

Dünyada, sosyal, siyasal, kültürel, ekonomik alanlarda yaşanan hızlı değişmelere rağmen toplumun en temel kurumu aile varlığını ve önemini korumaya devam etmektedir. Aile; çocuğun, yaşlının, erkeğin, kadının etkileşim halinde olduğu, saygı, sevgi, dayanışma, yardımlaşma, merhamet, paylaşma gibi insani değerleri öğrenip, geliştirdiğimiz kurumlardır. Aile, dünyaya geldiğimiz andan itibaren ilk öğrenme ortamımız olup, bununla birlikte bireysel ve toplumsal yaşamın da biçimlendiği yerlerdir (ASAGEM, 2011).

Günümüzde eğitim sadece devlet tarafından yürütülen bir hizmet olmaktan çıkmış, eğitimin tüm paydaşları tarafından yürütülen bir hizmet alanı haline gelmiştir.

Yıllardır eğitim bilimleriyle ilgilenen bilim insanları okullardaki eğitimin etkililiğinin artırılması ve nitelikli bireyler yetiştirilmesi konularını önemsemişlerdir. Okul çağında olan bir çocuğun eğitimini bütünsel olarak ele alındığında, informal kaynaklar akla gelmekte, bu informal kaynakların arasında aile faktörü dikkat çekmektedir. Yani çocuğun eğitiminde aile çok önemli bir informal oluşumdur (Erdoğan, Demirkasımoğlu, 2010: 402).

Bütün anne babalar çocuklarının okuldaki çalışmalarda başarılı olmasını ve okuldan zevk almasını ister. Eğitimin başarılı olabilmesi için çocukla öğretmen arasında sevgi ve güven ilişkisinin olması, bununla birlikte öğretmenin çocuğu tanıyıp, onun gereksinimlerini ve ailesinin özelliklerini iyi bilmelidir. Çocuğun yaşamının her anında aile imtiyazlı bir yeri vardır. Ayrıca çocuklar her anlamda ailelerine bağlıdırlar. Çocuğun eğitimi ailede başlar böylelikle anne babalar çocuklarının ilk öğretmeni olur (Arabacı ve Aksoy, 2005: 18).

Hedeflerine ulaşmak ve etkili olmak isteyen örgütler karar süreci, değişim, dönüşüm, yeniden yapılanma kavramlarına vurgu yapmaktadır. Eğitim örgütleri de bu yolda ilerlemek ve toplumun istediklerine yanıt olabilecek düzenlemeleri yapmalıdır. Okulun, toplumsal sorumluluklarını yerine getirebilmesi için çocuğun ailesi ve çevresiyle iyi bir iletişim kurması gerekmektedir. Ailelere de farklı konularda bilgi sunma imkanı verir. Ailelere ise okullara da maddi yardım ve yeniden yapılanma konusunda destek sağlar. Böylelikle aileler okul sürecine katılırken bir anlamda çocuklarının öğrenme sorumluluğunu almış olurlar. Ayrıca kendi çevrelerindeki okulların gelişmesini sağlarlar (Aslanargun, 2007: 127).

Kişilik oluşumunda ve toplumun değer ve normlarını kazanmada birincil kaynak ailemiz ve çevremizdir. Anne ve babaların çocuklarını nasıl yetiştirdikleri, okula ilgileri ve tutumları, çocuğun okul başarısıyla doğrudan ilgilidir. Okul, eğitim-öğretim faaliyetlerini yürütürken desteklenmezse yetersiz kalacaktır. Bundan dolayı, öğretmen, okul idaresi ve veliler işbirliği yapmalıdır. Okul çevresiyle olan ilişkilerini geliştirdikçe kendi gelişimini de sağlayacaktır. Bundan dolayı, okulu geliştirme etkinliklerinde okulun çevresi ile iyi ilişki kurabilmesi önemlidir. Türkiye’de aile ile okul arasında köprü kurabilecek tek yasal ve örgütlü yapı okul aile birliğidir (Topcu, 2013).

Okulların etkili olabilmesi için, okul-aile birliğine sahip olması gerekir. Çünkü bu sayede okul-aile birliği velilerle iletişim kurar. Böylelikle aileler de eğitime katılmış olur. Böylece okullar, nitelikli bireyler yetiştirebilir, öğrencilerin akademik başarısı da artar. Bunun yanında okullar değişimlere daha kolay uyum sağlar (Çalışkan ve Ayık, 2015: 71).

Velinin bir diğer eğitime katılımı çocuğun eğitim ihtiyaçlarını karşılayacak maddi ve fiziksel ortamı hazırlamak şeklinde gerçekleşmektedir. Bu her türlü eğitim materyali olduğu gibi okuldaki ihtiyaçların da karşılanmasıdır. Okullarda okul aile birlikleri veya

sınıf anneleri vasıtasıyla sınıfın ihtiyaçlarından, okulun temizliğine kadar birçok ihtiyaç karşılanmaktadır. Böylelikle okulun yönetim bileşenlerinden biri olmuşlardır.

Günümüz okullarında okulla alakalı alınması gereken kararlarda eğitim paydaşlarının aktif rol alması, hedef birliğinin oluşması için okul aile birliğinin sağlıklı bir şekilde oluşturulması güvene dayalı ilişkiler için gereklidir. Böylelikle Okul aile birlikleri okuldaki diğer ailelerin okula karşı olumlu tutum geliştirmelerini sağlar. Bunun dışında ailelere okulda alınan kararlar hakkında bilgi sunar ve diğer aileleri de karar süreçlerinden haberdar edip onların sürece dahil olmalarını sağlar. Bunu yaparken okula maddi ve yeniden yapılanma anlamında destek sağlamış olur. Yapılan bu işbirliği sonucunda toplumda biz algısını geliştirir. Birlikte yapabilme, yardımlaşma, paylaşma ve dayanışma becerilerini artırır.

Gelir düzeyi düşük bir çevrede bulunan okullarda ve yoksul aile çocuklarının sayısının fazla olduğu okullarda, düşük seviyede okul aile işbirliği olduğu görülmüştür. Bu durumda suç işleme riskini artırmaktadır. Bu sebeple bir okulda gelir düzeyi düşük ailelerin çocuklarının fazlalığı ve toplumsal değerleri zayıflatıp okulun güvenliği konusunda tehdit oluşturmaktadır (Töremen, Çankaya, Avanoğlu, 2008). Bu yüzden özellikle ekonomik düzeyi düşük olan çevrelerde ailelerin okula katılımına önem verilmelidir.

Ayrıca okul-aile işbirliği, ailelerin okul yönetiminde ve çalışmalarında daha etkili rol oynamaları, çocuk ve gençlerin eğitiminde ailelerin uzman desteği olarak bilinçlenmelerini sağlayarak, okulların iş yükünü ve oluşabilecek olumsuz durumları azaltabilmektedir (Töremen, Çankaya, Avanoğlu, 2008).

Çalışmalarda öğretmenler, veliler, idareciler ve hatta öğrenciler bile, ebeveyn katılımının öğrencilere fayda sağladığını, okulları geliştirdiğini, öğretmenlere yardımcı olduğunu ve aileleri güçlendirdiği ortaya çıkmıştır. Öğretmenler ailelerin çocuklarını okul çalışmalarında yardımcı olmalarını, rehberlik etmelerini ve etkilemelerini ister. Aileler, öğretmenlerin çocuklarına evde nasıl yardım edeceklerini bilmelerini ister. Öğrenciler, ailelerinin okulları hakkında bilgi sahibi olmalarını ve onlara yardım etmelerini ister (Epstein, 2018).

2.8. Ailenin Eğitime Katılımı

Literatürde ailelerin eğitime katılımı konusunda yüzlerce kitap, makale ve rapor bulunmaktadır. Son yıllarda ailelerin eğitime katılımı “sıcak bir konu” haline geldiğinden bu raporların birçoğunda önemli ve güncel bilgiler bulunmaktadır (Cotton, Wiklund, 1989). Bunun sebebi çocukları geleceğe hazırlayan eğitim vermenin ortak bir sorumluluk olduğudur (Pryor, 1995).

Aile, toplumsal kurumlar içinde yaşayan özelliği sebebiyle ilk sırada bulunmaktadır. Bunun sebebi ailenin insan türünün üretmesi ve türün devam etmesini sağlamasıdır. Ayrıca Ailenin çocuğun toplumsallaşmasında üstlendiği görev onun toplumsal bir kurum olduğunun bir diğer kanıtıdır. Böylelikle aileye, çocuğun dünyaya gelmesinde, yetişmesinde, korunmasında ve topluma kabul edilmesi gibi konularda çok büyük bir görev düşmektedir (Gür, Kurt, 2011).

Eğitim süreci sadece okul ve öğretmen ile sınırlandırılmayacak kadar birçok öğeden oluşmaktadır. Aile bu öğelerin en önemlilerinden biridir. Çocuk okula gelinceye kadar aile denilen en küçük toplumsal yapının içinde şekillenir ve orada edindiği ön bilgilerle okula gelir. Bu nedenle aile çocuğun eğitim yaşantısında çok özel bir konuma sahiptir (Çayak, Ergi, 2015: 60-61).

Daha önceleri doğal bir ortamda gerçekleştirilen eğitim, zamanla aileden başlayarak farklı seviyelerde kurumsallaşma eğiliminde bulunmuştur. Okul, toplum içine sonradan doğmuş aileler ve toplum adına eğitim işini üstlenen formal bir örgüt niteliği kazanmıştır. Ancak, eğitim işini okulun üstlenmesi tarihin hiçbir dönem ve koşulunda aileleri çocuklarının eğitimine ilişkin olarak okulla işbirliği yapma sorumluluğundan uzaklaştırmamıştır. Aksine, okulla işbirliği yapmaları gerekliliğini daha da arttırmıştır. Çünkü eski toplumlarda çocuğun topluma uyum sağlaması bir anlamda daha kolayken karmaşıklaşan günümüzde daha da zorlaşmıştır (Menteşe, 1987).

Çocukların okul sürecindeki ailenin görevini bir bayrak yarışına benzeterek açıklarsak; bayrak öncelikle ailededir. Daha sonra aile bu bayrağı okulöncesi öğretmenine verir. Sonra da bayrak sırayla diğer öğretmenlere verilir. Fakat aile bu yarışta bayrağı verse de sorumluluklarını vermiş olmazlar. Aslında bu yarışta hiç durmazlar. Bu örnekteki gibi

aileler programlı olarak katkıda bulunmalı ve sorumluluklarını unutmamalıdır (Çakmak, 2010).

Veli katılımı, okul-aile iş birliğini sağlamak amacıyla yapılan çalışmaların daha çok velileri konu eden yönüdür. Ayrıca veli katılımı ile vurgulanan ve öğrencilerin her türlü durumdan sorumlu olan kimse anlamına gelen “veli kavramı”, “aile kavramı” ile aynı anlamda kullanılmıştır. İlgili konular alan yazında “veli katılımı” ve “aile katılımı” başlıkları altında ifade edilmektedir (Şaban, 2011).

Epstein ailelere ve okullara çocukların öğrenme ve gelişme konusundaki ortak sorumluluklarını yerine getirmelerine yardımcı olabilmeleri için önerdiği altı önemli katılım türü şunlardır Epstein,1992:

1. Ailenin Temel Yükümlülükleri: Aileler çocuk sağlığı ve güvenliğini sağlamak, ebeveynlik becerileri geliştirmek ve çocuk yetiştirme yaklaşımlarını geliştirmekle sorumludur. Çocuğun eğitim süreci boyunca öğrenmeyi davranışını destekleyen olumlu ev koşulları oluşturmak. Çocukları anlamak ve ihtiyaç duydukları bilgi becerileri geliştirmelerine yardımcı olmak.
2. Okulun Temel Yükümlülükleri: Okullar, ailelerle okul programları ve çocukların gelişimi hakkında bilgi vermekle sorumludur. Bunu bilgileri telefon görüşmeleri, ziyaretler, birçok okulun sağladığı gibi ebeveynlerle yapılan konferanslar yoluyla verebilir. Bunlar dışında yeni iletişim araçlarını da kullanabilirler. Bunun dışında ailelere yapılacak etkinlikleri seçmelerine yardımcı olmalıdırlar. Ayrıca okullar iletişim biçimlerini ve sıklığını değiştirmesi eve gönderilen bilgilerin tüm aileler tarafından anlaşılıp anlaşılmadığını büyük ölçüde etkilemektedir. Okullar, iki yönlü iletişimlerini teşvik ederek ortaklıkları güçlendirmelidir.
3. Okula Katılım: Öğretmenlere, idarecilere ve sınıflarındaki veya okuldaki diğer çocuklara yardım eden aileler ve diğer gönüllüler eğitim spor veya diğer etkinlikleri okulda gerçekleştirmelidirler. Okullar programlarını iyileştirip çeşitlendirirse daha fazla aile gönüllü ve izleyici olarak katılabilir. Okullar

gönüllüleri işe alıp eğitirse öğretmenler, öğrenciler ve okul idaresi okul geliştirme çabalarına yardımcı olabilirler.

4. Evde Öğrenme Etkinliklerine Katılım: Öğretmenler, ailelerden evde kendi çocuklarını izlemeleri ve onlara yardım etmelerini isterler. Ailelere evde öğrenmeyi ilerleten ya da zenginleştiren öğrenme etkinlikleri konusunda çocuklarıyla nasıl etkileşime gireceklerine yardımcı olur. Okullar, öğrencilere akademik ve diğer beceriler hakkında bilgi vererek, ev ödevlerini ve uygulamalarını izlemekte ve gerekli becerileri pekiştirmek için talimatlar vererek ailelerin çocuklara nasıl yardımcı olacaklarını anlamalarını sağlar.
5. Karar Verme, Yönetişimde Yer Alma: Okullar, karar verme becerileri ve temsil ettikleri tüm ailelerle nasıl iletişim kuracakları konusunda onları eğiterek okul kararlarına katkıda bulunmalarını ve okulun gelişimi ile ilgili sorunları iyi bir şekilde ele almalarını, ailelerin lider ve temsilcileri olmalarına yardımcı olur.
6. Toplulukla İşbirliği: Kaynakları koordine etme ve toplum işletmeleri, acenteler, kültürel ve sivil toplum kuruluşları, kolejler veya üniversiteler ve diğer topluluk grupları ve ailelerle işbirliği yapıp öğrenciler ve okul için hizmette bulunmalarını ve bu yolla topluma katkıda bulunmaları sağlamak.

Kapsamlı programlara sahip olan okullar, ailelerin çocuklarının eğitimi için uygun ev koşulları oluşturmalarına yardımcı olur. Okullarda gönüllü olarak eğitime katılan veliler, çocukların öğrenme ve gelişmelerini destekler, onları motive eder, evde sorumluluk alır ve böylelikle çocuklarını etkileyen kararlarda katkıda bulunur. Bunların dışında her bir katılım türünü operasyonelleştirmeyi seçebilecekleri yüzlerce uygulama vardır. Okullar bunlar arasından seçim yapabilir. Her tür katılımın zorlukları vardır. Sıradan bir programı mükemmel bir program haline getirilebilir. Öğrencilerin belirli hedeflerine ulaşmalarına yardımcı olmak için aile ve toplum etkinlikleri tasarlanabilir ve uygulanabilir.

Ailelerin katılım düzeyi, okulda yer almayı teşvik eden ve aileleri evde nasıl yardım etmeleri konusunda yönlendiren okulun spesifik uygulamalarıyla doğrudan bağlantılıdır

(Dauber, Epstein, 1989b). Ayrıca aile üyeleri, bir çocuğun eğitimi için bir kaynak olabilir ve pratik fikirler ve stratejiler verildiğinde, çocukları için akademik başarıda kazanımlar elde etmelerine yardımcı olabilirler (England, 2005).

Ebeveyn katılımı hakkında birçok bakış açısı vardır. Verilerdeki ortak konular, eğitim topluluğuna ebeveyn katılımının çok dar olduğunu göstermektedir. Öğrencilerin öğrenmesini teşvik etmek için bu anlayışı genişletmeliyiz (Ferrara, 2009).

Ailenin okula katılımı küçük çocuklara, öğretmenlere ve ailelere fayda sağlayabilir. Okullara aile katılımı hem okulla ilgili hem de aile ile ilgili faktörlerden etkilenebilir. Okulla ilgili faktörler, öğretmenlerin ailelere yönelik tutumlarını ve okul ve öğretmen beklentilerini içerir (Carlisle, Stanley, Kemple, 2005). Okul ve aile, çocuklara yönelik ilgi alanlarını ve sorumluluklarını kabul eder ve öğrenciler için daha iyi programlar yapıp fırsatlar oluşturmak için birlikte çalışırlar (Epstein, 1995).

Gerçek şu ki, ebeveyn katılımı işbirlikçi bir çaba olmalıdır. Öğretmenler ve yöneticiler, velileri, öğrencilerin akademik başarıları ve refahı için ayrılmaz ortaklar olarak görmeli ve ebeveyn katılımının memnuniyetle karşılandığı ve kullanıldığı bir ortam yaratmaya çalışmalıdır (Tinkler, 2002). Çünkü ebeveyn katılım uygulamaları, ebeveynlerde, öğretmenlerde veya öğrencilerde olumlu tutum veya davranışlara yol açarsa eğitimi geliştirebilir (Bauch, 1994). Bu nedenle okulların, ailelerin ve toplulukların çocukları üzerindeki eşzamanlı etkisi yadsınamaz (Epstein, Sanders, 2000).

Ebeveynler, okul personelinin mesleki becerilerini akademik ve sosyal programları güçlendirecek şekilde tamamlayan içgörü ve bilgilere katkıda bulunabilir. Ancak, ebeveyn katılımı girişimlerinin başarılı olması için, çocukların toplam gelişimini destekleyen olumlu ilişkiler oluşturmak için tasarlanan bağlamsal odaklı bir okul geliştirme sürecinin bir parçası olmalıdırlar. Ebeveynler, akademik ve sosyal hedefler belirlemek ve kapsamlı okul planları geliştirmek ve uygulamak için okul personeli ile birlikte çalışır. Ancak, ebeveynler müdürlerin ve personellerinin otoritesinin yerini almaz veya ona meydan okumaz. Çocukların yararına hizmet eden konularda perspektif sağlarlar (Comer, Haynes, 1991).

2.9. Temel Eğitimde Ailenin Eğitime Katılımı

İlkçağ toplumlarında, ailenin eğitim fonksiyonu sanayi toplumlarına göre daha daha yoğun olduğu bilinmektedir. Fakat ailenin önemi, bilgi toplumunda sanayi toplumuna göre daha da artmıştır (Kılıç, 2009).

Hızla değişen dünyaya uyum sağlayabilmenin ön koşulu yeniliklere açık olmaktır. Kuşkusuz eğitim kurumları da bu değişimlerden etkilenecektir. Eğitim kurumları hedeflerine doğru ilerleyebilen okul ve aile istenilen nitelikli bireyleri yetiştirebilecektir (Akbaşlı ve Kavak, 2008: 1-2).

Temel Eğitim, tüm bireylerin ihtiyacı olan davranışların öğretildiği örgün eğitim düzeyidir. Sosyal davranışlar da bu aşamada kazandırılmaya çalışılır. Bireyin toplumsal kurallara uymasında, haklarını kullanabilmesinde, başkalarıyla iyi ilişkiler kurmasında, yardımlaşmada, sorumluluk alabilmesinde bunun önemi büyüktür (Çubukçu, Gültekin, 2006: 155-156).

Çocuklara, iyi bir gelecek sunabilmek için, kendini yetiştirip, geliştirebilen, ileri görüşlü, karşısına çıkan olaylara geniş bir perspektiften bakan, mücadeleci ve bilimi seven bireyler olarak yetişmesi iyi bir eğitim almasıyla alakalıdır. Bu sorumluluk yalnız aileye veya yalnız okula yüklenemez. Okul ve aile beraber çaba gösterdiğinde zaman başarı kaçınılmazdır. Fakat aile çocuğun ilk eğitimcisidir. Bundan dolayı çocuğun ebeveyninin eğitim düzeyinin yüksekliği onun avantajıdır. Aile, okul ve çocuğu bir çark dişlisine benzemektedir. Bir dişlide oluşabilecek bir hasar haliyle öteki dişlileri de etkileyecektir. Bu sebeple okul, aile ve çocuk birbirinden ayrı düşünülemez ve eğitimimizin temel yapı taşlarını oluşturur. Bu yüzden sürekli bir iletişim halinde olmalı ve birlikte hareket etmelidirler (Şahin, 2018).

Çocuklar çevresel etkilere çok açıktır. Olumsuz etkileri azaltabilmek için veliler okulla işbirliği yaparak çocuğa kılavuzluk yapmalıdır. Fakat, aile eğitim sürecine katılırken, aile ve okul eğitimi birbirleriyle tutarlı olmalıdır. Aile ve okul farklı yaklaşımlarda bulunursa çocuk için olumsuz durumlar meydana getirebilir (Ok, 2016).

Çevresel etkiler çocuğun temel eğitime geçmesiyle daha da artar. Aile faktörü ise devam eder. Çocuğun bir gün içerisinde okulda geçirdiği süre düşünüldüğünde, çocuk gününün

büyük kısmını ailesiyle geçirdiğini görürüz. Bu da, aile ve çocuk arasındaki ilişkinin önem seviyesini gösterir (Çelenk, 2003).

Veli temel eğitim süreci boyunca çocuğun derslerini günlük olarak takip etmeli, dersleri ile ilgilenmelidir. Çocuğun okulda işlenen konuları kavrayıp kavrayamadığını tespit etmelidir. Ayrıca veli gerekli gördüğü durumlarda öğretmeni ile bunu paylaşmalı ve uyumlu bir ilişki sürdürmelidir. Bu takip çocuğun ilgi, istidat ve yeteneklerini de dikkate alarak onun tüm eğitim hayatı boyunca her aşamada çocuğa yardımcı olacak şekilde devam etmelidirler. Kuşkusuz veli çocuğunu kendi becerileri ölçüsünde şekillendirir. Bir sanatçının değeri nasıl eserleri ile ölçülüyorsa velinin de eseri kendi çocuğudur. Velinin çocuğunu yetiştirdiği süreçte doğru adımları atabilmesi için desteğe ihtiyacı vardır. Bu desteği sağlayabilecek en önemli kişi çocuğun gün içerisinde zamanının büyük kısmını geçirdiği okuldaki öğretmenidir.

Bu sebeple ailelerin eğitim alması da oldukça önemlidir. Fakat aile eğitimi genel olarak okul öncesi dönem için düşünülmektedir, ilköğretim ve ortaöğretimde çocuğu olan aileleri kapsayan çalışmalara çok fazla rastlanmamaktadır. Türk Eğitim Sisteminde yer alan örgün eğitimin kurumlarının ilk kademesi ilköğretimdir. Hiçbir ilköğretim okulu ailelerden soyutlanmış olarak çalışamaz. Ailenin de manevi değerlerle ve bilgi ile donanmış olması gereklidir. Aksi durumda aile ve okulun iş birliği yapması zorlaşır (Ataklı, 1999: 247).

Temel eğitim imkanlarından yararlanamamış ailelerin çocukları için ilköğretim, sosyal eşitliği sağlayan bir rolü vardır. Çünkü ilköğretim, ailelerinden kaynaklanan sebeplerle mahrumiyet yaşayan çocuklara temel davranışlar edindirir. Okul-aile ilişkileri de eğitim imkanlarından yararlanamamış anne babalara, eğitimin önemi hakkında davranış seviyesinde etkileşim fırsatı vermektedir (Özbaş ve Badavan, 2010).

Okulöncesi ve temel eğitimin ilkokul kısmına devam eden öğrencilerin aileleri ve öğretmenleri arasında daha yakın bağlar vardır (Epstein, 1995). Fakat özellikle temel eğitimin orta okul kısmından itibaren çok çalışan veya zamansızlık gibi nedenlerle aileler öğretmenlerle etkileşime geçmeyi zor bulabilir. Kısmen de olsa ergenlerin bağımsızlık duygularındaki artış ve okul yapısı ve organizasyonundaki değişikliklerde bunu etkiler. Sonuç olarak ortaokulda aile katılımı önceki yıllara göre düşme eğilimindedir. Ailenin doğasına rağmen katılım süreçleri çocuğun erken çocukluk dönemindeki değişimleri ve

ilkokul dönemi ailenin eğitime katılımı üzerinde önemli etkiye sahiptir (Bouffard, Stephen, 2007).

Toplumsal hedeflere ulaşmak için okul ve ailenin çocuklara verdikleri eğitim süreçlerinde tutarlılık göstermesi ve bütünlük oluşturmaları yadsınamaz bir öneme sahiptir (Kaya, 2002). Birçok bilim insanı çocuğun okul başarısında ailenin önemi üzerine aynı görüşe sahiptir: Öğrencinin okulda başlayan eğitsel çalışmaları ailesinde tamamlanmaktadır (Taymaz, 1995).

2.10. Temel Eğitimde Aile Katılım Etkinlikleri

Okul ortamındaki çalışmaların programlandığı gibi yapılması ve öğrencilerin başarılı olabilmesi öğrenme ortamının olumlu ve etkili olmasına bağlıdır (Güleç ve Alkış, 2003).

Ayrıca öğrencinin okulda yaptığı çalışmalar ebeveynlerin desteği olmadan öğrenciyi başarıya götürmesi olanaklı değildir. Çünkü aile ve okul farklı beklentileri olan iki farklı toplumsal kurumdur (Şimşek ve Tanaydın, 2002). Aile katılım etkinlikleri, bilgilendirme ve iletişim etkinlikleri, sosyal etkinlikler, kültürel etkinlikler olarak sıralayabiliriz.

2.11. Ailenin Sınıf İçi ve Sınıf Dışı Etkinliklere Katılımı

Velilerin eğitime katılımına ilişkin birçok uygulama örneği ve yasal düzenlemeler vardır. Bunlardan bir kısmı gönüllülük ve informal olarak yapılmaktadır, bir kısmı da yasal düzenlemelere dayalı ama yine gönüllülük esasıyla yürütülen uygulamalardır.

2.11.1. Veli Toplantıları

Ailelerin çocuklarının gelişimlerine katkıda bulunabilmeleri için öğretmenlerle ve okul idaresi ile etkileşim halinde olmaları gerekir. Çünkü çocukları en iyi tanıyan kişiler onların ebeveynleridir. Bundan dolayı çocukların farklı alanlardaki özelliklerini ve gelişimini yakinen takip eden öğretmen ve okul idaresi ile iletişim kurması gerekmektedir. Bu durum aynı zamanda çocuğun yaşayacağı olası problemlerin oluşmasını önleme veya çözüm

retmede işbirliği yapmanın gerekliliğinin önem derecesini göstermektedir (Genç, 2005: 229).

İlköğretim kademesinde aile ve okulun işbirliği yapabilmesinde kanun ve yönetmeliklerin olmasının dışında eğitimin bütün paydaşlarının işbirliği yapılmasının gerekli bulmalı ve bunu bir sorumluluk olarak düşünmelidir. Bunun olabilmesi için paydaşların beklentilerinin net bir şekilde bilinmesi gerekir. Aile ve okulun işbirliği yapması tarafların öneri ve beklentilerinin bilinmesi yaptıkları işbirliğini geliştirip problemlerin çözümü aşamasında onlara yardımcı olacaktır (Gökçe, 2000: 205).

Öğretmenin ğrencinin eğitim-ğretim süreci boyunca onun hakkındaki bilgi alabileceği kişiler anne ve babadır. Bundan dolayı ğretmen aileyi sürecin olmazsa olmazı olarak görüp aile ile sürekli iletişim halinde olmalıdır. Aile sadece öğrencinin problemi olduğu zamanlarda bilgilendirilmemeli, bu süreçle alakalı tüm durumlardan haberdar edilmelidir (ayak, 2013: 9-10). Okullarda yapılan veli toplantıları hem ğretmen hem veli açısından bir fırsattır. Çünkü veli toplantıları yoluyla ailelere düzenli değerlendirmeler yapılıp, ev çalışmaları ve çocukla ilgili gözlemler hakkında bilgiler verilir. Bu da değerlendirilen çocuğun faaliyetleri, akademik ilerlemesi ve sosyal durumu hakkında veliye yol gösterici ve yardımcı olur. Öte yandan, ailelerin çocuğun sınıfta ve farklı etkinliklerde katılımı hakkında öğretmenle uygun şekilde iletişim kurmasına ve koordinasyon sağlamasına yardımcı olur.

2.11.2. Sınıf Anneliği

Sınıf annesi özellikle ilkokullarda her eğitim-ğretim yılının başında gönüllü olan, okulu ve çevreyi iyi tanıyan, zaman ayırabilecek, o sınıfta bulunan öğrencilerin anneleri arasından, okulda yapılan sene başı toplantısında seçilir. Öğretmenin gerekli gördüğü durumlarda bir de sınıf annesi yardımcısı seçilebilir. Sınıf annesinin görev süresi bir yıldır fakat istenirse bu süre uzatılabilir. Sınıf annesi çalışmalarını sürdürürken özellikle öğretmenle ve okul yönetimiyle işbirliği halindedir. Sınıf annelerinin sınıfın ihtiyaçlarını kısa süre içerisinde karşılayabilmek, sosyal katılımcılığı arttırmak, velileri okul yönetimi içerisinde etkili kılmak, okul güvenliği konusunda velilerin desteğini almak, öğretmenin ve okulun iş yükünü azaltmak gibi faydaları bulunmaktadır (Tremen, ankaya,

Avanoğlu, 2008). Fakat yönetmeliklerimizde sınıf anneliği ile ilgili bir hüküm bulunmamaktadır.

2.11.3. Ev Ziyaretleri

Ev ziyaretleri ile öğretmenler, okul ortamında gözlemleme imkanı bulamadıkları yaşanılan evin konumu, aile içi etkileşim, çocuğun evdeki konumu gibi birçok önemli hususu doğal ortamında gözlemleme imkanı bulmaktadırlar. Böylece aileden veli olarak hangi konularda destek alabileceklerini veya ailenin hangi konularda desteğe ihtiyaç duyabileceğini öngörebilmekte ve çocuğun eğitim sürecinin daha sağlıklı ilerlemesini sağlayabilmektedirler (Kar, Uzun, Yazıcı, 2018: 591).

Aile ile okulun yaptığı işbirliğinde öğrenciye sağlanan ortamların yerinde görülmesi, yaşadığı ev, evin bulunduğu çevre, ailenin sosyal, ekonomik, psikolojik durumların tespitinde özellikle de problemi olan öğrenciler için önemli bilgi ve sonuçlar elde edilebilir. Çünkü öğrencinin okulda yaşadığı çeşitli problemlerin kaynağı ailelerin içerisinde bulundukları durumlarla alakalıdır. Öğrencinin problemlerinin çözümünün bir çoğu farklı bir bakış açısıyla giderilebilir seviyededir ve küçük önlemler alınarak sonuçlanabilir (Gülcan, Taner, 2011: 132).

2.12. Evde Öğrenme

Özel eğitime gereksinimli olan bireylerin ailelerinin, eğitimlerinin tüm sürecine ailenin dahil olup aktif olarak katılması özel eğitimin temel ilkeleri arasında yer almaktadır.

Bu çalışmada evde öğrenme, ailenin çocuklarının öğrendikleriyle ilgili yapılan pekiştirme çalışmalarını anlatmaktadır. Fakat yönetmelikte sağlık sorunları sebebiyle örgün eğitime devam edemeyen özel öğrenime ihtiyacı olan çocukların, örgün eğitime devam etmesi halinde sağlığı açısından olumsuz bir durum oluşturacağı uzman doktorlar tarafından alınan rapor ve velinin yazılı olarak talebi üzerine öğrencinin öğrenimine evde devam etmesi anlamına gelmektedir (Resmi Gazete, özel eğitim hizmetleri, 7 temmuz 2018).

2.13. Ailenin Çocuğun Gelişimi ve Eğitimde Görev ve Sorumlulukları

Toplum yapılarının değişim göstermesiyle, ailelerinde yapıları, sosyal ve kültürel rolleri de değişmiştir. Eğitimin işlevlerinde de değişimler olması gerekmiştir. Yaşanan değişimler, eğitim programlarının da düzenlenmesini sağlamış ve ailenin eğitim öğretim sürecindeki sorumluluğunu da farklılaştırmıştır (Kılıç, 2009).

İlkokul eğitimi bir çocuğun okula başlamasında önem arz eden bir eğitim basamağıdır. Okula başlanan ilk günlük duygular, anılar dahi çocuğun zihninde önemli bir yer teşkil eder. İlkokul çağına gelmeden önce çocuğun okula karşı bedenlen, ruhen, zihnen ve sosyal açıdan hazırlanmasını sağlamak ailenin görevleri arasında yer almaktadır. Çünkü çocuk daha okula gelmeden önce okulla ilgili zihninde olumsuz duyumlara, hayallere sahip olabilir. Oysa çocuğun okula karşı tutumunun olumlu yönde geliştirilmesi önem arz etmektedir. Bu bağlamda toplam kalite eğitim sisteminde de gerekli bir yapıdır. Toplam Kalite Yönetimi (TKY) tüm örgütler gibi eğitim kurumlarını da etkileyen bir kavramdır (Gökgöz, 2014: 188).

Ailelerin çocuklarını onaylamaları, onların olumsuz davranışlarını cezalandırıp eleştirmek yerine bunun sebebini konuşup çözüm üretmesi çocuğun kişiliğini olumlu yönde etkileyecektir. Örneğin; çocuk, yemek yerken kaşığını kendisi tutuyorsa, annesi ona kendi kendine yemesine izin vermelidir. Çocuk, yalnız bir kere başarılı olabilese bile, annesi ona şiddet uygulamamalı, aksine onun küçük başarısından dolayı onu takdir ettiğini belirtip onu sevmelidir. Eğer anne, zaman, temizlik ve ekonomi gibi sebeplerle çocuğa bu fırsatı sunmazsa ve kendi yedirirse, çocuk yeteneklerini geç keşfeder, başkalarına bağımlı bir kişi olur. Bu sebeple, çocukların ilk gelişim dönemlerinde, ebeveyn olarak, çocuklarımızın kendi ayakları üzerinde kalabilecekleri alanlar oluşturmamızdır. Ayakta kalamayıp düştükleri zaman, gidip hemen kaldırmak yerine, çocuğun bunu kendisinin yapabilmesi için onu cesaretlendirmeliyiz. Çocuğun gerçekçi, olumlu bir benlik tasarımı oluşturabilmesi için, çocuğu her başarısında sevgi ile motive etmeliyiz (Arseven, 1986).

Anne baba olmanın temel görevi; çocuğu yetiştirirken ihtiyaçlarını karşılamak veya olumlu disiplin yöntemlerini kullanma değil, aile çocuğa kapasitesini geliştirmesine yardım etmelidir. Aileler bu rollerini gerçekleştirirken zamanın değişen koşullarına adaptasyon sağlayabilmek için, aile yapısının korunması, psikolojik, sosyal, ekonomik ve

kültürel bütünlüğün güçlendirilmesi ile çocuklarının eğitimine yardım etmelerine yönelik etkili eğitim programlarına gereksinim duyarlar. Anne ve babasını içermeyen eğitim programı ile istenilen amaçlara erişmek mümkün değildir (Aksoy, 2017).

Türkiye’de çocukların evde geçirdikleri zaman, ikili öğretim sisteminin yaygın olması sebebiyle, okulda geçirdiği zamandan daha fazladır. Bundan dolayı, okullarda verilen eğitimin amaçlarına ulaşması ve başarılı olması için çocuğun, anne babasının ilgisine ve yardımına gereksinimi vardır (Ünal, Yıldırım ve Çelik, 2010: 262).

Aynı zamanda aile, çocuğun yaşadığı çevreyi seçme, ailenin yakınlık kurmayı tercih ettiği kişiler, gittikleri yerler gibi aldığı kararlarla, onun üzerinde etkili bir unsurdur. (Aslan,2002).

Çocuğun eğitiminde ve gelişme sürecinde ailenin çocuğa yardımı şu şekilde maddelenebilir (Yavuzer, 1999, s.138–139):

- Aile, yaşadığı çevre içerisinde çocuğun dengeli bir kişilik oluşturması için güven duygusunu kazandırmalıdır.
- Çocuğun sosyal kabul görmesi için uygun platformu hazırlamalıdır.
- Aile çocuğun sosyalleşebilmeyi öğrenmesi için, onaylanmış davranışlarını gösteren bir modeldir.
- Sosyal bakımdan kabul görmüş davranışların gelişmesi için rehberlik eder.
- Aile, çocuğun yaşadığı çevrede karşılaştığı problemlere çözüm üretir.
- Topluma uyum sağlayabilmesi için gereken alışkanlıkları edinmesine yardım eder.
- Çocuğun her alanda başarılı olması için onun yeteneklerini keşfedip geliştirmesine yardım eder.
- Çocuğun ilgi ve isteklerine göre gelişmesine yardım eder.

Okulda başarı sağlamak için her şeyden önce zaman ayrılmalıdır. Bir taraftan çocuğun çalışmaya başlamak için belirli ve düzenli bir çalışma saatinin olması diğer taraftan anne babanın çocuğun çalışmalarına zaman ayırması onu çalışmaya teşvik edecektir (Belur, 1993).

Küçük yaşlardaki çocukların düzenli bir ders programı yapmada yardıma ihtiyacı vardır. Çoğu zaman kendi başlarına pratik bir ders planı yapamazlar. Çocukların vakitlerini nasıl geçirdiklerini bir yere yazmaları hususunda öğretmenler ve anne babalar onlara yardımcı olmalıdır. Plan yapılırken anne babalardan çok çocuğun ihtiyaçları göz önünde bulundurulmalıdır. Ayrıca her çocuğun çalışabilmesi için uygun bir çalışma ortamı olmalıdır (Beler, 1993).

Anne babanın öğretmenle devamlı olarak iletişim kurması ve okulda yapılan çalışmalara iştirak edip ve desteklemesi çocuğun akademik başarısı üzerinde etkisi vardır. Anne ve babanın görevi okul içerisindeki etkinliklere doğrudan katılmak şeklinde değil, seyirci olarak katılım göstererek çocuğuna destek vermek, onun yanında olduğunu hissettirmektir. Aileler okulda yapılan çalışmalara mani olmadan okulu ve öğretmeni ile görüşmeli ve okul çalışmalarında görev alarak okul ile ilişkilerini geliştirebilmektedir. Okuldaki sportif aktivitelere, yarışmalara katılmaları çocukları motive ederek, başarılarına önem verildiğini göstermektedir (Yıldırım, 2012).

2.14. Okulun Çocuğun Gelişimi ve Eğitiminde Görev ve Sorumlulukları

Okul-aile arasındaki ilişki çevre ile ilişkilerinde en belirleyici etken ve işbirliğidir. Burada okulun sosyal etkinlikler düzenleyerek okul aile ilişkilerini arttırmalıdır. Bu yönde sosyal etkinlikler düzenleyerek okulu çevreye anlaşılır bir dille anlatmaktır. Çevrenin okulu onaylaması ve okulun çevreyi onaylaması onun çevresi ile kuracağı iyi ilişkiye bağlıdır. Okul ve çevresi arasında kurulan uyum şüphesiz okulun etkinliğini ve başarısını artıracaktır (Başaran, Koç, 2001).

Ailelerin çocuklarının eğitiminde çok büyük sorumlulukları vardır. Hatta “çocukların mutsuzluklarının birçoğunun nedeni yetişkinlerin davranışlarıdır” diyebiliriz. Günümüzde psikologlar, anne ve babaları çocukların ruhsal problemlerinden sorumlu olduğunu düşünürler. Bu durumda, çocukluk ve gençlik dönemlerinde geçirilen sorunların yetişkinlik döneminde yaşadıkları ruhsal problemlere temel oluşturduğunu bilselerdi eğer “kuşkusuz çocuklarına daha iyi davranırlardı” diyebiliriz. Çocukların ruhunda büyük

problemler oluşmadan yaşanan yoksunlukların atlatılabilmesi için çocuğa sevgi verilmelidir (Usta, 2007).

Toplum içinde yaşanan sosyal, ekonomik, siyasal ve teknolojik değişimler okuldaki düşünüş ve eylemleri de değiştirir. Çevresi sürekli farklılaşan insanın bu 7 değişikliklerine yanıt vermekle yükümlü olan okul, insana yeni davranışlar edindirmek ve var olanı değiştirmekle görevlidir. Bu yüzden insan ve yaşamın arasında yer alan eğitim, toplumun gelişmesine bağlı olarak insanın yetiştirilmesinde önem arz etmektedir (Özdemir, 2018).

Okulların en önemli görevlerinden ve sorumluluklarından birisi okulun amaçlarını, çalışmalarını ve çocuklar ile çevre halkına kazandırmak istediği bütün eğitimleri ailelere tanıtmak, kavratmak ve aileleri bu hizmetlere inandırmaktır. Okul, bu yolla hem ailelerin bilgisini artıracak; hem de okulu sevmelerine, okula bağlanmalarına, okulu korumalarına ve desteklemelerine fırsat vermiş olacaktır. Ayrıca çocuğun daha iyi ve okulun istediği amaçlarla yetişmesine, gelişmesine ve olgunlaşmasına hizmet etmiş olacaktır (Yılmaz, 2006).

Okula başlayan çocuğun yanında ona ışık tutmak, onu yönlendirmek adına ayrılmayan aile çocuğuyla her daim ilişki içerisinde. Bu ihtiyacı karşılamak adına okullarda okul-aile birlikleri vardır. Bu tür birliklerde öğretmenler, çocukları yakından tanımalı ve kendi çalışmalarlarıyla ilgili bilgi vermek adına ailelerle iyi ilişkiler içinde olmak zorundadır. Kısaca açıklamak gerekirse, okullarda yapılan toplantılar aile öğretmen arası bilgi alışverişi içindir (Özdemir, 2018).

Çocuğun aileden sonra girdiği ilk sosyal ortam okul olduğundan okulda göstermiş olduğu akademik performans bütün hayatını etkiler. Bu yüzden okul, öğrencilerin ilgi ve yeteneklerine göre yönlendirme yapmaya dikkat etmelidir. Bununla beraber okulun, derslerinde başarısız olan, devam ve davranış problemi olan öğrenciler için önlem alması gerekmektedir. Öğrencinin yaptığı olumsuz davranışları, okul onun hakkında alacağı kararlar ve sonrasında atacağı adımlarla engelleyebilir (Ereş, 2009).

Çocuklar, aileleri eğitime katılırsa ve ebeveynlerinin eğitim durumu ne olursa olsun, evde eğitim ve öğrenmeyi teşvik ederlerse, tüm sınıf seviyelerinde daha başarılı öğrenciler olur (Dauber, Epstein, 1989). Bunun yanı sıra eğitime katılım faaliyetlerinin davranışsal sorunları da önlediği görülmüştür. Özellikle de eğitime katılım konusunda sosyo

ekonomik durumu düşük ailelerin katılımı sosyo ekonomik durumu yüksek ailelerinkinden daha etkili olabilmektedir (El Nokali, Bachman, Votruba-Drzal, 2010).

Okul ile aile arasında işbirliği kurulmasında en kritik rol öğretmenlere düşmektedir. Bunun sebebi öğretmenlerin öğrencilerin ilgi, yetenek ve ihtiyaçlarını yakından takip edip onlarla etkileşim halinde olmasıdır (Gökçe, 2000: 205).

Okulda çocuğun eğitiminden sorumlu olan öğretmenler, aile ile ne kadar çok iletişim halinde olursa amaçlarına ulaşmada o kadar başarılı olur. Çünkü çocuk zamanının büyük bir kısmını ailesinin yanında geçirmektedir ve aile, çocuğun okulda öğrendiklerini destekleyici davranışlarda bulunmazsa verilen eğitimin bir anlamı kalmaz. Bu nedenle öğretmen öncelikle eğitsel hedeflerini velilere anlatmalı ve onları eğitmeyi becerebilmelidir. Bunu sağlamak da velileri eğitim sürecine dahil etmekten geçer (Çayak, Ergi, 2015: 60-61).

Evde nasıl yardım edileceği konusunda öğretmenler tarafından yönlendirilen ebeveynler çocuklarına yardım etmek için daha fazla zaman harcarlar, diğer ailelere göre ev ödevleri olan çocuklarına daha etkili yardımda bulunabilirler (Dauber, Epstein, 1989). Becker-Klein'e göre de (1999) daha eğitilmiş ailelerin çocuklarının eğitime daha fazla katılma olasılıkları daha fazladır.

Değişen dünyaya uyum sağlamaya çalışırken öğretmenlerin de üstlendikleri rollerin değişmesi onlardan beklenenlerin farklılaşmasına sebep olmaktadır. Bundan dolayı öğretmenlerin kendilerini bunu göz önünde bulundurarak yetiştirmesi kaçınılmazdır. Bununla birlikte okul ile aile arasında bir köprü görevi üstlenmesi gerektiğini unutmamalı ve bunu nasıl yapacağını bilmelidir (Gökçe, 2000: 204).

Aile katılımı başarılı aile ortamlarına ve daha başarılı öğrencilere katkıda bulunduğundan, etkili okulların bir bileşenidir (Dauber, Epstein, 1989).

Aile yaşamlarını anlamak, anlamlı bir aile katılım programı oluşturmak için çok önemlidir. Aile uzmanları, aile katılımı ile ilgili zorluklarla başa çıkabilmek için okul yöneticileri ve öğretmenlerle birlikte çalışabilir ve hem toplumun ihtiyaçlarına hem pratik hem de uygun bir aile katılım planı geliştirmeye yardımcı olabilir (Coleman, Churchill,

1997). Çünkü Aile ilişkileri konusunda eğitimi sınırlı olan öğretmenlerin, aile katılımı geliştirirken onlara rehberlik etmek için yalnızca kendi aile deneyimleri vardır (Coleman, Churchill, 1997). Ancak, öğretmenlerin bakış açısına göre, ebeveynlerle daha fazla temas, aynı zamanda öğretmenlerin sorumluluklarını da arttırmaktadır. Sınıf derslerine ek olarak, onlarla çalışmak için liderlik becerileri geliştirmeleri beklenmektedir (Chavkin, Williams, 1988).

2.15. Temel Eğitimde Ailenin Eğitime Katılmasının Amacı ve Yararları

Aile çocuğun akademik başarısını ve davranışını etkileyen sebeplerin en önemlisidir. Bunun sebebi çocuğun çevresi ile olan ilişkisi ve aile ortamı sadece onun akademik başarısında değil bütün gelişim sürecinde etkisi vardır (Dam, 2008).

Günümüzde okullar çocukların yaşamına çok erken girmeye başlamıştır. Yani çocuğun kendini güvende hissettiği aile ortamına okul ekleniyor. Böylelikle okul-aile-çocuk bir üçgen oluşturuyor. Çocuğun fiziksel ve ruhsal sağlığı, kendini daha iyi ifade edebilmesi, yeteneklerinin doğru keşfedilebilmesi, için bu üçgenin birlikte çalışması gerekir.

Okulöncesi, ilk ve ortaöğretim dönemlerinde öğrenim gören öğrenciler 4-18 yaşları arasındadır. Bu yaş aralığı çocukluk dönemidir. Bu yüzden de aile yapıları çocukların okul yaşantısını direkt olarak etkilemektedir (Özbaş, 2014).

Bir davranış değiştirme süresi olan eğitimin ilk önce ailede başlaması kaçınılmazdır. Ailenin sorumluluğu, planlı eğitim sürecinde azalmakla birlikte sona ermiş değildir. Eğitimde süreklilik ve başarı, büyük ölçüde okul ve ailenin birbirini tamamlamasıyla olanaklıdır. Bu nedenle, okulun geliştirmeye çalıştığı değerler, aile tarafından da benimsenmeli ve desteklenmelidir. Okul ile ailenin beklentilerinde tutarsızlık ve çatışma olması, eğitim çıktılarının niteliğini de olumsuz yönde etkileyecektir (Bilgin, 1990).

Yapılan araştırmalar zihinsel gelişimin %50'sinin 4 yaşa kadar, %30'unun ise 4- 8 yaşına kadar olduğu, 18 yaşına kadar gösterilmiş olan akademik başarıların %33'ünün 0-6 yaşlarına kadar aldıkları eğitime bağlı olduğu görülmüştür (Koçak, 2001). Çocukların okul başarısını etkileyen farklı etkenler vardır. Okul dışı etkenler söz konusu olduğunda anne ve baba, çocuğun akademik başarısı üzerindeki en önemli belirleyenlerden birisidir.

Anne ve babalar çok yönlü olarak çocukların başarılarına etki edebilir. Hem çocuklarıyla kuracakları iletişimin hem de okul ile gerçekleştirecekleri işbirliğinin niteliği ile anne ve babalar, çocuklarının akademik başarılarına önemli katkı sağlayabilir (Aslanargun, 2007).

Aile katılımının birçok yararı vardır. Bunlardan biri aile ve öğretmenin kolektif hareket etmesinin sonucunda tutarsız ve karmaşık davranışlar azalacaktır. Çocuk okul içerisinde ve okul dışarısında benzer davranışlarla ve dönütlerle karşı karşıya geldiğinde okula karşı olumlu bakış geliştirecek, akademik başarısı da artış gösterecektir. Bunun dışında çocuğunun ihtiyaçları ve dersleri konusunda öğretmenden yardım alan veli daha bilinçli hareket edecektir. Öğretmen yapılan çalışmalar hakkında bilgi verip, hedeflerden haberdar edeceğinden veli çocuğuna en doğru şekilde yardım edebilecektir. Böylelikle doğru adımlar atılacağından çocuğun akademik başarısı kaçınılmaz olacaktır (Şeker, 2009).

Ayrıca, öğrenci disiplini problemlerinin azaltılması dahil olmak üzere ebeveyn katılımının birçok avantajı vardır (Barneyak, McNelly, 2009).

2.16. Ailenin Eğitime Katılımını Engelleyen Durumlar

Çocuğun eğitiminde ve yetiştirilmesinde ebeveynin sorumluluğu çok büyüktür. Anne ve babanın bu sorumluluklarının bilincinde olmaları gerekir. Çocuğun okul yaşantısı boyunca velilere karşı kayıtsız kalıp onları önemsememek eğitimin hedeflenen düzeyde gerçekleşmesini güçleştirmektedir. Şüphesiz ki velinin eğitime katılımında, velileri yönetmek değil yönlendirmek amaçlanmalıdır. Bu ayrımı göz önünde bulundurarak veli katılım etkinliklerinde onların da düşüncelerini dikkate almak gereklidir. Çünkü çocuklar hakkındaki en doğru bilgiyi elde edebileceğimiz kişiler onları en iyi tanıyan aileleridir. Bu yüzden öğretmen, veli katılım etkinliklerini onlara uygun zamanlara göre planlamalıdır. Velilerin sadece okul içinde yapılan faaliyetlere katılması veli katılımı olarak kabul etmemiz yanlış bir uygulama olur. Bunun sebebi veli katılım faaliyetlerinin sadece okul içi çalışmaları değil, evde yapılan çalışmaların da veli katılımının bir parçası olmasıdır. Bu noktada dikkat edilmesi gereken diğer bir etken öğretmenin hem okulda hem evde yapılacak çalışmalarda velilere gerekli açıklamaları yapması, velilerin yapmaları gereken çalışmaları açık ve anlaşılır şekilde izah edilmesidir (Çakmak, 2010). Aksi durumlarda veli kendinden beklenenleri eksik bildiğinden ya da tam bilmediğinden gerekli

yardımları çocuğuna sağlayamayacak, veli katılım çalışmalarında kendini geri planda tutacaktır.

Bazen aileler sosyal, ekonomik sebeplerden dolayı öğretmenlerin yanında kendilerini rahat hissetmezler ve okula sıklıkla gelmezler. Bu durumlarda da okullar, ailelerin çocuklarına nasıl yardım edebileceğini açıklığa kavuşturarak, onların iddialı olmalarını teşvik ederek, güven geliştirerek yardımcı olabilir (Finders, Lewis, 1994). Bütün bunlar düşünölüp ailenin eğitime katılımını engelleyen faktörleri sıraladığımızda çözümünün etkili iletişim olduğunu görürüz. Bu yüzden öğretmenler ailelerin özelliklerini doğru bir şekilde tahlil edip aile katılımında engel oluşturabilecek durumlar hakkında önlem almalıdır.

2.17. Aile Eğitimi

Aileler çocukların hayatın önemli bir yere sahip olduklarından aile olma becerilerini, çocuk bakımı ve eğitimi konusunda bilgi ve becerilerini geliştirmelidirler. Dünyada yaşanan değışim ve gelişmelerden dolayı anne ve babalardan beklentilerde de farklılaşma olmaktadır. Ailelerin geleneksel çocuk destek sistemi yerine profesyonel destek almaya ihtiyaç duymaya başlamışlardır. Bunun sebebi aile yapısının geniş aileden çekirdek aileye dönüşmesidir. Çünkü ailelerin çocuk eğitimi konusunda yardım alabilecekleri aile büyüklerine ulaşmak zorlaşmıştır. Bundan dolayı da anne babalar çocuk eğitimi ile alakalı bilgi alabilecekleri kaynaklara gereksinim duymaktadırlar. Geçmiş zamanlara göre, anne baba olmak ile alakalı bilgi karmaşıklığının artması sebebiyle aileler çocuk eğitim ve bakımı konusunda bilgi edinmeye daha fazla ilgilidirler (Kılıç,2010).

Ülkemizde aileyi destekleyerek çocuğa eğitim verme ile ilgili yapılmış olan çalışmalarda genellikle sosyo-ekonomik düzeyi düşük ailelerle çalışıldığı gözlemlenmiştir (Kuday, 2007).

2.18. Türkiye’de Uygulanan Aile Eğitim ve Destek Programları

Günümüz eğitim sisteminde veliyi eğitim programında yer vermeyen bir sistemin istendik hedeflere ulaşabilmesi olanaksızdır. Velilerin okula katılımlarını sağlamak, eğitim

programının önemli bir parçası olduğu ve çocukların akademik başarılarını yükselttiği fikri sebebiyle son zamanlarda anne ve baba eğitime verilen önem artış göstermektedir. Bu sebeple de bu alanda yapılan araştırmalar da artmaktadır. Çocuğun gelişimi ve eğitiminde büyük etkisi olan aile fertlerinin çocuk gelişimi ve eğitimi ile ilgili konularda bilgilendirilmeleri ve öğrendiklerini davranışa dönüştürebilmeleri için belli bir program çerçevesinde eğitilmeleri gerekmektedir. Bu düşüncelerle hazırlanan aile eğitim programları var olan hizmetlerin daha etkili kullanımına yol açacak teşvik ve bilgiyi sağlayacaktır (Yıldırım, 2012).

Aile Eğitim Programları amaçları ve yapılarına bakıldığında, anne ve babalara yönelik çalışmaların temelde aile içi iletişim, anne ve babaları çocuk gelişimi ve eğitimi hakkında bilgilendirme ve okul-aile ilişkilerini güçlendirme ve işbirliği yapmalarını amaçlandığı görülmektedir (Yıldırım, 2012).

2.18.1. 5-6 Yaş Anne-Çocuk Eğitimi Programı (AÇEP)

Anne-Çocuk Eğitim Programı'nın (AÇEP) hedefleri: Çocuğun bilişsel gelişimini desteklemek, annelerde çocuk gelişimi hakkında farkındalık oluşturmak ve anneleri üreme sağlığı ve aile planlaması konularında bilgilendirmek (Bekman, Koçak, 2011).

2.18.2. Baba Destek Programı (BADEP)

Türkiye'de çocukların yetişme döneminde babanın etkisi ve babaları çocukların yetişme dönemine etkin katılım göstermediklerin dolayı başlatılan bir çalışmadır. Amacı, babaların çocuklarının gelişimleri için gerekli desteği vermeleri konusunda bilinçlendirmektir (Koçak, 2004).

2.18.3. Okul Öncesi Veli-Çocuk Eğitim Programı (OVÇEP)

Yapılan araştırmalarda Okul Öncesi Veli-Çocuk Eğitim Programı'na (OVÇEP) katılan çocukların becerilerinin geliştiği, ders işleme ve çalışma alışkanlığı kazandığı, çocuğun öğrendiklerinden memnun olduğu gözlenmiştir. Bunun yanı sıra çocuğu okula hazırlama,

okul ile evin paralel olmasını sağlama, ailenin çocuğun eğitimine katılmasını sağlama, öğretmeni bir danışman ve çocuğun gelişimine destek verebilecek biri olarak görme, anne ve babaların eğitime katkısının çocuklarının gelişimine odaklı olması, ailelerin okulda yapılan etkinliklerden haberdar olması, velilerin çocuk gelişimini desteklemesi gibi olumlu sonuçlar oluşturduğu ortaya konmuştur (Bekman, Topaç, 2000-2001).

2.19. Öğretmen -Veli İletişimi

Çocuğun okul çağına başlamasıyla çocuğun eğitiminde ikinci bir evre başlamıştır. Veli bu dönemde çocuğunun öğretmenini iyi tanımalıdır. Çünkü çocuğun eğitiminde başrol oynayacak biri eklenmiştir.

Öğretmenin, toplumun görüşlerini, yaşam biçimini farklılaştırmak gibi bir sorumluluğu olamaz. Ancak, genel olarak kabul edilen değerler çocuklara kazandırılarak, toplumun, okulun ürünleri vasıtasıyla, özellikle demokrasi açısından eğitilmesine katkıda bulunabilir (Akyıldız, 1992: 197). Bu sebeple öğretmen, toplumun kaynaklarını kullanabilmek için, onun aktif bir üyesi olmak zorundadır. Toplum-okul işbirliğinin sağlanabilmesi için okul, doğal olan okul-anne-baba yakınlaşmasını olabildiğince güçlendirmelidir. Söz konusu işbirliği sadece ekonomik konularda sınırlanmamalı, veli toplantılarında, okulun sorunlarıyla alakalı doğal tartışma ortamı yaratılmalıdır. Okulun uygulayacağı yıllık eğitim programlarına ilişkin olarak, anne ve babalar doğru olarak, zamanında bilgilendirilmelidir (Akyıldız, 1992: 197).

Öğretmenlere velilerin çocuğun eğitim sürecine katılması ve işbirliği yapılması hususunda büyük beklentiler vardır. Çünkü ailenin çocuk üzerinde önemli bir etkisi vardır. Yapılacak işbirliği ile çocuğun bütünsel gelişimini olumlu yönde etkilenecek ve eğitimini destekleyen bir ortamın oluşacaktır (Erdoğan, Demirkasımoğlu ,2010: 407). Bununla birlikte iyi bir iletişimin iyi bir eğitimin temelini oluşturduğu gerçeği unutulmamalıdır. Öğretmenler ve aileler aynı takımın oyuncularıdır ve tek bir amaçları vardır. Çocuğun sağlıklı bir şekilde gelişimini desteklemek ve daha iyi bir eğitim almasını sağlamaktır.

Velilerin, çocuklarının eğitimine katılması, onların okulda yaptığı çalışmaları takip etmesi çocukların akademik başarısına etki ettiği bir gerçektir. Güçlü bir okul aile işbirliği ile veliler, çocuklarının okul dışındaki davranışlarıyla ilgili öğretmeniyle paylaşır ve

öğretmene sınıfta yapabileceği çalışmalara yön verebilecektir. Okulla yakından işbirliği kuran veliler, evde çocukları ile ilgili gözlemlerini öğretmenlerle paylaşırken aynı zamanda öğretmenlerin sınıfta uygulanabileceğinin farkında olabileceklerdir. Kurulan işbirliği sayesinde aileler çocuklarının gelişimleri ve öğrenmeleri için uygun bir eğitim ortamı oluşturmaya önemli düzeyde katkı sağlayabilir. Etkili bir okul-aile ve toplum işbirliğinin oluşturulmasında öğretmenlerin ailelerle açık bir iletişim kurmaları önemlidir. Okul ve toplumla işbirliği yapan veliler, okulun ve öğrencilerin başarıları üzerinde rol oynayan etkenlerin başında yer almaktadır (Çinkır, Nayır, 2017).

Okulun amaçlarına ulaşabilmesi, okul ve ailenin hedeflerinin ortak olması ve bu iki kurumun hedeflere uygun davranışlar yapılmasıyla sözkonusu olabilir. Bunun gerçekleşebilmesi, okulun hedeflerinin anne babalarca iyi anlaşılması, okul ve aile arasında güven oluşturulması, okulun liderliğinin kabul edilmesi, öğrencilerle alakalı konularda okula danışılmasının sağlanması tüm bunlar için de okul ve aile arasında etkili bir iletişimin var olması gerekmektedir (Koçak, 1991).

Okuldaki eğitimin faydalı olabilmesi için öncelikle anne ve babaları eğitime katarak ve aileyle iletişim içinde olarak eğitim niteliği artırılabilir. Bu süreç her ailede de farklı ilerleyebilir. Öğretmen ve ailelerin çocuk yetiştirme konusunda yaşadıkları zorlukları azaltabilmek için tarafların karşılıklı bilgi alışverişinde bulunmaları gerekmektedir. Bu da okul-aile işbirliği sayesinde olabilir. Öğretmenler, aile katılımı etkinlikleriyle çocuğun eğitimini destekler ve bununla birlikte ailelerini de yakından tanıma şansı elde eder ve bu yolla çocuğun eğitiminde var olabilecek eksikleri teşhis ederek aileyi daha rahat cesaretlendirebilir. Bu da çocukların ve dolaylı olarak okulların başarı düzeyini arttırmaktadır (Ok, 2016).

Doğrudan insanı hedef alan eğitim, insan davranışları üstünde hayat boyu etkilidir. İnsan, kalıtsal özelliklerini kullanarak çevresi ile sürekli etkileşimde bulunur. Bu etkileşimde çevre önemli bir yer tutar. Çevre faktörleri insanın gelişmesine ne derece elverişli ise insan o derece kendisini geliştirebilir. Okul ve ailenin beklentileri birbiriyle eşgüdümlü olmalı ve okul ile aile öğrencinin eğitiminde işbirliği yapmalıdır. Eğitim ortamında başarının elde edilebilmesi için işbirliği gereklidir (Yılmaz, 2006).

Okulda verilen eğitim, çocuğun sağlıklı, mutlu, başarılı ve uyumlu bir birey olmasında büyük rol oynar. Bir ülkenin geleceği olan çocukların yetiştirilmesi, eğitimi ve ihtiyaçlarının belirlenmesi de, ancak sağlıklı okul-aile işbirliği ile gerçekleşebilir (Işık, 2007).

Aileler çocuğun yaşamındaki mutluluğu için okulla iletişim kurduklarını unutmamalıdır. İletişim kurarken aileler ve okul ortak hareket etmeli ve geleceği birlikte düşleyebilmelidirler. Okul-aile-çocuk etkileşiminin sağlıklı ilerleyebilmesi için anne ve baba öğretmeni iyi anlayabilmeli ve öğretmenin çocuk hakkındaki gözlemlerine güvenmelidir. Öğretmenlere en değerli varlıkları olan çocuklarını emanet ettiklerini unutmamalıdır. Öğretmen de velinin çocuk hakkındaki gözlemlerine ve verdiği bilgilere güvenmelidir. Ayrıca birbirlerini suçlamadan ve baskılamadan iletişim kurmalıdırlar. Bunun dışında hem öğretmen hem de anne ve baba çocuğun verdiği geri bildirimleri iyi dinlemeli ve dikkat etmelidirler. Öğretmen ve aile okulun ilk haftasından itibaren hangi sıklıkla ve hangi durumlarda iletişim kurulacağını birbirleriyle konuşarak belirlemelidirler.

İletişimin sağlıklı ilerleyebilmesi için karşılıklı saygı, hoşgörü ve anlayış çerçevesinde olmalıdır. Algılanan bir saygı eksikliği, çoğunlukla iletişim eksikliğinin nedenidir (Epstein, 1995).

Ayrıca öğretmenler velilerle ortak bir hedefi paylaştığını, bu hedefin çocuklar için en iyi eğitim olduğunu velilere anlatmalı, onlara çocukları daha iyi anlayabilmek için bir ortaklık kurulması gerektiğini çünkü onları en iyi tanıyanların ebeveynleri olduğunu söylemeli ve evde ve okulda neler yapıldığını karşılıklı olarak birbirlerine aktarmalıdır.

III. BÖLÜM

YÖNTEM

3.1 Araştırmanın Modeli

Bu araştırma, veli ve öğretmen görüşlerine göre velilerin eğitime katılımına ilişkin nicel veri toplanıp analiz edildiğinden tarama modelindedir.

3.2 Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın çalışma evreni İstanbul Esenler, Bağcılar ve Başakşehir ilçelerinde görev yapan 4.826 sayıda öğretmenden ve bu okullarda çocuğu öğrenim gören velilerden oluşmaktadır. Örneklemi ise her ilçeden seçilen ilkokul ve ortaokullarda görev yapan öğretmenlerden tabakalı-küme ve uygun örnekleme yöntemiyle seçilen 151 öğretmen ve seçilen okullarda çocuğu öğrenim gören veliler arasından basit seçkisiz ve küme-tabakalı örnekleme ile seçilen 129 veliden oluşmaktadır.

3.3 Verilerin Toplanması

Kişisel bilgi formunda veli ölçeğinde, velilerin kendileriyle ilgili; yakınlık derecesi, çocuk durumu, çalışma durumu, çalışma şekli, yaş, eğitim seviyesi, gelir durumu, anadili ile ilgili sorulara yer verilmiştir. Kişisel bilgi formunda öğretmen ölçeğinde, öğretmenlerimizin kendileriyle ilgili; öğretim dili, cinsiyet, branş, yaş, mesleki kıdem, görev yapılan eğitim kademesi, eğitim düzeyi ile ilgili sorulara yer verilmiştir. İkinci bölümde velilere ve öğretmenlere uygulamak üzere 42 madde ve ebeveynlik, iletişim kurma, gönüllülük, evde öğrenme, karar verme alt boyutlarından oluşan Ailenin Eğitime Katılım Ölçeği Joyce Epstein Ölçeği kullanılmıştır. Epstein (2009) den izin alarak Türkçeye uyarlanması Erdener (2016) tarafından yapılmıştır. Ölçeğin güvenirlik değeri $R=.968$ ve alt boyut güvenirlik değerleri ebeveynlik alt boyutunda $R=.841$, iletişim kurma

alt boyutunda $R = 46 .880$, gönüllülük alt boyutunda $R = 0.890$, evde öğrenme alt boyutunda $R = .898$, karar verme alt boyutunda $R = .891$ olarak gösterilmektedir.

Bu araştırmada Beşli Likert Derecelendirme Ölçeği kullanılmıştır. Ölçek (5) Her zaman, (4) Sık sık, (3) Ara sıra, (2) Nadiren, (1) Hiçbir zaman yönünde en olumsuzdan en olumlu seçeneğe doğru artan bir biçimde puanlanmıştır. Ölçekte her bir maddeye verilen yanıt kodları bu derecelere uygun olarak olumsuzdan olumluya doğru 1.00-5.00 arasında değişmektedir. Ölçme aracında yer alan aralıkların eşit olduğu varsayımından hareket ederek $(n-1/n) 5-1/5=0.80$ olarak aralık değeri bulunmuş ve buna göre seçeneklere ait alt ve üst sınırlar belirlenmiştir. Aritmetik ortalamalar yorumlanırken aralıklar 1.00-1.80 “çok düşük”, 1.81-2.60 “düşük”, 2.61-3.40 “orta”, 3.41-4.20 “yüksek”, 4.21-5.00 “çok yüksek” olarak değerlendirilmiştir.

Çizelge 3.1: Öğretmen ve Veli Ölçeği Puanlama Sınırları Değerlendirme Oranı

Öğretmen ve Veli Ölçeği Puanlama Sınırları Değerlendirme Oranı

Öğretmen ve Veli Ölçeği Puanlama Sınırları Değerlendirme Oranı		Alt ve üst sınırlar
(1) Hiçbir zaman	1.00-1.80	Çok Düşük
(2) Nadiren	1.81-2.60	Düşük
(3) Ara sıra	2.61-3.40	Orta
(4) Sık sık	3.41-4.20	Yüksek
(5) Her zaman	4.21-5.00	Çok Yüksek

3.4 Verilerin Analizi

Verilerin analizinde normallik testi, iç tutarlılık (R) analizi, ikili değişkenler için bağımsız gruplar t-test, ikiden fazla gruplar için tek yönlü varyans analizi yapılmıştır. Ayrıca öğretmenlerin branş, okul düzeyi, kıdem, cinsiyet, yaş, eğitim seviyeleri değişkenlerine ait frekans ve yüzde dağılımları analizleri yapılmış ve tablolar halinde verilmiştir.

Tablo 3.1: Veri toplama araçlarının güvenirlik değerleri

		Orijinalinde	Bu Araştırmada
Öğretmen Ölçeği	Ebeveynlik	.841	.95
	İletişim Kurma	.880	.75
	Gönüllülük	.890	.85
	Evde Öğrenme	.898	.87
	Karar Verme	.891	.91
	Toplam	.968	.89
Veli Ölçeği	Ebeveynlik		.96
	İletişim Kurma		.85
	Gönüllülük		.88
	Evde Öğrenme		.91
	Karar Verme		.91
	Toplam		.90

a) Branş

Tablo 3.2: Öğretmenlerin branşlarına göre dağılımı

Branş	f	%
Sayısal bilimler	111	73.5
Sosyal bilimler	40	26.5
Toplam	151	100.0

Tablo 3.2 incelendiğinde sayısal bilimlerde öğrenim veren öğretmen sayısının sosyal bilimlerde eğitim veren öğretmen sayısından daha fazla olduğu görülmektedir.

b) Okul Düzeyi

Tablo 3.3: Öğretmenlerin okul düzeylerine göre dağılımı

Okul düzeyi	f	%
İlkokul	117	77,5
Ortaokul	34	22,5
Toplam	151	100.0

Tablo 3.3'e göre araştırmaya katılan öğretmenlerin %77,5'u ilkokul öğretmeni, %22,5'u ortaokul öğretmeni olduğunu göstermektedir.

c) Mesleki Kıdem

Tablo 3.4: Öğretmenlerin mesleki kıdemlerine göre dağılımı

Kıdem	f	%
1-5 yıl	8	5,3
6-10	38	25,2
11-15	12	7,9
16-20	33	21,9
21+	60	39,7
Toplam	151	100

Tablo 3.4'e göre en fazla yüzdelik oranı olan 21 yıl ve üzerinde kıdeme sahip olan öğretmenlerden oluşmaktadır.

d) Cinsiyet

Tablo 3.5: Öğretmenlerin cinsiyetlerine göre dağılımı

Cinsiyet	f	%
Kadın	100	66,2
Erkek	51	33,8
Toplam	151	100,0

Tablo 3.5'e göre araştırmaya katılan öğretmenlerin %66,2'si kadın, %33,8'i erkek olduğu anlaşılmıştır. Buna göre öğretmenlik mesleğini tercih edenlerin daha çok kadınlar olduğunu göstermektedir.

e) Yaş

Tablo 3.6: Öğretmenlerin yaşlarına göre dağılımı

Yaş	f	%
30-39	23	15.2
40-49	39	25.8
50+	89	58.9
Toplam	151	100.0

Tablo 3.6'ya göre araştırmaya katılan öğretmenlerin %15,2'si 30-39 aralığında, %25,8'i 40-49 aralığında, %58,9'u 50 yaş ve üzerinde olduğu görülmüştür. Buna göre öğretmenlerin çoğunun kıdemli kadrodan oluştuğu anlaşılmaktadır.

f) Eğitim Seviyesi

Tablo 3.7: Öğretmenlerin eğitim seviyelerine göre dağılımı

Eğitim Seviyesi	f	%
Ön lisans	9	6.0
Lisans	135	89.4
Lisans üstü	7	4.6
Toplam	151	100.0

Tablo 3.7'ye göre öğretmenlerin %89.4'ünün lisans mezunu olduğu görülmektedir. Buna göre araştırmaya katılan öğretmenlerin büyük çoğunluğunun lisans mezunu olduğu görülmektedir.

Araştırmaya katılan velilerin yakınlık derecesi, çocuk durumu, çalışma durumu, yaş, eğitim seviyesi, gelir durumu değişkenlerine ait frekans ve yüzde dağılımları tablolar halinde verilmiştir.

a) Yakınlık Derecesi

Tablo 3.8 Velilerin yakınlık derecesine göre dağılımı

Yakınlık Derecesi	f	%
Annesi	95	74.2
Babası	33	25.8
Toplam	128	100.0

Tablo 3.8'de görüldüğü gibi araştırmaya katılan velilerin %74.2'si annelerden %25.8'i babalardan oluşmaktadır. Buna göre evde çocuklarla ilgilenenin çoğunlukla anneler olduğu anlaşılmaktadır.

b) Çocuk Durumu

Tablo 3.9 Velilerin çocuk durumuna göre dağılımı

Çocuk Durumu (Sayısı)	f	%
Tek Çocuk	42	32.8
İki Çocuk	55	43.0
Üç Çocuk	22	17.2
Dört Çocuk ve Fazlası	9	7.0
Toplam	128	100

Tablo 3.9’da görüldüğü gibi araştırmaya katılan velilerin çoğunluğunun iki çocuğa sahip olanlardır. Diğer dikkat çeken hususta çocuk sayısı fazla olan ailelerin araştırmaya katılım düzeylerinin az olmasıdır.

c) Çalışma Durumu

Tablo 3.10 Velilerin çalışma durumuna göre dağılımı

Çalışma Durumu	f	%
Çalışan	74	57.8
Çalışmayan	54	42.2
Toplam	128	100

Tablo 3.10’ da görüldüğü gibi 128 katılımcının 74’ü çalışan veliler, 54’ü çalışmayan velilerdir. Buna göre araştırmaya katılan velilerin çoğunluğunun çalışan velilerdir.

d) Yaş

Tablo 3.11 Velilerin yaşlarına göre dağılımı

Yaş	f	%
20-29	8	6.3
30-39	6	4.7
40-49	73	57.0
50 ve üstü	41	32.0
Toplam	128	100.0

Tablo 3.11’deki verilere göre araştırmaya katılan velilerin 8’i 20-29, 6’sı 30-39, 73’ü 40-49, 41’i 50 ve üstü yaş grupları arasında bulunmaktadır. Buna göre katılımcıların büyük çoğunluğu 40-49 yaş grubu arasındadır.

e) Eğitim Seviyesi

Tablo 3.12 Velilerin eğitim seviyesine göre dağılımı

Eğitim Seviyesi	f	%
İlkokul	43	33.6
Lise	36	28.1
İki Yıllık Üniversite	10	7.8
Dört Yıllık Üniversite	37	28.9
Lisansüstü	2	1.6
Toplam	128	100.0

Tablo 3.12'ye göre araştırmaya katılan 128 velinin 43'ünün ilkokul,36'sının lise, 10'unun iki yıllık üniversite, 37'sinin dört yıllık üniversite, 2'sinin lisansüstü eğitime sahip olduğu anlaşılmaktadır.

f) Gelir Durumu

Tablo 3.13 Velilerin gelir durumuna göre dağılımı

Gelir Durumu	f	%
900-1500TL	19	14.8
1501-2000TL	16	12.5
2001-3000TL	23	18.0
3001-5000TL	40	31.3
5001TLve üzeri	30	23.4
Toplam	128	100.0

Tablo 3.13'e bakıldığında araştırmaya katılan velilerin çoğunluğunun 3001-5000TL arasında gelire sahip olduğu görülmektedir.

IV. BÖLÜM

BULGULAR VE YORUMLAR

Bu kısımda alt problemlere ilişkin bulgular tablolar halinde verilmiş ve yorumlanmıştır.

Birinci alt problem: Öğretmen görüşlerine göre velilerin eğitime katılımı ne düzeydedir?

Öğretmen görüşlerine göre velilerin eğitime katılımına ilişkin aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri Tablo 4.1’de verilmiştir.

Tablo 4.1 Öğretmen görüşlerine göre velilerin eğitime katılım düzeyleri

	Ebeveynlik	İletişim Kurma	Gönüllülük	Evde Öğrenme	Karar Verme	Toplam
$\bar{X}$	3.40	3.30	3.04	3.55	3.27	3.30
N	151	151	151	151	151	151
SS	.70	.64	.87	.90	.81	.63

Tablo 4.1 incelendiğinde öğretmen görüşlerine göre velilerin eğitime katılım düzeyleri toplamda ($\bar{X}=3.30$) orta düzeydedir. Ebeveynlik alt boyutunda ($\bar{X}=3.40$) orta düzeyde, iletişim kurma alt boyutunda ($\bar{X}=3.30$) orta düzeyde, gönüllülük alt boyutunda ($\bar{X}=3.04$) orta düzeyde, evde öğrenme alt boyutunda ($\bar{X}=3.55$) yüksek düzeyde, karar verme alt boyutunda ($\bar{X}=3.27$) yüksek düzeydedir.

İkinci alt problem: Ailelerin eğitime katılımına ilişkin öğretmen görüşleri arasında; -cinsiyet, branş, yaş, mesleki kıdem, görev yapılan okul düzeyi ve eğitim düzeyi açısından anlamlı farklılık var mıdır?

a) Cinsiyet: Velilerin eğitime katılımına ilişkin öğretmenlerin cinsiyetine göre t-test analizi sonuçları Tablo 4.2’de verilmiştir.

Tablo 4.2: Velilerin eğitime katılımına ilişkin öğretmenlerin cinsiyetine göre t-test analizi sonuçları

Alt Boyutlar	Cinsiyet	N	$\bar{X}$	Ss	Sd	t	P
Ebeveynlik	Kadın	100	3.41	.72	149	1.368	.212
	Erkek	51	3.37	.67			
İletişim Kurma	Kadın	100	3.28	.63	149	.834	.448
	Erkek	51	3.32	.66			
Gönüllülük	Kadın	100	3.04	.87	149	.699	.962
	Erkek	51	3.05	.88			
Evde Öğrenme	Kadın	100	3.60	.90	149	1.926	.944
	Erkek	51	3.46	.91			
Karar Verme	Kadın	100	3.26	.82	149	.843	.682
	Erkek	51	3.29	.81			
Öğretmen Toplam	Kadın	100	3.30	.61	149	1.345	.686
	Erkek	51	3.31	.66			

Tablo 4.2 de ailelerin katılımına ilişkin öğretmen görüşlerinin cinsiyet değişkenine göre yapılan t-test analiz sonucunda anlamlı farklılığın olmadığı ($p>0.05$) görülmektedir.

b) Branş: Velilerin eğitime katılımına ilişkin öğretmenlerin branş değişkenine göre t-test analizi sonuçları Tablo 4.3'te verilmiştir

Tablo 4.3: Velilerin eğitime katılımına ilişkin öğretmenlerin branşlarına göre t-test analizi sonuçları

Alt Boyutlar	Branş	N	$\bar{X}$	Ss	Sd	t	P
Ebeveynlik	Sayısal Bilimler	111	3.44	.71	149	1.368	.173
	Sosyal Bilimler	40	3.27	.67			
İletişim Kurma	Sayısal Bilimler	111	3.32	.68	149	.834	.406
	Sosyal Bilimler	40	3.22	.68			
Gönüllülük	Sayısal Bilimler	111	3.07	.96	149	.699	.486
	Sosyal Bilimler	40	2.96	.57			
Evde Öğrenme	Sayısal Bilimler	111	3.64	.93	149	1.926	.056
	Sosyal Bilimler	40	3.32	.77			
Karar Verme	Sayısal Bilimler	111	3.30	.85	149	.843	.401
	Sosyal Bilimler	40	3.18	.69			
Öğretmen Toplam	Sayısal Bilimler	111	3.30	.66	149	1.345	.181
	Sosyal Bilimler	40	3.18	.53			

Tablo 4.3'te ailelerin eğitime katılımına ilişkin öğretmen görüşlerinin branş değişkenine göre yapılan t-test analiz sonucunda anlamlı farklılığın olmadığı ($p>0.05$) görülmektedir.

c) **Yaş** Velilerin eğitime katılımına ilişkin öğretmenlerin yaş değişkenine göre one-way anova analizi sonuçları Tablo 4.4'te verilmiştir

Tablo 4.4: Velilerin eğitime katılımına ilişkin öğretmenlerin yaşlarına göre one-way anova analizi sonuçları

Alt Boyutlar	Yaş	N	$\bar{X}$	Ss	Sd	F	P
Ebeveynlik	30-39	23	3.28	.78	150	.431	.651
	40-49	39	3.39	.65			
	50+	89	3.43	.66			
İletişim Kurma	30-39	23	3.15	.78	150	1.504	.226
	40-49	39	3.21	.47			
	50+	89	3.37	.66			
Gönüllülük	30-39	23	2.83	.86	150	1.377	.255
	40-49	39	2.96	.74			
	50+	89	3.13	.92			
Evde Öğrenme	30-39	23	3.54	.95	150	.129	.879
	40-49	39	3.49	.75			
	50+	89	3.58	.96			
Karar Verme	30-39	23	3.03	.93	150	2.592	.078
	40-49	39	3.13	.76			
	50+	89	3.39	.79			
Öğretmen Toplam	30-39	23	3.15	.75	150	1.662	.193
	40-49	39	3.22	.54			
	50+	89	3.38	.62			

Tablo 4.4'te ailelerin eğitime katılımına ilişkin öğretmen görüşlerinin yaş değişkenine göre yapılan one-way anova analiz sonucunda anlamlı farklılığın olmadığı ($p>0.05$) görülmektedir.

d) Mesleki Kıdem: Velilerin eğitime katılımına ilişkin öğretmenlerin mesleki kıdem değişkenine göre one-way anova analizi sonuçları Tablo 4.5'te verilmiştir

Tablo 4.5 Velilerin eğitime katılımına ilişkin öğretmenlerin mesleki kıdemlerine göre one-way anova analizi sonuçları

Alt Boyutlar	Mesleki Kıdem	N	$\bar{X}$	Ss	Sd	F	P
Ebeveynlik	1-5	8	2.79	.63	150	1.79	.134
	6-10	38	3.39	.64			
	11-15	12	3.48	.66			
	16-20	33	3.37	.80			
	21+	60	3.48	.68			
İletişim Kurma	1-5	8	3.10	.62	150	.674	.611
	6-10	38	3.20	.60			
	11-15	12	3.31	.64			
	16-20	33	3.28	.67			
	21+	60	3.39	.66			
Gönüllülük	1-5	8	2.35	.88	150	1.628	.170
	6-10	38	2.98	.65			
	11-15	12	3.13	.72			
	16-20	33	3.03	1.01			

	21+	60	3.16	.91			
Evde Öğrenme	1-5	8	3.58	.74	150	.049	.995
	6-10	38	3.50	.79			
	11-15	12	3.60	.61			
	16-20	33	3.58	1.08			
	21+	60	3.55	.95			
Karar Verme	1-5	8	3.55	.81	150	2.696	.033*
	6-10	38	2.66	.78			
	11-15	12	3.12	.66			
	16-20	33	3.23	.89			
	21+	60	3.49	.77			
Öğretmen Toplam	1-5	8	2.91	.65	150	1.423	.229
	6-10	38	3.22	.55			
	11-15	12	3.31	.59			
	16-20	33	3.29	.75			
	21+	60	3.41	.59			

Tablo 4.5'te ailelerin eğitime katılımına ilişkin öğretmen görüşlerinin mesleki kıdem değişkenine göre yapılan one-way anova analiz sonucunda karar verme alt boyutu dışında anlamlı farklılığın olmadığı ($p>0.05$) görülmektedir. Karar verme alt boyutuna ilişkin Post-Hoc Sheffe testi analizi sonuçları tablo 4.6'da verilmiştir.

Tablo 4.6 öğretmenlerin görüşlerine ilişkin mesleki kıdem değişkenine göre **Post-Hoc Scheffe analizi** sonuçları

Gruplar	$\bar{X}$	Ortalama farkı	p
21+	3.49	.30	.00
1-5	2.66		
21+	3.49	.16	.03
6-10	3.12		

Tablo 4.6'daki Post-Hoc Scheffe testi sonuçlarına göre, mesleki kıdemi 21 yıl ve üzeri olan öğretmenlerle 1-5 yıl arası kıdeme sahip olan öğretmenler arasında ve mesleki kıdemi 21 yıl üzeri olan öğretmenlerle 6-10 yıl arası kıdeme sahip olan öğretmenler arasında anlamlı farklılığın ($p < 0.05$) olduğu belirlenmiştir. Buna göre ailelerin eğitime katılımını mesleki kıdemi 21 yıl ve üzeri olan öğretmenler yüksek (3.49) düzeyde, 1-5 yıl arası kıdeme sahip olan öğretmenler orta (2.66) düzeyde, 6-10 yıl arası kıdeme sahip olan öğretmenler orta (3.12) düzeyde olduğunu ifade etmektedirler. Buna göre mesleki kıdemi 21 yıl ve üzeri olan öğretmenler ailelerin eğitime katılımının daha yüksek düzeyde olduğunu belirtmektedirler. Öğretmenlik mesleğinde 10 yılı tamamlamamış olan öğretmenlerin daha kıdemli olan öğretmenlere göre velilerden beklentileri daha fazla olabilir. Bunun yanı sıra mesleki kıdem süresi 21 yıl ve üstü olan öğretmenler, ailenin eğitime katılım düzeyini öğretmenlik mesleğindeki ilk yıllarına göre kıyaslayıp şuan da daha yüksek düzeyde olduğunu düşünmüş olabilirler.

e) Okul Düzeyi: Velilerin eğitime katılımına ilişkin öğretmenlerin okul düzeyi değişkenine göre t-test analizi sonuçları Tablo 4.7’de verilmiştir

Tablo 4.7 Velilerin eğitime katılımına ilişkin öğretmenlerin okul düzeyi göre t-test analizi sonuçları

Alt Boyutlar	Okul Düzeyi	N	$\bar{X}$	Ss	Sd	t	P
Ebeveynlik	İlkokul	117	3.42	.71	149	.731	.466
	Ortaokul	34	3.32	.70			
İletişim Kurma	İlkokul	117	3.30	.67	149	2.88	.774
	Ortaokul	34	3.27	.54			
Gönüllülük	İlkokul	117	3.04	.94	149	-.182	.856
	Ortaokul	34	3.07	.58			
Evde Öğrenme	İlkokul	117	3.62	.93	149	1.710	.089
	Ortaokul	34	3.32	.78			
Karar Verme	İlkokul	117	3.29	.85	149	.666	.507
	Ortaokul	34	3.19	.65			
Öğretmen Toplam	İlkokul	117	3.33	.65	149	.771	.442
	Ortaokul	34	3.23	.55			

Tablo 4.7’de ailelerin eğitime katılımına ilişkin öğretmen görüşlerinin görev yapılan okul düzeyi değişkenine göre yapılan t-testi analiz sonucunda anlamlı farklılığın olmadığı ($p>0.05$) görülmektedir.

f) Eğitim Düzeyi: Velilerin eğitime katılımına ilişkin öğretmenlerin eğitim düzeyi değişkenine göre one-way anova analizi sonuçları Tablo 4.8’de verilmiştir

Tablo 4.8 Velilerin eğitime katılımına ilişkin öğretmenlerin eğitim düzeyine göre one-way anova analizi sonuçları

Alt Boyutlar	Eğitim Düzeyi	N	$\bar{X}$	Ss	Sd	F	P
Ebeveynlik	Ön Lisans	9	3.74	.49	150	2.065	.130
	Lisans	135	3.36	.72			
	Lisans Üstü	7	3.73	.40			
İletişim Kurma	Ön Lisans	9	3.73	.56	150	2.640	.075
	Lisans	135	3.26	.64			
	Lisans Üstü	7	3.50	.71			
Gönüllülük	Ön Lisans	9	3.17	.84	150	2.198	.115
	Lisans	135	3.00	.87			
	Lisans Üstü	7	3.69	.58			
Evde Öğrenme	Ön Lisans	9	4.01	.63	150	2.011	.137
	Lisans	135	3.50	.91			
	Lisans Üstü	7	3.69	.83			
Karar Verme	Ön Lisans	9	3.80	.67	150	2.785	.051
	Lisans	135	3.22	.80			
	Lisans Üstü	7	3.62	.98			
Öğretmen Toplam	Ön Lisans	9	3.70	.39	150	1.346	.38
	Lisans	135	3.26	.63			
	Lisans Üstü	7	3.67	.60			

Tablo 4.8’de ailelerin eğitime katılımına ilişkin öğretmen görüşlerinin eğitim düzeyi değişkenine göre yapılan one-way anova analiz sonucunda anlamlı farklılığın olmadığı ($p>0.05$) görülmektedir.

Üçüncü alt problem: Veli görüşlerine göre ailelerin eğitime katılımı ne düzeydedir?

Tablo 4.9 Veli görüşlerine göre veli katılım düzeyi

	Ebeveynlik	İletişim Kurma	Gönüllülük	Evde Öğrenme	Karar Verme	Toplam
$\bar{X}$	2.96	3.14	2.76	3.35	2.98	3.05
N	128	128	128	128	128	128
SS	1.03	.93	1.18	1.12	1.05	.93

Tablo 4.9 incelendiğinde veli görüşlerine göre velilerin eğitime katılım düzeyleri toplamda ($\bar{X}=3.05$) orta düzeydedir. Ebeveynlik alt boyutunda ($\bar{X}=2.96$) orta düzeyde, iletişim kurma alt boyutunda ($\bar{X}=3.14$) orta düzeyde, gönüllülük alt boyutunda ($\bar{X}=2.76$) orta düzeyde, evde öğrenme alt boyutunda ($\bar{X}=3.35$) orta düzeyde, karar verme alt boyutunda ($\bar{X}=2.98$) orta düzeydedir.

Dördüncü alt problem: Ailelerin eğitime katılımına ilişkin velilerin görüşleri arasında;

- Yakınlık derecesi, çocuk durumu, çalışma şekli, yaş, eğitim seviyesi, gelir durumu göre anlamlı farklılık var mıdır?

a) Yakınlık Derecesi: Velilerin eğitime katılımına ilişkin velilerin yakınlık derecesi değişkenine göre t-test analizi sonuçları Tablo 4.10'da verilmiştir

Tablo 4.10 Velilerin eğitime katılımına ilişkin velilerin yakınlık derecesine göre t.test analizi sonuçları

Alt Boyutlar	Yakınlık Derecesi	N	$\bar{X}$	SS	Sd	t	P
Ebeveynlik	Annesi	95	2.96	1.01	126	-.047	.963
	Babası	33	2.97	1.10			
İletişim Kurma	Annesi	95	3.14	.98	126	.300	.976
	Babası	33	3.13	.80			
Gönüllülük	Annesi	95	2.71	1.18	126	-.770	.443
	Babası	33	2.90	1.19			
Evde Öğrenme	Annesi	95	3.35	1.12	126	.031	.975
	Babası	33	3.34	1.15			
Karar Verme	Annesi	95	3.01	1.07	126	.591	.555
	Babası	33	2.88	.97			
Veli Toplam	Annesi	95	3.31	.61	126	.003	.998
	Babası	33	3.30	.66			

Tablo 4.10'da ailelerin eğitime katılımına ilişkin veli görüşlerinin yakınlık değişkenine göre yapılan t-test analiz sonucunda anlamlı farklılığın olmadığı ($p>0.05$) görülmektedir. Ayrıca katılımcıların büyük çoğunluğunun kadın olması eğitime katılım gösterenlerin çoğunun anneler olduğunu düşündürmektedir.

b) Çocuk Durumu: Velilerin eğitime katılımına ilişkin velilerin çocuk durumu değişkenine göre one-way anova analizi sonuçları Tablo 4.11’de verilmiştir.

Tablo 4.11 Velilerin eğitime katılımına ilişkin velilerin çocuk durumu değişkenine göre one-way anova analizi sonuçları

Alt Boyutlar	Yaş	N	$\bar{X}$	Ss	Sd	F	P
Ebeveynlik	Tek çocuk	42	2.96	.97	127	.893	.447
	İki çocuk	55	2.87	1.04			
	Üç çocuk	22	3.28	1.06			
	Dört çocuk ve fazlası	9	2.81	1.03			
İletişim Kurma	Tek çocuk	42	3.13	1.04	127	.148	.931
	İki çocuk	55	3.18	.91			
	Üç çocuk	22	3.09	.71			
	Dört çocuk ve fazlası	9	2.98	1.16			
Gönüllülük	Tek çocuk	42	2.65	.93	127	.423	.737
	İki çocuk	55	2.89	1.22			
	Üç çocuk	22	2.63	1.18			
	Dört çocuk ve fazlası	9	2.79	1.18			
Evde Öğrenme	Tek çocuk	42	3.15	1.24	127	.647	.586
	İki çocuk	55	3.47	1.12			
	Üç çocuk	22	2.43	1.15			
	Dört çocuk ve fazlası	9	3.31	1.18			
Karar Verme	Tek çocuk	42	2.90	1.15	127	.590	.623
	İki çocuk	55	3.11	.98			
	Üç çocuk	22	2.91	1.09			

	Dört çocuk ve fazlası	9	2.71	.82			
Veli	Tek çocuk	42	2.97	1.01	127	.253	.859
Toplam	İki çocuk	55	3.12	.91			
	Üç çocuk	22	3.06	.85			
	Dört çocuk ve fazlası	9	2.91	.93			

Tablo 4.11’de ailelerin eğitime katılımına ilişkin veli görüşlerinin çocuk durumu değişkenine göre yapılan one-way anova analiz sonucunda anlamlı farklılığın olmadığı ($p>0.05$) görülmektedir.

c) Çalışma Durumu: Velilerin eğitime katılımına ilişkin velilerin çalışma durumu değişkenine göre t-test analizi sonuçları Tablo 4.12’de verilmiştir.

Tablo 4.12 Velilerin eğitime katılımına ilişkin velilerin çalışma durumuna göre t-test analizi sonuçları

Alt Boyutlar	Çalışma Durumu	N	$\bar{X}$	SS	Sd	t	P
Ebeveynlik	Çalışan	74	2.90	1.02	126	.766	.445
	Çalışmayan	54	3.04	1.04			
İletişim Kurma	Çalışan	74	3.03	.96	126	1.547	.124
	Çalışmayan	54	2.29	.88			
Gönüllülük	Çalışan	74	2.66	2.66	126	1.089	.278
	Çalışmayan	54	2.89	2.89			
Evde Öğrenme	Çalışan	74	2.66	3.22	126	1.463	.146
	Çalışmayan	54	3.22	3.52			
	Çalışan	74	3.52	.99	126	1.913	.058

Karar Verme	Çalışmayan	54	2.83	1.09			
Veli Toplam	Çalışan	74	2.93	.93	126	1.60	.112
	Çalışmayan	54	3.20	.92			

Tablo 4.12’de ailelerin eğitime katılımına ilişkin veli görüşlerinin çalışma durumu değişkenine göre yapılan t-testi analiz sonucunda anlamlı farklılığın olmadığı ($p>0.05$) görülmektedir. Ancak veli görüşlerine göre çalışmayan velilerin daha fazla katılım gösterdikleri görülmektedir.

d) Yaş : Velilerin eğitime katılımına ilişkin velilerin yaş değişkenine göre one-way anova analizi sonuçları Tablo 4.13’te verilmiştir.

Tablo 4.13 Velilerin eğitime katılımına ilişkin velilerin yaşlarına göre one-way anova analizi sonuçları

Alt Boyutlar	Yaş	N	$\bar{X}$	Ss	Sd	F	P
Ebeveynlik	20-29	8	3.70	.95	127	2.278	.083
	30-39	6	2.33	1.39			
	40-49	73	2.98	.99			
	50 ve üzeri	41	2.89	1.00			
İletişim Kurma	20-29	8	3.44	.71	127	1.224	.304
	30-39	6	2.52	1.00			
	40-49	73	3.18	.90			
	50 ve üzeri	41	3.09	1.01			
Gönüllülük	20-29	8	3.51	.88	127	1.510	.215

	30-39	6	2.23	1.23			
	40-49	73	2.73	1.19			
	50 ve üzeri	41	2.76	1.18			
Evde Öğrenme	20-29	8	3.50	.79	127	.906	.440
	30-39	6	2.66	1.31			
	40-49	73	3.42	1.08			
	50 ve üzeri	41	3.29	1.21			
Karar Verme	20-29	8	3.46	.81	127	.794	.500
	30-39	6	2.68	1.12			
	40-49	73	2.99	1.10			
	50 ve üzeri	41	2.90	.98			
Veli Toplam	20-29	8	3.50	.66	127	1.381	.252
	30-39	6	2.51	1.11			
	40-49	73	3.07	.92			
	50 ve üzeri	41	2.99	.95			

Tablo 4.13'te ailelerin eğitime katılımına ilişkin veli görüşlerinin yaş değişkenine göre yapılan one way anova analiz sonucunda anlamlı farklılığın olmadığı ($p>0.05$) görülmektedir. Ancak en genç yaş grubuna dahil olan ailelerin eğitime daha fazla katılım göstermelerinin nedeni daha çocuklarının eğitimi konusunda daha heyecanlı ve istekli olduklarını düşündürmektedir.

e) **Eğitim Seviyesi:** Velilerin eğitime katılımına ilişkin velilerin eğitim seviyesi değişkenine göre one way anova analizi sonuçları Tablo 4.14’te verilmiştir.

Tablo 14 Velilerin eğitime katılımına ilişkin velilerin eğitim seviyesine göre one-way anova analizi sonuçları

Alt Boyutlar	Eğitim Seviyesi	N	$\bar{X}$	Ss	Sd	F	P
Ebeveynlik	İlkokul	43	3.15	1.03	4	1.109	.356
	Lise	36	2.74	1.03			
	Önlisans	10	3.23	1.21			
	Lisans	37	2.87	.98			
	Lisansüstü	2	3.41	.35			
İletişim Kurma	İlkokul	43	3.19	.88	4	.598	.665
	Lise	36	3.06	1.03			
	Önlisans	10	3.37	1.16			
	Lisans	37	3.04	.86			
	Lisansüstü	2	3.83	.35			
Gönüllülük	İlkokul	43	2.94	1.16	4	.527	.716
	Lise	36	2.61	1.26			
	Önlisans	10	2.91	1.45			
	Lisans	37	2.67	1.09			
	Lisansüstü	2	2.42	.20			
Evde Öğrenme	İlkokul	43	3.44	1.11	4	.545	.703
	Lise	36	3.37	1.17			
	Önlisans	10	3.60	1.29			

Karar Verme	Lisans	37	3.17	1.08	4	1.183	.322
	Lisansüstü	2	2.78	.30			
	İlkokul	43	3.20	1.02			
	Lise	36	2.85	1.11			
	Önlisans	10	3.28	1.12			
	Lisans	37	2.77	.98			
	Lisansüstü	2	2.90	1.05			
	İlkokul	43	3.19	.91			
	Lise	36	2.94	.99			
	Önlisans	10	3.29	1.25			
Veli Toplam	Lisans	37	2.91	.85	4	.708	.588
	Lisansüstü	2	3.14	.40			

Tablo 4.14’te ailelerin eğitime katılımına ilişkin veli görüşlerinin eğitim seviyesi değişkenine göre yapılan one way anova analiz sonucunda anlamlı farklılığın olmadığı ($p>0.05$) görülmektedir.

f) Gelir Durumu: Velilerin eğitime katılımına ilişkin velilerin gelir durumu değişkenine göre one-way anova analizi sonuçları Tablo 4.15’te verilmiştir.

Tablo 4.15 Velilerin eğitime katılımına ilişkin velilerin gelir durumuna göre one-way anova analizi sonuçları

Alt Boyutlar	Gelir Durumu	N	$\bar{X}$	Ss	Sd	F	P
Ebeveynlik	900-1500TL	19	3.20	.91	124	.455	.769
	1501-2000TL	16	3.12	1.06			

	2001-3000TL	23	2.88	1.24			
	3001-5000TL	40	2.88	.97			
	5000TL ve üzeri	30	2.90	1.01			
İletişim Kurma	900-1500TL	19	3.28	.86	124	.658	.622
	1501-2000TL	16	3.03	.82			
	2001-3000TL	23	3.36	1.01			
	3001-5000TL	40	3.07	.95			
	5000TL ve üzeri	30	3.02	.97			
Gönüllülük	900-1500TL	19	2.96	1.11	124	.291	.883
	1501-2000TL	16	2.73	1.27			
	2001-3000TL	23	2.82	1.22			
	3001-5000TL	40	2.76	1.23			
	5000TL ve üzeri	30	2.60	1.12			
Evde Öğrenme	900-1500TL	19	3.49	1.20	124	.500	.736
	1501-2000TL	16	3.41	1.23			
	2001-3000TL	23	3.45	1.18			
	3001-5000TL	40	3.38	.98			
	5000TL ve üzeri	30	3.10	1.18			
Karar Verme	900-1500TL	19	3.36	1.10	124	.784	.538
	1501-2000TL	16	3.03	1.30			
	2001-3000TL	23	3.19	1.01			
	3001-5000TL	40	3.00	1.00			
	5000TL ve üzeri	30	2.70	.96			
Veli Toplam	900-1500TL	19	3.20	.92	124	.499	.737

1501-2000TL	16	3.06	1.02
2001-3000TL	23	3.18	.98
3001-5000TL	40	3.02	.91
5000TL ve üzeri	30	2.87	.92

Tablo 4.15'te ailelerin eğitime katılımına ilişkin veli görüşlerinin ailenin toplam gelir durumu değişkenine göre yapılan one way anova analiz sonucunda farklılığın olmadığı ($p>0.05$) görülmektedir.

Beşinci Alt Problem: Velilerin eğitime katılımına ilişkin öğretmen ve veli görüşleri arasında anlamlı farklılık var mıdır?

Tablo 4.16 Velilerin katılımına ilişkin öğretmen ve veli görüşleri

Alt Boyutlar	Veli Öğretmen Farkı	N	$\bar{X}$	SS	Sd	t	P
Ebeveynlik	Öğretmen	151	3.40	.70	277	4.74	.00
	Veli	128	2.80	1.34			
İletişim Kurma	Öğretmen	151	3.30	.64	277	2.62	.00
	Veli	128	3.05	.93			
Gönüllülük	Öğretmen	151	3.04	.87	277	.70	.01
	Veli	128	2.96	1.03			
Evde Öğrenme	Öğretmen	151	3.55	.90	277	3.75	.48
	Veli	128	3.14	.93			
Karar Verme	Öğretmen	151	3.27	.81	277	4.23	.00
	Veli	128	2.76	1.18			

Toplam	Öğretmen	151	3.30	.63	277	2.64	.00
	Veli	128	3.06	.91			

Tablo 4.16’da ailelerin eğitime katılım düzeyine ilişkin öğretmen ve veli görüşlerini ebeveynlik, iletişim kurma, gönüllülük, evde öğrenme, karar verme alt boyutlarına göre karşılaştırdığımızda yapılan t-testi analiz sonucunda ebeveynlik alt boyutunda, iletişim kurma alt boyutunda, gönüllülük alt boyutunda, karar verme alt boyutunda anlamlı farklılığın olduğu ($p>0.05$) görülmektedir. Evde öğrenme alt boyutunda anlamlı farklılığın olmadığı ($p>0.05$) görülmektedir.

V. BÖLÜM

SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1.Sonuçlar ve Tartışma

5.1.1. Birinci Alt Problem: “Öğretmen görüşlerine göre ailelerin eğitime katılımı ne düzeydedir?” olarak belirlenmiştir. Buna göre ailelerin eğitime katılımına ilişkin öğretmen görüşleri incelendiğinde;

-Ailelerin eğitime katılım düzeyi öğretmen görüşlerine göre eğitime katılım toplamda orta düzeydedir. Ebeveynlik alt boyutunda orta düzeyde, iletişim kurma alt boyutunda orta düzeyde, gönüllülük alt boyutunda orta düzeyde, evde öğrenme alt boyutunda yüksek düzeyde, karar verme alt boyutunda yüksek düzeydedir.

5.1.2. İkinci Alt Problem: “Ailelerin eğitime katılımına ilişkin öğretmen görüşleri arasında;

- Cinsiyet, branş, yaş, mesleki kıdem, görev yapılan eğitim kademesi ve eğitim düzeyi açısından anlamlı farklılık var mıdır?” olarak belirlenmiştir. Buna göre ailelerin eğitime katılımına ilişkin öğretmen görüşleri arasında;

a) Ailelerin eğitime katılımına ilişkin öğretmen görüşleri arasında cinsiyet değişkenine göre yapılan t-test analiz sonuçlarına göre anlamlı farklılık ($p > 0.05$) yoktur. Ailelerin eğitime katılımı öğretmen görüşlerinin cinsiyet değişkenine göre katılım düzeyinin kadın ve erkek öğretmenlerde orta seviyede olduğu tespit edilmiştir. Cinsiyet değişkenine göre, kadın öğretmenler erkek öğretmenlerle karşılaştırıldığında daha fazla iletişim engeli yaşıyor (Ozmen, Akuzum, Zincirli, Selcuk, 2016). Çelik (2005) sonuçlarına göre de bayan öğretmenler erkek öğretmenlere göre okul- aile arasında yaşanan işbirliğinin daha az olduğunu düşünmektedirler. Ayrıca veliler erkek öğretmenlerle daha rahat görüşme imkanı bulabildiklerini dolayısıyla daha fazla işbirliği yapabildiklerini söylemişlerdir (Canpolat, 2001).

b) Ailelerin eğitime katılımına ilişkin öğretmen görüşleri arasında branş değişkenine göre yapılan one way anova analiz sonuçlarına göre anlamlı farklılık ($p > 0.05$) yoktur. Ailelerin eğitime katılımı öğretmen görüşlerinin branş değişkenine göre katılım düzeyinin sayısal ve sözel branşlarda orta seviyede olduğu tespit edilmiştir. Öğretmenler branş değişkenine göre okul ile ailenin işbirliği yapmasında özellikle sınıf öğretmenleri (sosyal bilgiler) veli katılımının az olduğunu düşünmektedirler (Çelik, 2005).

c) Ailelerin eğitime katılımına ilişkin öğretmen görüşleri arasında yaş değişkenine göre yapılan one way anova analiz sonuçlarına göre anlamlı farklılık ($p > 0.05$) yoktur. Ailelerin eğitime katılımı öğretmen görüşlerinin yaş değişkenine göre katılım düzeyinin 30-39 yaş aralığında, 40-49 yaş aralığında, 50 ve üzeri yaş aralığında orta seviyede olduğu tespit edilmiştir. Öğretmenlerin veli katılımına ilişkin görüşleri yaş değişkenine göre 30 yaş ve üzeri olan öğretmenler velilerin daha fazla katılım gösterdikleri yönündedir (Çelik, 2005).

d) Ailelerin eğitime katılımına ilişkin öğretmen görüşleri arasında mesleki kıdem değişkenine göre yapılan one way anova analiz sonuçlarına göre anlamlı farklılık ($p > 0.05$) bulunmuştur. Ailelerin eğitime katılım düzeyi öğretmen görüşlerine göre 1-5 yıl arası mesleki kıdem, 6-10 yıl arası mesleki kıdem, 11-15 yıl arası mesleki kıdem, 16-20 yıl arası mesleki kıdem, 21 yıl ve üzeri mesleki kıdeme göre orta seviyededir. Ailelerin eğitime katılımı öğretmen görüşlerinin mesleki kıdem değişkenine göre karar verme alt boyutunda 21+ yıl kıdeme sahip olan öğretmenler 1-5 yıl ve 6-10 yıl kıdeme sahip olan öğretmenlere göre karar verme alt boyutunda velilerin eğitime katılımı daha yüksek düzeydedir. Farklılığı belirlemek amacıyla yapılan Pos-Hoc Sheffe analizi sonucunda mesleki kıdemi 21 yıl ve üzeri kıdeme sahip olan öğretmenler ve 1-5 yıl arası kıdeme sahip olan öğretmenler arasında ve 21 yıl ve üzeri mesleki kıdeme sahip olan öğretmenler ve 6-10 yıl arası yıl kıdeme sahip olan öğretmenler arasında anlamlı farklılığın ($p > 0.05$) olduğu görülmüştür. 21 yıl ve üzeri kıdeme sahip olan öğretmenler velilerin eğitime katılım düzeyinin 1-5 yıl arası kıdeme sahip olan öğretmenler ve 6-10 yıl arası kıdeme sahip olan öğretmenlere göre daha yüksek olduğunu düşünmektedir. Mesleki kıdemlere ilişkin sonuçlara göre “5 yıl ve daha az” iş deneyimi olan öğretmenlerin velilerle daha fazla kişisel engellerle karşılaştığını ve “16 yıl üstü” ve “6-15 yıl” iş tecrübesi olanlar bunları takip ediyor (NSPRA, 2006).

e) Ailelerin eğitime katılımına ilişkin öğretmen görüşleri arasında okul düzeyi değişkenine göre yapılan t-test analiz sonuçlarına göre anlamlı farklılık ($p > 0.05$) yoktur. Ailelerin eğitime katılımı öğretmen görüşlerinin okul düzeyi değişkenine göre katılım düzeyi ilkokulda görev yapan öğretmenlere göre ve orta okulda görev yapan öğretmenlere göre orta seviyede olduğu tespit edilmiştir. Ailenin eğitime katılımı temel eğitimin ilkokul kısmında ortaokul kısmına göre daha güçlü, daha olumludur (Epstein, Dauber, 1989).

f) Ailelerin eğitime katılımına ilişkin öğretmen görüşleri arasında eğitim düzeyi değişkenine göre yapılan one way anova analiz sonuçlarına göre anlamlı farklılık ($p > 0.05$) yoktur. Ailelerin eğitime katılımı öğretmen görüşlerinin eğitim düzeyi değişkenine göre katılım düzeyi ön lisans mezunu öğretmenlere göre, lisans mezunu öğretmenlere göre, lisans üstü mezunu öğretmenlere göre orta seviyede olduğu tespit edilmiştir.

5.1.3. Üçüncü Alt Problem

Veli görüşlerine göre ailelerin eğitime katılımı ne düzeydedir?” olarak belirlenmiştir. Buna göre ailelerin eğitime katılımına ilişkin veli görüşleri incelendiğinde;

-Ailelerin eğitime katılım düzeyi veli görüşlerine göre ebeveynlik alt boyutunda orta düzeyde, iletişim alt boyutunda orta düzeyde, gönüllülük alt boyutunda orta düzeyde, evde öğrenme alt boyutunda orta düzeyde, karar verme alt boyutunda orta düzeyde, toplamda orta düzeydedir.

5.1.4. Dördüncü Alt Problem “Ailelerin eğitime katılımına ilişkin velilerin görüşleri arasında;

- Yakınlık derecesi, çocuk durumu, çalışma durumu, yaş, eğitim seviyesi, gelir durumu göre anlamlı farklılık var mıdır?” olarak belirlenmiştir. Buna göre ailelerin eğitime katılım düzeyi veli görüşleri arasında;

a) Ailelerin eğitime katılımına ilişkin velilerin görüşleri arasında yakınlık derecesi değişkenine göre yapılan t-test analiz sonuçlarına göre anlamlı farklılık ($p > 0.05$) yoktur. Ailelerin eğitime katılımı veli görüşlerinin yakınlık derecesi değişkenine göre katılım düzeyi annelere ve babalara göre orta seviyede olduğu tespit edilmiştir. Ailelerin eğitime

katılım düzeyine ilişkin velinin yakınlık derecesi, veli görüşleri arasında farklılık olmadığı ve orta düzeyde olduğu görülmüştür (Metlilo, 2017).

b) Ailelerin eğitime katılımına ilişkin velilerin görüşleri arasında çocuk durumu değişkenine göre yapılan one way anova analiz sonuçlarına göre anlamlı farklılık ($p>0.05$) yoktur. Ailelerin eğitime katılımı veli görüşlerinin çocuk durumu değişkenine göre katılım düzeyi tek çocuklu ailelere göre, iki çocuklu ailelere göre, üç çocuklu ailelere göre, dört ve daha fazla çocuğa sahip olan ailelere göre orta seviyede olduğu tespit edilmiştir. Çocuk sayısı az olan aileler okul-aile işbirliğini daha fazla önemsemektedirler (Canpolat, 2001).

c) Ailelerin eğitime katılımına ilişkin velilerin görüşleri arasında çalışma durumu değişkenine göre yapılan t-test analiz sonuçlarına göre anlamlı farklılık ($p>0.05$) yoktur. Ailelerin eğitime katılımı veli görüşlerinin çalışma durumu değişkenine göre katılım düzeyi çalışan ailelere ve çalışmayan ailelere göre orta seviye olduğu tespit edilmiştir. Çalışan aileler ev ve okul etkinliklerine daha fazla katılım gösterdiklerini belirtmişlerdir (Becker-Klein, 1999).

d) Ailelerin eğitime katılımına ilişkin velilerin görüşleri arasında yaş değişkenine göre yapılan one way anova analiz sonuçlarına göre anlamlı farklılık ($p>0.05$) yoktur. Ailelerin eğitime katılımı veli görüşlerinin yaş değişkenine göre katılım düzeyi 20-29 yaş aralığındaki velilere göre yüksek seviyede, 30-39 yaş aralığındaki velilere göre düşük seviyede, 40-49 yaş aralığındaki ve 50 üzeri yaş aralığındaki velilere göre orta seviyede olduğu tespit edilmiştir. Genç yaştaki aileler veli katılımını daha fazla önemsemektedirler (Canpolat, 2001). Becker-Klein'e göre ise (1999), ailenin eğitime katılımında yaşın bir etkisi yoktur.

e) Ailelerin eğitime katılımına ilişkin velilerin görüşleri arasında eğitim seviyesi değişkenine göre yapılan one way anova analiz sonuçlarına göre anlamlı farklılık ($p>0.05$) yoktur. Ailelerin eğitime katılımı veli görüşlerinin eğitim seviyesi değişkenine göre katılım düzeyi ilköğretim mezunu velilere göre, lise mezunu velilere göre, ön lisans mezunu velilere göre, lisans mezunu velilere göre, lisans üstü velilere göre orta seviyede olduğu tespit edilmiştir. Ailelerin eğitim düzeyi okula katılımı etkilemektedir. Çünkü aileler bilgilerinin sınırlı olduklarını düşündüklerinden dolayı çocuklarına yardım edemeyeceklerini düşünmektedirler (Pena, 2000).

f) Ailelerin eğitime katılımına ilişkin velilerin görüşleri arasında gelir durumu değişkenine göre yapılan one way anova analiz sonuçlarına göre anlamlı farklılık ($p>0.05$) yoktur. Ailelerin eğitime katılımı veli görüşlerinin gelir durumu değişkenine göre katılım düzeyi 900-1500 TL arası gelire sahip velilere göre, 1501-2000 TL arası gelire sahip velilere göre, 2001-3000 TL arası gelire sahip velilere göre, 3001-5000 TL arası gelire sahip velilere göre, 5000 TL ve üzeri gelire sahip velilere göre orta seviyede olduğu tespit edilmiştir. Veli görüşleri arasında gelir durumu değişkenine göre ailelerin eğitime katılım düzeylerine göre anlamlı fark yoktur (Metlilo, 2017).

5.1.5. Beşinci Alt Problem “Ailelerin eğitime katılımına ilişkin veli ve öğretmen görüşleri arasında anlamlı farklılık var mıdır?” olarak belirlenmiştir. Buna göre ailelerin eğitime katılımına ilişkin veli ve öğretmen görüşleri arasında;

a) Ailelerin eğitime katılımına ilişkin veli ve öğretmen görüşleri arasında ebeveynlik alt boyutuna göre veli katılım düzeyi veli ve öğretmen görüşleri karşılaştırıldığında anlamlı farklılık olduğu ($p>0.05$) görülmüştür. Öğretmenlere göre ebeveynlik alt boyutunda velilerin katılımının daha fazla olduğu saptanmıştır.

b) Ailelerin eğitime katılımına ilişkin veli ve öğretmen görüşleri arasında iletişim alt boyutuna göre alt boyutuna göre veli katılım düzeyi veli ve öğretmen görüşleri karşılaştırıldığında anlamlı farklılık olduğu ($p>0.05$) görülmüştür. Öğretmenlere göre iletişim alt boyutunda velilerin katılımının daha fazla olduğu saptanmıştır.

c) Ailelerin eğitime katılımına ilişkin veli ve öğretmen görüşleri arasında gönüllülük alt boyutuna göre alt boyutuna göre veli katılım düzeyi veli ve öğretmen görüşleri karşılaştırıldığında anlamlı farklılık olduğu ($p>0.05$) görülmüştür. Öğretmenlere göre gönüllülük alt boyutunda velilerin katılımının daha fazla olduğu saptanmıştır.

d) Ailelerin eğitime katılımına ilişkin veli ve öğretmen görüşleri arasında evde öğrenme alt boyutuna göre anlamlı farklılık ($p>0.05$) yoktur.

e) Ailelerin eğitime katılımına ilişkin veli ve öğretmen görüşleri arasında karar verme alt boyutuna göre alt boyutuna göre veli katılım düzeyi veli ve öğretmen görüşleri

karşılaştırıldığında anlamlı farklılık olduğu ($p>0.05$) görülmüştür. Öğretmenlere göre karar verme alt boyutunda velilerin katılımının daha fazla olduğu saptanmıştır.

5.2.ÖNERİLER

Araştırmanın sonunda elde edilen bulgu ve sonuçlara bakıldığında öğretmen görüşlerine göre veli katılımı ebeveynlik, iletişim kurma ve gönüllülük alt boyutlarında orta düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Varılan sonuçlara dayalı olarak bunların daha da arttırılabilmesi için öğretmenler aşağıdaki uygulamaları gerçekleştirebilirler.

- ✓ Sene başında etkili, samimi güven veren bir tanışma toplantısı yapmak.
- ✓ Anne ve babanın bütün iletişim adreslerini sene başında almak
- ✓ Öğrenciyi önceleyen ve destekleyen duruş göstermesi
- ✓ Sınıfını etkili kullanması
- ✓ Değişimi önemseyip güncel olması
- ✓ Eğitim sürecini planlaması. Uzun, orta ve kısa vadede planlar yapması. Planlar doğrultusunda yapacaklarını anlatması ve anlattıklarını adım adım hayata geçirmesi
- ✓ Haftalık yapılacak etkinlikler hakkında bilgi vermek
- ✓ Öğrencinin ev çalışmalarını denetlemek
- ✓ Haftalık ders programı oluşturmak
- ✓ Velilerden beklentilerini açık ve net bir şekilde velilerle paylaşmak
- ✓ Velilerle sürekli iletişim halinde olmak ve farklı iletişim kaynaklarını kullanmak
- ✓ Sınıf toplantıları düzenleyip süreç hakkında bilgi vermek
- ✓ Yapılacak aile katılım etkinliklerini öğrenci velilerinin zamanının velilerin çalışma durumu vb. özellikleri göz önünde bulundurularak yapılmalıdır.
- ✓ Öğrenciyle ilgili bireysel konularda (devamsızlık, ev çalışmalarının düzensizliği, davranış bozukluğu...) veli ile özel olarak iletişime geçip sebepleri hakkında bilgi almak ve birlikte çözüm üretmek
- ✓ Ev ziyaretleri yapmalı

Araştırmanın sonunda elde edilen bulgu ve sonuçlara bakıldığında veli görüşlerine göre veli katılımı ebeveynlik, iletişim kurma, gönüllülük, evde öğrenme ve karar verme boyutlarında alt boyutlarında orta düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Varılan sonuçlara dayalı olarak bunların daha da arttırılabilmesi için veliler aşağıdaki uygulamaları gerçekleştirebilirler.

- ✓ Öğretmenin beklentilerini iyi anlamalı ve öğretmenin çocuğun eğitimi ile ilgili verdiği görevleri yerine getirmeye çalışmalı
- ✓ Okulda yapılanları günlük takip etmeli
- ✓ Sınıf içi ve sınıf dışı etkinliklere katılmalı
- ✓ Yapılacak toplantıları takip etmeli ve katılım göstermeli
- ✓ Öğretmenle iletişimi asla koparmamalı ortak bir amaç doğrultusunda hareket ettiğini unutmamalı
- ✓ Evde neler yapıldığını öğretmene aktarmalı
- ✓ Çocuğun okulda öğrendiklerini evde pekiştirebileceği etkinlikler yapmasını sağlamalı
- ✓ Haftalık ders programını takip etmeli
- ✓ İletişim bilgilerini öğretmenle paylaşmalı değişmesi durumunda öğretmeni bilgilendirmelidir.

KAYNAKÇA

1739 Sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu, RG. 24.06.1973-14574.

Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü (ASAGEM). (2011). Türkiye’de Ailelerin Eğitim İhtiyacı. Ankara: Başbakanlık Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü Yayınları.

Abbak, B. S. (2008). Okul öncesi eğitim programındaki aile katılımı etkinliklerinin anasınıfı öğretmenleri ve veli görüşleri açısından incelenmesi. *Unpublishedmaster’s thesis, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.*

Akkaya, M. (2007). *Öğretmenlerin ve velilerin okulöncesi eğitim kurumlarında uygulanan aile katılımı çalışmalarına ilişkin görüşleri* (Master's thesis, Anadolu Üniversitesi).

Akbaşı, S., & Kavak, Y. (2008). Ortaöğretim Okullarındaki Okul Aile Birliklerinin Görevlerini Gerçekleştirme Düzeyleri. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (19): 1-21.

Aksoy AB. (2017). Aile Eğitimi ve Katılımı. Geliştirilmiş 4. Baskı, Hedef Yayıncılık, İstanbul

Aksu, H. H., & Topal, T. Aile Katılım Sürecinin İlköğretim Birinci Kademe Öğrencilerinin Matematik Başarısına Yansımaları* Mihriban HACISALİHOĞLU KARADENİZ. *Milli Eğitim Dergisi*, 42(196): 232-245.

Akyıldız, H. (1992). Öğretmen açısından okul-toplum etkileşimi. *Ankara: HÜ Eğitim Fakültesi Dergisi*, (8): 189-198.

Akyüz, Y. (2013). Türk Eğitim Tarihi (25. baskı). Ankara: Pegem.

Ali, Ü., Yildirim, A., & Çelik, M. (2010). İlköğretim okulu müdür ve öğretmenlerinin velilere ilişkin algılarının analizi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (23): 261-272.

- Arabacı, N., & Aksoy, A. B. (2005). Okul Öncesi Eğitimi Katılım Programının Annelerin Bilgi Düzeylerine Etkisi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 29(29): 18-26.
- Argon, T., & Kıyıcı, C. İlköğretim Kurumlarında Ailelerin Eğitim Sürecine Katılımlarına Yönelik Öğretmen Görüşleri.
- Arıbaş S., & Koçer M. (Ed.). (2011) Türk Eğitim Tarihi (2.Baskı). İstanbul: Lisans Yayıncılık
- Arseven, A. (1986). Çocukta benlik gelişimine ailenin etkisi ve çocuğun okuldaki başarısı. *Eğitim ve Bilim*, 10(60): 11-17.
- Aslan, F. G. (1994). İlkokul Öğrencilerinin Başarı ve Başarısızlıklarında Aile Faktörü, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara: Hacettepe Üniversitesi SBE.)
- Aslan, K. (2002). Değişen toplumda aile ve çocuk eğitiminde sorunlar. *Ege Eğitim Dergisi*, 1(2).
- Aslanargun, E. (2007). Okul-aile işbirliği ve öğrenci başarısı üzerine bir tarama çalışma. *Sosyal Bilimler Dergisi*, 18(18): 119-135.
- Atakan, H. (2010). *Okulöncesi eğitiminde aile katılımı çalışmalarının öğretmen ve ebeveyn görüşlerine göre değerlendirilmesi* (Master's thesis, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü).
- Ataklı, A. (1999). Toplumsal kalkınma açısından ilköğretimde çocuğu olan ailelerin eğitim gereksinimleri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 5(2): 245-255.
- Barnyak, N. C., & McNelly, T. A. (2009). An Urban School District's Parent Involvement: A Study of Teachers' and Administrators' Beliefs and Practices. *School Community Journal*, 19(1): 33-58.
- Başaran, S., & Koç, F. (2001). Ailenin çocuğun okuldaki eğitimine katılım sorunları ve katılımın sağlanması için alternatif bir model. *Ankara: Milli Eğitim Basımevi*.
- Bauch, J. P. (1994). Categories of parent involvement. *The School Community Journal*, 4(1): 53-61.

- Becker-Klein, R. (1999). Family and School Level Barriers to Family Involvement.
- Bekman, S. & Topaç, B. (2000-2001). OVEP Anadolu Pilot Projesi” Değerlendirme Araştırması.
- Bekman, S., & Koçak, A. A. (2011). Beş lkeden Anneler Anlatıyor I: Anne-ocuk Eğitim Programı Kimler İçin ve Neden Etkili?. *Eğitim ve Bilim*, 36(160):171-183.
- Belər, F. (1993). *Anne-babaların çocuğun okul başarısına yardım ve katkıları* (yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Malatya.
- Bilaloğlu, R. G., & Arnas, Y. A. (2019). Okul ncesi Eğitimde Aile Katılımı Engelleri ve Süreçte Karşılaşılan Sorunlar. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 34(3): 804-823.
- Bilgin, M. (1990). Ankara merkez ilçelerindeki ortaokullarda okul ile ailenin işbirliği ve sorunları. Yayınlanmamış doktora tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Bogensneider, K. (1997). Parental involvement in adolescent schooling: A proximal process with transcontextual validity. *Journal of Marriage and the Family*, 718-733.
- Bouffard, S. M., & Stephen, N. (2007). Promoting family involvement. *Principal’s Research Review*, 2(6):1-8.
- Bundy, B. F. (1991). Fostering Communication between Parents and Preschools. *Young Children*, 46(2): 12-17.
- Canpolat, T. (2001). Öğretmen aile işbirliği ile ailelerin eğitim ihtiyaçlarının belirlenmesi. *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.*
- Carlisle, E., Stanley, L., & Kemple, K. M. (2005). Opening doors: Understanding school and family influences on family involvement. *Early Childhood Education Journal*, 33(3): 155.
- Catron, C. E., & Allen, J. (2007). *Early childhood curriculum: A creative play model*. Prentice Hall.

- Ceviş, M. (2002). *Denizli ili merkez İlköğretim okullarında ki okul-aile işbirliğinin yönetici, öğretmen ve veli tarafından ideal ve pratik düzeyde değerlendirilmesi* (Yayınlanmamış Doktora Tezi, Pamukkale Üniversitesi).
- Chavkin, N. F., & Williams, D. L. (1988). Critical issues in teacher training for parent involvement. *Educational Horizons*, 66(2): 87-89.
- Coleman, J. S. (1991). A federal report on parental involvement in education. *The Education Digest*, 57(3): 3.
- Coleman, M., & Churchill, S. (1997). Challenges to family involvement. *Childhood Education*, 73(3): 144-148.
- Comer, J. P., & Haynes, N. M. (1991). Parent involvement in schools: An ecological approach. *The Elementary School Journal*, 91(3): 271-277.
- Cotton, K., & Wikelund, K. R. (1989). Parent involvement in education. *School improvement research series*, 6(3): 17-23.
- Çakmak, Ö. Ç. (2010). Okul öncesi eğitim kurumlarında aile katılımı. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*.
- Çalışkan, N., & Ali, A. Y. I. K. (2015). Okul aile birliği ve velilerle iletişim. *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1(2): 69-82.
- Çayak, S., & Ergi, D. Y. (2015). Öğretmen-Veli İşbirliği İle İlkokul Öğrencilerinin Sınıf İçindeki İstenmeyen Davranışları Arasındaki İlişki. *Eğitim ve İnsani Bilimler Dergisi: Teori ve Uygulama*, (11): 59-77.
- Çelenk, S. (2003). Okul başarısının ön koşulu: Okul aile dayanışması. *İlköğretim online*, 2(2): 28-34.
- Çelik, N. (2005). Okul-Aile İlişkilerinde Yaşanan Sorunlar [The Problems Faced in School-Parents Relationship]. *Unpublished Master Thesis. İstanbul: University of Marmara*.
- Çınkır, Ş., & Nayır, F. Okul Aile İşbirliği Standartlarına İlişkin Veli Görüşlerinin İncelenmesi Examining Parent Opinions about School-Parents Cooperation Standards.

- Çubukçu, Z., & Gültekin, M. (2006). İlköğretimde öğrencilere kazandırılması gereken sosyal beceriler. *Bilgi*, (37): 155-174.
- Dam, H. (2008). Öğrencinin okul başarısında aile faktörü. *Hitit Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 7(14): 75-99.
- Dauber, S. L., & Epstein, J. L. (1989). Parent Attitudes and Practices of Parent Involvement in Inner-City Elementary and Middle Schools. Report No. 33.
- Demirci, S. F. (2011). Eğitim ve verimlilik. *Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim*, 141: 14-21.
- Dilaver, H.H. (2016). Türk Eğitim Sistemi, Keskinlik, K. (Ed.). Türk Eğitim Sistemi ve Okul Sistemi (s.29-32). Ankara: Pegem.
- Eccles, J. S., & Harold, R. D. (1996). Family involvement in children's and adolescents' schooling. *Family-school links: How do they affect educational outcomes*.
- Ekinci Vural, D. E. N. İ. Z. (2012). *Okul öncesi eğitimin ilköğretime etkisinin aile katılımı ve çeşitli değişkenler açısından incelenmesi* (Doctoral dissertation, DEÜ Eğitim Bilimleri Enstitüsü).
- El Nokali, N. E., Bachman, H. J., & Votruba-Drzal, E. (2010). Parent involvement and children's academic and social development in elementary school. *Child development*, 81(3): 988-1005.
- England, R. L. (2005). Learning The ABC's: Family Involvement in Kindergarten Literacy.
- Epstein, J. L. (1986). Parents' reactions to teacher practices of parent involvement. *The elementary school journal*, 86(3): 277-294.
- Epstein, J. L., & Dauber, S. L. (1989). Teacher Attitudes and Practices of Parent Involvement in Inner-City Elementary and Middle Schools. Report No. 32.
- Epstein, J. L. (1992). School and Family Partnerships. Report No. 6.
- Epstein, J. L. (1995). School/family/community partnerships. *Phi delta kappan*, 76(9), 701.

- Epstein, J. L., & Sanders, M. G. (2000). Connecting home, school, and community. In *Handbook of the sociology of education* (pp. 285-306). Springer, Boston, MA.
- Epstein, J. L., Sanders, M. G., Sheldon, S. B., Simon, B. S., Salinas, K. C., Jansorn, N. R., & Hutchins, D. J. (2018). *School, family, and community partnerships: Your handbook for action*. Corwin Press.
- Erden, M. (2011) Eğitim Bilimlerine Giriş (6.Baskı). Ankara: Arkadaş Yayınevi
- Erdener, M. A. (2016). Principals' and Teachers' Practices about Parent Involvement in Schooling. *Universal Journal of Educational Research*, 4(n12A): 151-159.
- Erdoğan, Ç., & Demirkasımoğlu, N. (2010). Ailelerin eğitim sürecine katılımına ilişkin öğretmen ve yönetici görüşleri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 3(3): 399-431.
- Ereş, F. (2009). Toplumsal bir sorun: suçlu çocuklar ve ailenin önemi. *Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi*, 17(17): 88-96.
- Ergün, M. (1994). Eğitim sosyolojisi. *Ankara: Ocak Yayınları*.
- Fan, X., & Chen, M. (2001). Parental involvement and students' academic achievement: A meta-analysis. *Educational psychology review*, 13(1): 1-22.
- Fantuzzo, J., Tighe, E., & Childs, S. (2000). Family Involvement Questionnaire: A multivariate assessment of family participation in early childhood education. *Journal of educational psychology*, 92(2): 367.
- Ferrara, M. M. (2009). Broadening the Myopic Vision of Parent Involvement. *School Community Journal*, 19(2): 123-142.
- Finders, M., & Lewis, C. (1994). Why Some Parents Don't Come to School. *Educational leadership*, 51(8): 50-54.
- Fitton, L., & Gredler, G. (1996). Parental involvement in reading remediation with young children. *Psychology in the Schools*, 33(4): 325-332.
- Genç, S. Z. (2005). İlköğretim 1. kademedeki okul-aile işbirliği ile ilgili öğretmen ve veli görüşleri. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 3(2): 227-243.

- Gordon, I. J. (1977). Parent education and parent involvement: Retrospect and prospect. *Childhood Education*, 54(2): 71-79.
- Gökçe, E. (2000). İlköğretimde okul aile işbirliğinin geliştirilmesi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7(7): 204-209.
- Gökgöz, E. A., & Kesgin, B. (2015). İlkokullarda Okul Sosyal Hizmetinin Gerekliliğinin Öğretmen Gözüyle Değerlendirilmesi. *Yalova Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 5(9): 179-198.
- Grolnick, W. S., & Slowiaczek, M. L. (1994). Parents' involvement in children's schooling: A multidimensional conceptualization and motivational model. *Child development*, 65(1): 237-252.
- Gülcan, M. G., & Taner, N. (2011). Öğretmen Görüşlerine Göre İlköğretimde Ev Ziyaretinin Okul Başarısına Etkisi (Kahramanmaraş İl Örneği).
- Güleç, S., & Alkış, S. (2003). İlköğretim Birinci Kademe Öğrencilerinin Derslerdeki Başarı Düzeylerinin Birbiri ile İlişkisi. *İlköğretim Online*, 2(2): 19-27.
- Gürşimşek, I. (2003). Okul öncesi eğitime aile katılımı ve psikososyal gelişim. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 3(1): 125-144.
- Hill, N. E., & Tyson, D. F. (2009). Parental involvement in middle school: a meta-analytic assessment of the strategies that promote achievement. *Developmental psychology*, 45(3): 740.
- Hoover-Dempsey, K. V., & Sandler, H. M. (1997). Why do parents become involved in their children's education?. *Review of educational research*, 67(1): 3-42.
- Hornby, G., & Lafaele, R. (2011). Barriers to parental involvement in education: An explanatory model. *Educational review*, 63(1): 37-52.
- Işık, H. (2007). Okulöncesi Eğitim Kurumlarında Gerçekleştirilen Okul-Aile İşbirliği Çalışmalarının Anne Baba Görüşlerine Dayalı Olarak İncelenmesi. *Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi*. Anadolu Üniversitesi/Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.

- Jeynes, W. H. (2005). A meta-analysis of the relation of parental involvement to urban elementary school student academic achievement. *Urban education*, 40(3): 237-269.
- Kahramanoğlu, Ö. Ü. R., & Şahin, H. Toplantılarında Yer Alma Durumunun İncelenmesi.
- Kar, E. B., & Uzun, E. M. Sınıf ve Okul Öncesi Öğretmenlerinin Ev Ziyaretleri Hakkındaki Görüşleri. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 31(2): 589-612.
- Kaya, Ö. M. (2002). Okul öncesi eğitim kurumlarında uygulanan programlara ailelerin ilgi ve katılımları ile okul öncesi eğitim kurumlarının aile eğitimine katkısı konusunda anne baba görüşleri. *Anadolu Üniversitesi/Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir*.
- Kılıç, D. (2009). Yenilenen ilköğretim programlarında ailenin eğitim fonksiyonunun öğretmen ve veli görüşlerine göre incelenmesi. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 13(1): 177-190.
- Kılıç, Ç. (2010). Aile eğitim programları ve Türkiye'deki örnekleri. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10(1): 99-111.
- Kıncal, R. Y. (1991). Okul aile birliğinin fonksiyonlarını gerçekleştirme düzeyi. Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Erzurum.
- Kızıлтаş, E. (2009). Okul öncesi eğitimde uygulanan aile katılım çalışmalarının 5-6 yaş grubu çocukların dil becerilerinin gelişimine etkisi. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi) *Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum*.
- Koçak, A. A. (2004). Baba Destek Programı Değerlendirme Raporu.
- Koçak, N. (2001). “Erken Çocukluk Döneminde Eğitim ve Türkiye’de Erken Çocukluk Eğitiminin Durumu”, *Milli Eğitim Dergisi*, Sayı: 151: 74-80.
- Koçak, Y. (1991). Okul-aile iletişiminin engelleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(6): 129-133.

- Kohl, G. O., Lengua, L. J., & McMahon, R. J. (2000). Parent involvement in school conceptualizing multiple dimensions and their relations with family and demographic risk factors. *Journal of school psychology, 38*(6): 501-523.
- Köksal Eğmez, F. C. (2008). Okul öncesi eğitim kurumlarında ailenin eğitime katılımı (Kocaeli’nde beş anaokulunda yapılan araştırma). (*Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi*). Sakarya Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.
- Kuday, F. S. (2007). Aile destekli kurum merkezli eğitim alan ve hiç okul öncesi eğitim almayan 3–6 yaş çocukların bilişsel gelişimlerinin karşılaştırılması. *Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, İstanbul: Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü*.
- Gür, B. S., Kurt, T. (2011). Türkiye’de ailelerin eğitim ihtiyaçları. *Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi, 27*(27): 33-62.
- Kuzu, N. (2006). Okul öncesi eğitim kurumlarında uygulanan aile katılım çalışmalarının anne davranışları üzerindeki ve annelerin okul öncesi eğitime yönelik görüşlerine ilişkin etkisinin incelenmesi. *Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara*.
- Leylak, H. (2011) İslamiyet Öncesi Dönemde Türklerde Eğitim (2.Baskı). S.Arıbaş & M.Koçer Editör (Yay. Haz.) Eski Türklerde Eğitim (s.14-15). İstanbul: Lord Matbaacılık.
- Lunts, E. (2003). Parental involvement in children's education: Connecting family and school by using telecommunication technologies. *Meridian: A Middle School Computer Technologies Journal, 6*(1): 1-8.
- Marcon, R. A. (1999). Positive relationships between parent school involvement and public school inner-city preschoolers' development and academic performance. *School psychology review, 28*(3): 395-412.
- Menteşe, S. (1987). İlkokullarda Velilerin Okul ve Çocuklarına İlişkin Bilgileri ve Bu Bilgileri Edinme Yolları. (*Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi*). Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

- Metlilo, E. (2017). *Öğretmen ve veli görüşlerine göre ailelerin eğitime katılımı-Kosova örneği*, (Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Milli Eğitim Bakanlığı Okul-Aile Birliği Yönetmeliği, R.G. 09.02.2012-28199.
- National School Public Relations Association. (2006). How strong communication contributes to student and school success: Parent and family involvement. *Retrieved November, 26, 2007*.
- Ozmen, F., Aküzüm, C., Zincirli, M., & Selçuk, G. (2016). The communication barriers between teachers and parents in primary schools. *Eurasian Journal of Educational Research*, 16(66): 27-46.
- Özbaş, M., & Badavan, Y. (2010). İlköğretim okulu yöneticilerinin okul-aile ilişkileri konusunda yapmaları gereken ve yapmakta oldukları işler. *Eğitim ve Bilim*, 34(154): 69-81.
- Özbaş, M. (2014). İlköğretim okulu yöneticilerinin aile memnuniyetini karşılama düzeyine ilişkin veli görüşleri. *Eğitim Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 4(1): 243-258.
- Özdemir, Y. (2018). *Okul-aile işbirliğinin geliştirilmesine yönelik yönetici görüşleri* (Doctoral dissertation, İstanbul Kültür Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü/Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı/Eğitim Yönetimi ve Planlaması Bilim Dalı).
- Özkan, R. (2016). Temel Kavramlar, /Özkan, R. Edit.) *Eğitim Bilimine Giriş*, (s.1-6). Ankara: Pegem.
- Öznelbant, E. Türk Eğitim Sistemi'nin Teşkilat Yapısı, Kademelendirilmesi ve Yasal Dayanakları. Bakioğlu, A. (Ed.). (2016) *Türk Eğitim Sistemi ve Okul Sistemi* (s.202-205). Ankara: Nobel.
- Pena, D. C. (2000). Parent involvement: Influencing factors and implications. *The Journal of Educational Research*, 94(1): 42-54.

- Pomerantz, E. M., Moorman, E. A., & Litwack, S. D. (2007). The how, whom, and why of parents' involvement in children's academic lives: More is not always better. *Review of educational research*, 77(3): 373-410.
- Pryor, C. (1995). Youth, parent and teacher views of parent involvement in schools. *Education*, 115(3): 410-420.
- Resmi Gazete. (2005). Milli eğitim bakanlığı okul-aile birliği yönetmeliği. *Sayı*, 25831, 31.
- Samancı, O., & Okan, D. İ. Ş. (2014). Sosyal Becerileri Zayıf Olan İlkokul Öğrencilerinin Tutum VE Davranışlarının Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi. *Kastamonu eğitim dergisi*, 22(2): 573-590.
- Safiye, O. K. Öğretmen Ve Ailelere Göre Okul Öncesi Eğitimde Okul-Aile İşbirliğinin Önemi. *İstanbul Aydın Üniversitesi Dergisi*, 8(32): 61-80.
- Seginer, R. (2006). Parents' educational involvement: A developmental ecology perspective. *Parenting: Science and practice*, 6(1): 1-48.
- Sevinç, H. (2014). Değişim Ve Kurumsal Yapılandırma Süreci: Merkezi Hükümet Teşkilatı Araştırma Projesi (MEHTAP). *Journal of International Social Research*, 7(35): 724-741.
- Sui-Chu, E. H., & Willms, J. D. (1996). Effects of parental involvement on eighth-grade achievement. *Sociology of education*, 69(2): 126-141.
- Şaban, C. (2011). İlköğretim Okullarında Velilerin Eğitime Katılım Düzeyleri ve Tercih Ettikleri Katılım Türleri. *Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, İstanbul*.
- Şeker, M. (2009). İlköğretim 5. sınıf öğrencilerinin performans görevlerindeki başarıları ile ailelerinin eğitim-öğretim çalışmalarına katılım düzeyleri arasındaki ilişkinin belirlenmesi. *Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana*.
- Şimşek, H., & Tanaydın, D. (2002). İlköğretimde veli katılımı: öğretmen-veli-psikolojik danışman üçgeni. *İlköğretim Online*, 1(1): 12-16.

- Şimşek, M. (2007). Okul Aile Birliklerinin Kuruluş İşleyiş ve Hukuki Durumları, <http://www.alomaliye.com/2007/11/05/okul-aile-birliklerinin-kurulus-isleyis-ve-hukuki-durumlari/>. Erişim: [10.07.2019].
- Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği. (7 Temmuz 2018). Resmi Gazete (Sayı: 30471), <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2018/07/20180707-8.htm>. Erişim: [11.08.2019].
- Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı (1946). 3. Milli Eğitim Şurası. [Çevrim-ici: <http://ttkb.meb.gov.tr/www/milli-egitim-suralari/dosya/12>], Erişim tarihi: [03.07.2019].
- Taymaz, H. (1995). Okul Yönetimi, Ankara: Pegem.
- Tinkler, B. (2002). A review of literature on Hispanic/Latino parent involvement in K-12 education. Retrieved August, 2019. from <https://eric.ed.gov/?id=ED469134>.
- Topcu, İ. (2013). Okulu geliştirmede velilerin rolü: Sivas il merkezinde bir durum çalışması. (Yayınlanmamış Doktora Tezi). İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Malatya.
- Töremen, F., Çankaya, İ., & Avanoğlu, Y. (2008). Okul Anneliği: Okul Güvenliğine Yönelik Bir Model Önerisi. *Dicle University Journal of Ziya Gokalp Education Faculty*, 11:56-69.
- Tutum, C. (1971). İdari reformda başlıca yaklaşımlar. *Amme İdaresi Dergisi*, 4(2): 32-45.
- Usta, A. (2007). “Çocuğun Ruhsal Süreçleri Üzerinde Ailenin Etkisi”, *İnönü Üniversitesi Bilimsel Eğitim Dergisi*, 5(7).
- Ünüvar, P. (2010). Aile katılımı çalışmalarına yönelik ebeveyn ve öğretmen görüşlerinin karşılaştırılması. *Kastamonu eğitim dergisi*, 18(3): 719-730.
- Yavuzer, Haluk. Çocuk Psikolojisi, Remzi Kitapevi, İstanbul 1999.
- Yaylacı, A. F. (1990). İlköğretim okullarında ailenin okula katılımı. *Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara*.

- Yeşil, R. (2001). İlköğretim düzeyinde okul ve ailenin demokratik davranışlar kazandırmadaki etkisi. *Yayınlanmamış Doktora Tezi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.*
- Yıldırım, M. (2012). *Kuruma dayalı aile eğitim programlarının ilköğretim 5. Sınıf öğrencilerinin okul başarılarına etkileri* (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Niğde Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Niğde.
- Yılmaz, A. (2006). İlköğretim okullarında etkililik sağlanması için öğretmenlerin ailelerden beklentileri (Sakarya İli Örneği). *Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.*
- Zellman, G. L., & Waterman, J. M. (1998). Understanding the impact of parent school involvement on children's educational outcomes. *The Journal of Educational Research*, 91(6): 370-380.

EKLER

EK-1

Öğretmen Anketi

Bu anketin amacı İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Yönetimi ve Denetimi anabilim dalında Doç. Dr.Bilal YILDIRIM danışmanlığında yürütmekte olduğum Yüksek Lisans tezi için, öğretmenlerin bakış açısına göre ailelerin eğitime katılım aktivitelerini incelemektir. Ankete katılımınız çalışmamıza yön vermesi açısından kesinlikle çok değerli ve faydalıdır. Elde edilecek veriler sadece bilimsel amaçlı kullanılacaktır.

Değerlendirme:

- 1- **Hiçbir zaman:** Strateji bizim okulumuzda hiçbir zaman uygulanmadı.
- 2- **Nadiren:** Sadece birkaç sınıf veya birkaç aile ile gerçekleştirildi.
- 3- **Ara sıra:** Sınırlı sayıda sınıf veya bazı aileler ile gerçekleştirildi.
- 4- **Sık sık:** Birçok sınıf ve birçok ailenin katılımı ile gerçekleştirildi.
- 5- **Her zaman:** Neredeyse bütün sınıflar ve yaş grupları ile büyük çoğunlukta ailelerin katılımı sağlandı.

I. EBEVEYNLİK: Çocuklarının öğrenimini desteklemek için ailelere çocuk ve ergen gelişimini anlamak ve uygun ev koşullarını sağlaması konusunda yardım etmek. Ailelerin geçmişini, kültürünü ve hedeflerini anlaması konusunda okula yardım etmek.

Okulumuz:	Değerlendirme Oranı				
	Hiçbir zaman	Nadiren	Ara sıra	Sık sık	Her zaman
1. Çocuk ve ergen gelişimi hakkında yapılan çalışmalarla ilgili aileleri bilgilendirir.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
2. Sadece veli toplantılarına katılan aileleri değil, bütün aileri bilgilendirilir					

	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
3. Çocuğun okuldaki başarısını ailelere açık, anlaşılır, uygun bir şekilde bildirir.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
4. Ailelere çocukların hedefleri ve yetenekleri hakkında sorular sorar.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
5. Ailenin okulu ve okulunda aileyi tanıması için aile ziyaretleri ve toplantılar düzenler.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
6. Ailelerin çocuğun yaşına uygun, öğrenmeyi destekleyen ev ortamı oluşturmaya yardımcı olur.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)

II. İLETİŞİM KURMA: Okul programları ve çocukların gelişim durumları ile ilgili olarak evden okula ve okuldan eve olmak üzere iki yönlü iletişim kurmak.

Okulumuz:	Değerlendirme Oranı(Seçtiğiniz rakamı daire içerisine alınız)				
	Hiçbir zaman	Nadiren	Ara sıra	Sık sık	Her zaman
1. Yazılı yada yazılı olmayan iletişim materyallerinin sıklığını, formunu, okunabilirliğini ve anlaşılabilirliğini gözden geçirir.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
4. Ev ile okul arasında iletişimi sağlar.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)

5. Yılda en az bir kez resmi olarak ailelerle toplantı düzenler.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
6. Her yıl, öğrencilerin ihtiyaçları, okuldaki etkinliklere tepkileri, ve ailelerin eğitime katılımı hakkında ailelere anket düzenler.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
7. Yeni aileler için tanıtım etkinlikleri düzenler.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
8. Aileleri bilgilendirmek için, haftalık veya aylık olarak, öğrencilerin okuldaki çalışmaları ile ilgili hazırlanmış dosyaları eve gönderir.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
9. Ders müfredatları, seviye belirleme sınavları, okul ve öğrencinin puan durumu ile ilgili bilgileri açık ve anlaşılır bir şekilde paylaşır.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
10. Akademik veya davranış problemi olan öğrencilerin aileleri ile iletişime geçer.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
11. Öğretmenler, psikolojik rehber ve danışmanlar ve idareciler e-mail aracılığı ile aileleri internet güvenliği hakkında bilgilendirir.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)

12. Öğretmenler, rehber öğretmen ve okul idarecilerini ailenin eğitime katılımının önemi ve faydaları ve bununla birlikte okul ve aile arasındaki bağların kuvvetlendirilmesi yönünde eğitir.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
13. Öğretmenleri müfredat, ev ödevleri ve ailelerin nasıl yardım edebileceği konusunda veliler ile daha sık iletişim kurmalarını destekleyen kurallar koyar.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
14. Özel aktiviteler, organizasyonlar, toplantılar ve okul hakkında güncel bilgileri içeren bir okul gazetesi yayınlar.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)

III. GÖNÜLLÜLÜK: Ailelerin okula ve öğrencilere destek olmak için organize olması ve örgütlenmesi.

Okulumuz:	Değerlendirme Oranı(Seçtiğiniz rakamı daire içersine alınız)				
	Hiçbir zaman	Nadiren	Ara sıra	Sık sık	Her zaman
1. Okul ve sınıf ihtiyaçlarını karşılayabilecek yetenek ve becerilere sahip velileri belirlemek için yıllık anket düzenler.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
2. Gönüllü velilerin ve ailelerin toplantı ve çalışmaları için kullanabileceği bir oda tahsis eder.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
3. Çalışan velilerin de gönüllü olarak katılabileceği aktivite ve programların zamanlarını daha esnek hale getirir.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)

4. Etkinliklere ailelerin katılımını en üst seviyeye çıkaracak gün ve zamanları belirler.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
6. Gönüllü olarak eğitime katkı sağlayan velilere zamanı daha iyi değerlendirmeleri konusunda eğitim verir.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
7. Gönüllü velileri zamanlarına ve yeteneklerine göre tanımlar.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
8. Aileleri ve toplumu etkinliklere daha aktif olarak katılımları konusunda teşvik eder.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)

IV. EVDE ÖĞRENME: Ailelere çocuklarının ev ödevlerine, müfredat ile ilgili diğer aktivitelerine, ders seçimi ve gelecekle ilgili planlarına nasıl yardım edebilecekleri konusunda bilgi sağlamak.

Okulumuz:	Değerlendirme Oranı (Seçeceğiniz rakamı daire içerisine alınız)				
	Hiçbir zaman	Nadiren	Ara sıra	Sık sık	Her zaman
1. Aileleri çocukların ev ödevlerini nasıl yardımcı olacakları hakkında bilgilendirir.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
2. Aileleri evde öğrenime katkı sağlamalarına yardımcı olması için gerekli hususlar hakkında bilgilendirir.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)

3. Öğrencilerin yeteneklerini geliştirmelerine nasıl yardımcı olacakları hakkında aileleri bilgilendirir.	(1) (2) (3) (4) (5)
4. Çocuklarının okuma ve dinleme yeteneklerini geliştirmek için ailelere, çocukları ile birlikte sesli olarak okuma yapıp yapmadıklarını sorar.	(1) (2) (3) (4) (5)
5. Ailelere, öğrencilerin akademik hedeflerini belirlemeleri, ders ve program seçimlerinde yardımcı olur.	(1) (2) (3) (4) (5)
6. Aileleri, üniversite, kariyer ve gelecek planları hakkında çocukları ile konuşmaları için teşvik eder.	(1) (2) (3) (4) (5)
7. Öğrencileri, aile ortamında öğrendiklerini göstermesini ve tartışmasını teşvik edecek interaktif ev ödevleri hazırlar.	(1) (2) (3) (4) (5)

V. KARAR VERME: Okulla ilgili kararlarda aile ve veli temsilcilerininde bulunması.

Okulumuz:	Değerlendirme Oranı(Seçeceğiniz rakamı daire içerisine alınız)
	Hiçbir zaman Nadiren Ara sıra Sık sık Her zaman
1. Okul aile birliği veya daha başka aktif şekilde çalışan organizasyonlara sahiptir.	(1) (2) (3) (4) (5)

2. Okul yönetim kurulu, danışma kurulu veya benzer komisyonlar içerisinde veli temsilcilerine sahiptir.	(1) (2) (3) (4) (5)
3. Milli eğitim müdürlüğü danışma heyeti veya komisyonlarında okulu temsil edecek velilere sahiptir.	(1) (2) (3) (4) (5)
4. Okul programlarının planlanması ve geliştirilmesinde ailelerin sürekli olarak katılımlarını sağlar.	(1) (2) (3) (4) (5)
5. Okul müfredatı hakkında ailelerin görüşlerine önem verir.	(1) (2) (3) (4) (5)
6. Bütün ailelerin bir araya geleceği ve kendilerini temsil edebileceği resmi bir sosyal network (bilgisayar ağı) geliştirir.	(1) (2) (3) (4) (5)
7. Karar verme grupları içerisinde velilerle birlikte öğrencilerinde bulunmasını sağlar.	(1) (2) (3) (4) (5)
9. Uyuşmazlıkları açık, saygılı ve düzeyli bir biçimde çözüme kavuşturur.	(1) (2) (3) (4) (5)

10. Aile veya veli temsilcilerini eğitime katılımı az olan diğer velilerle görüşmesi için teşvik eder.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
11. Aile ve toplumun eğitime katılımı konusunda okulun plan ve programlarının geliştirilmesi için eğitimci, veli ve diğer katılımcılarla fikir alış verişinde bulunur	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)

Kişisel Bilgiler

Branş -

Görev yaptığınız kurum: 1-ilkokul() 2-Ortaokul ()

Mesleki Kıdem: 1-1-5 yıl arası() 2-6-10 yıl arası() 3-11-15 yıl arası 4-16-20 yıl arası () 4-21 yıl ve daha fazla()

Cinsiyet- 1-Kadın() 2-Erkek ()

Yaş: 1- 20-29 () 2- 30-39() 3- 40-49 () 4-50+()

Eğitim Seviyesi

İki Yıllık Üniversite Mez ☐ Dört Yıllık Üniversite M ☐ ını

Yüksek Lisans – Doktora

☐

EK-2

Veli Anketi

Bu anketin amacı velilerin bakış açısına göre ailelerin eğitime katılım aktivitelerini incelemektir. Ankete katılmak zorunda değilsiniz, fakat katılımınız çalışmamıza yön vermesi açısından kesinlikle çok değerli ve faydalıdır.

Değerlendirme:

- 1- **Hiçbir zaman:** Strateji bizim okulumuzda hiçbir zaman uygulanmadı.
- 2- **Nadiren:** Sadece birkaç sınıf veya birkaç aile ile gerçekleştirildi.
- 3- **Ara sıra:** Sınırlı sayıda sınıf veya bazı aileler ile gerçekleştirildi.
- 4- **Sık sık:** Birçok sınıf ve birçok ailenin katılımı ile gerçekleştirildi.
- 5- **Her zaman:** Neredeyse bütün sınıflar ve yaş grupları ile büyük çoğunluktaki ailelerin katılımı sağlandı.

I. EBEVEYNLİK: Çocuklarının öğrenimini desteklemek için ailelere çocuk ve ergen gelişimini anlamak ve uygun ev koşullarını sağlama konusunda yardım etmek. Ailelerin geçmişini, kültürünü ve hedeflerini anlaması konusunda okula yardım etmek.

Okulumuz:	Değerlendirme Oranı				
	Hiçbir zaman	Nadiren	Ara sıra	Sık sık	Her zaman
1. Çocuk ve ergen gelişimi hakkında yapılan çalışmalarla ilgili aileleri bilgilendirir.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
2. Sadece veli toplantılarına katılan aileleri değil, bütün aileri bilgilendirilir	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
3. Çocuğun okuldaki başarısını ailelere açık, anlaşılır, uygun bir şekilde bildirir.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
4. Ailelere çocukların hedefleri ve yetenekleri hakkında sorular sorar.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
5. Ailenin okulu ve okulunda aileyi tanıması için aile ziyaretleri ve toplantılar düzenler.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
6. Ailelerin çocuğun yaşına uygun, öğrenmeyi destekleyen ev ortamı oluşturmaya yardımcı olur.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
7. Toplum ve öğrenciler arasındaki farklı kültürlere saygılıdır.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)

II. İLETİŞİM KURMA: Okul programları ve çocukların gelişim durumları ile ilgili olarak evden okula ve okuldan eve olmak üzere iki yönlü iletişim kurmak.

Okulumuz:	Değerlendirme Oranı				
	Hiçbir zaman	Nadiren	Ara sıra	Sık sık	Her zaman
1. Yazılı yada yazılı olmayan iletişim materyallerinin sıklığını, formunu, okunabilirliğini ve anlaşılabilirliğini gözden geçirir.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
2. Anadili farklı olan, Kosovadaki yaygın dilleri konuşamayan veya okuyamayan ailelerle iletişimi geliştirir.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
3. Ailelerle yazılı olarak iletişim kurar ve gerektiği takdirde tercüman aracılığı ile iletişimi sağlar.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
4. Ev ile okul arasında iletişimi sağlar.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
5. Yılda en az bir kez resmi olarak ailelerle toplantı düzenler.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
6. Her yıl, öğrencilerin ihtiyaçları, okuldaki etkinliklere tepkileri, ve ailelerin eğitime katılımı hakkında ailelere anket düzenler.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
7. Yeni aileler için tanıtım etkinlikleri düzenler.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)

8. Aileleri bilgilendirmek için, haftalık veya aylık olarak, öğrencilerin okuldaki çalışmaları ile ilgili hazırlanmış dosyaları eve gönderir.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
9. Ders müfredatları, seviye belirleme sınavları, okul ve öğrencinin puan durumu ile ilgili bilgileri açık ve anlaşılır bir şekilde paylaşır.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
10. Akademik veya davranış problemi olan öğrencilerin aileleri ile iletişime geçer.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
11. Öğretmenler, psikolojik rehber ve danışmanlar ve idareciler e-mail aracılığı ile aileleri internet güvenliği hakkında bilgilendirir.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
12. Öğretmenler, rehber öğretmen ve okul idarecilerini ailenin eğitime katılımının önemi ve faydaları ve bununla birlikte okul ve aile arasındaki bağların kuvvetlendirilmesi yönünde eğitir.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
13. Öğretmenleri müfredat, ev ödevleri ve ailelerin nasıl yardım edebileceği konusunda veliler ile daha sık iletişim kurmalarını destekleyen kurallar koyar.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
14. Özel aktiviteler, organizasyonlar, toplantılar ve okul hakkında güncel bilgileri içeren bir okul gazetesi yayınlar.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)

III. GÖNÜLLÜLÜK: Ailelerin okula ve öğrencilere destek olmak için organize olması ve örgütlenmesi.

Okulumuz:	Değerlendirme Oranı				
	Hiçbir zaman	Nadiren	Ara sıra	Sık sık	Her zaman
1. Okul ve sınıf ihtiyaçlarını karşılayabilecek yetenek ve becerilere sahip velileri belirlemek için yıllık anket düzenler.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
2. Gönüllü velilerin ve ailelerin toplantı ve çalışmaları için kullanabileceği bir oda tahsis eder.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
3. Çalışan velilerin de gönüllü olarak katılabileceği aktivite ve programların zamanlarını daha esnek hale getirir.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
4. Etkinliklere ailelerin katılımını en üst seviyeye çıkaracak gün ve zamanları belirler.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
5. Ailelerin farklı etnik kökenden ve farklı dillerden olmasına bakmasızın, ulaşım ve kreş imkanları sunarak velilerin eğitime katılımını engelleyen etkenleri azaltır.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
6. Gönüllü olarak eğitime katkı sağlayan velilere zamanı daha iyi değerlendirmeleri konusunda eğitim verir.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)

7. Gönüllü velileri zamanlarına ve yeteneklerine göre tanımlar.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
8. Aileleri ve toplumu etkinliklere daha aktif olarak katılımları konusunda teşvik eder.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)

IV. EVDE ÖĞRENME: Ailelere çocuklarının ev ödevlerine, müfredat ile ilgili diğer aktivitelerine, ders seçimi ve gelecekle ilgili planlarına nasıl yardım edebilecekleri konusunda bilgi sağlamak.

Okulumuz:	Değerlendirme Oranı				
	Hiçbir zaman zaman	Nadiren	Ara sıra	Sık sık	Her
1. Aileleri çocukların ev ödevlerini nasıl yardımcı olacakları hakkında bilgilendirir.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
2. Aileleri evde öğrenime katkı sağlamalarına yardımcı olması için gerekli hususlar hakkında bilgilendirir.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
3. Öğrencilerin yeteneklerini geliştirmelerine nasıl yardımcı olacakları hakkında aileleri bilgilendirir.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
4. Çocuklarının okuma ve dinleme yeteneklerini geliştirmek için ailelere, çocukları ile birlikte sesli olarak okuma yapıp yapmadıklarını sorar.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)

5. Ailelere, öğrencilerin akademik hedeflerini belirlemeleri, ders ve program seçimlerinde yardımcı olur.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
6. Aileleri, üniversite, kariyer ve gelecek planları hakkında çocukları ile konuşmaları için teşvik eder.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
7. Öğrencileri, aile ortamında öğrendiklerini göstermesini ve tartışmasını teşvik edecek interaktif ev ödevleri hazırlar.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)

V. KARAR VERME: Okulla ilgili kararlarda aile ve veli temsilcilerininde bulunması.

Okulumuz:	Değerlendirme Oranı				
	Hiçbir zaman	Nadiren	Ara sıra	Sık sık	Her zaman
1. Okul aile birliği veya daha başka aktif şekilde çalışan organizasyonlara sahiptir.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
2. Okul yönetim kurulu, danışma kurulu veya benzer komisyonlar içerisinde veli temsilcilerine sahiptir.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
3. Milli eğitim müdürlüğü danışma heyeti veya komisyonlarında okulu temsil edecek velilere sahiptir.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
4. Okul programlarının planlanması ve geliştirilmesinde ailelerin sürekli olarak katılımlarını sağlar.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)

5. Okul müfredatı hakkında ailelerin görüşlerine önem verir.	(1) (2) (3) (4) (5)
6. Farklı ırktan, etnik kökenden, ekonomik gelirden ve sosyal statüden gruplardan veli temsilcilerini okul çatısı altında bir araya getirir.	(1) (2) (3) (4) (5)
7. Bütün ailelerin bir araya geleceği ve kendilerini temsil edebileceği resmi bir sosyal network (bilgisayar ağı) geliştirir.	(1) (2) (3) (4) (5)
8. Karar verme grupları içerisinde velilerle birlikte öğrencilerinde bulunmasını sağlar.	(1) (2) (3) (4) (5)
9. Uyuşmazlıkları açık, saygılı ve düzeyli bir biçimde çözüme kavuşturur.	(1) (2) (3) (4) (5)
10. Aile veya veli temsilcilerini eğitime katılımı az olan diğer velilerle görüşmesi için teşvik eder.	(1) (2) (3) (4) (5)
11. Aile ve toplumun eğitime katılımı konusunda okulun plan ve programlarının geliştirilmesi için eğitimci, veli ve diğer katılımcılarla fikir alış verişinde bulunur	(1) (2) (3) (4) (5)

VI.TOPLUM İLE İŞBİRLİĞİ YAPMA: Toplum içerisindeki ve çevredeki kaynakları ailelerin, öğrencilerin ve okulun daha faydalı bir şekilde kullanımı için koordine etmek ve düzenlemek.

Okulumuz:	Değerlendirme Oranı				
	Hiçbir zaman	Nadiren	Ara sıra	Sık sık	Her zaman
1. Ailelere ve öğrencilere toplum içindeki acentaler, servisler ve programlarla ilgili bir kaynak rehber sunar.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
2. Ailelerin toplumsal kaynaklardan faydanlanmasına ve kullanmasına katkıda bulunur.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
3. Öğrencilerin beceri ve öğrenmelerini geliştirmek için, yerel endüstri, iş ve ticaret alanları, kütüphane, park, müze ve diğer organizasyonlarla birlikte çalışır.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
4. Toplum içindeki endüstri, iş ve ticaret alanları, acenteler ve gönüllülerin için okul sonu aktiviteleri oluşturur.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)

Düşünceleriniz

Lütfen aşağıdaki soruları kısaca cevaplayınız.

1- Aile ve toplumun eğitime katılımını sağlayan veya artıran en önemli etken nedir?

2- Aile ve toplumun eğitime katılımını engelleyen en önemli etken nedir?

3- Okulunuzun adı:

Velinin Demografik Yapısı (Sadece birini işaretleyiniz):

Öğrenci ile olan

Yakınlık Derecesi: ☐ Annesi ☐ Babası ☐ vey-Annesi ☐ vey-Babası ☐

Diğer (Lütfen Yakınlık Derecenizi Belirtiniz):

İlköğretime devam eden

Çocuk Sayısı: 1 2 3 4 5+

Çocukların Cinsiyeti

(Herbirinin Sayısı): Erkek: _____ Kız: _____

Kaç tane İşte çalışıyorsunuz 1 2 3 4 5

Mesleğiniz: _____

Diğer ebeveynin mesleği: _____

Gündüz çalışıyorum : ☐ Vardiyalı olarak gecede çalışıyorum: ☐

Yaş: ☐ 18-19 ☐ 20-29 ☐ 30-39 ☐ 40-49 ☐ 50+

Eğitim Seviyesi:

İlkokul veya Ortaokul Me ☐ lu Lise Mezunu ☐
İki Yıllık Üniversite Me ☐ lu Dört Yıllık Üniversite Me ☐ lu
Yüksek Lisans – Doktora ☐

Yıllık

Aile Geliri: ☐ 900-1500 TL ☐ 1501-2000 TL
2001 - 3000 TL ☐ 3001TL - 5000 TL ☐
5001TL ve üzeri ☐

EK-3

Ölçek İzni

Gönderen: MEHMET AKIF ERDENER <erdener@balikesir.edu.tr>

Gönderildi: 6 Ağustos 2019 Salı 22:50

Kime: Gökçen Aykol <file-gokcenaykol@hotmail.com>

Konu: Yan: Ölçek İzni

Türkçe uyarlamasını kullanabilirsiniz. Ölçeğin İngilizcesini kullanmak için Dr. Joyce Epstein'den izin alabilirsiniz.
Çalışmanızda başarılar dilerim.

Mehmet Akif ERDENER
Balıkesir Üniversitesi
Eğitim Yönetimi ABD

----- Orijinal Mesaj -----

Kimden: Gökçen Aykol <file-gokcenaykol@hotmail.com>

Kime: erdener@balikesir.edu.tr

Gönderilenler: Tue, 06 Aug 2019 15:22:04 +0300 (EEST)

Konu: Ölçek İzni

Sayın Mehmet Akif ERDENER hocam,

İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Yönetimi ve Denetimi Yüksek Lisans öğrencisiyim. "Çocuğu Temel Eğitime Devam Eden Velilerin Eğitime Katılımına İlişkin Veli ve Öğretmen Görüşleri" konulu yüksek lisans tezim için "Ailenin Eğitime Katılımı" ölçeğinizi kullanmak istiyorum. İzin vermeniz hususunda gereğini arz ederim. Saygılarımla

Bediha Gökçen AYKOL
Şehit Emrah Sağaz İlkokulu Sınıf Öğretmeni
Esenler/İstanbul

Mehmet Akif ERDENER, PhD
Assistant Professor
Balıkesir University
School of Necatibey Education
Educational Leadership
Dinkçiler Mah. Soma Cad.
Altıeylül, Balıkesir
10100 TURKEY

Phone: +9 0266 241 27 62

E-mail: erdener@balikesir.edu.tr

ÖZGEÇMİŞ

Bediha Gökçen AYKOL
Ortaköy Sitesi 5. Etap
1.Kısım C-15 Daire 3
Başakşehir, İstanbul

A.EĞİTİM

YÜKSEK LİSANS: İZÜ, Eğitim Yönetimi ve Denetimi Bölümü, 2019, İstanbul
LİSANS:Trakya Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Sınıf Öğretmenliği, 2011, Edirne

B.AKADEMİK DENEYİM

2015 tarihinden itibaren MEB İstanbul İl Milli Eğitim Müdürlüğü'ne bağlı bir devlet okulunda sınıf öğretmeni olarak görev yapmaktadır.

C.İLGİ ALANLARI

Kitap okumak, spor yapmak, müzik dinlemek ve bilimsel araştırma yapmak.

D.YAYINLARI

Eğitim Yönetimi alanında bir kongreye katılarak bildiri sunmuştur.